ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

60 ст. www.duma.bg

facebook.com/www.duma.bg

DUMA newspaper

DUMA_newspaper

СЪБОТА-НЕДЕЛЯ | 30-31 МАЙ | 2015 ГОДИНА/25 | БРОЙ 121 (7122)

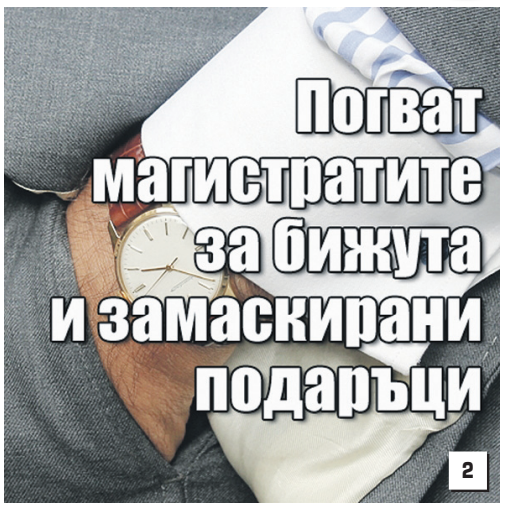
ИНТЕРВЮ

Георги Гьоков за лявата алтернатива на пенсионната реформа 10

ПОЗИЦИЯ

Германският вицеканцлер се обяви за Европа "на различни скорости" 8

Работници принудени да пътуват 160 км.

КТ „Подкрепа" сезира прокуратурата за случая

Фирмата за производство на столове и седалки "Никром Вениър" в с. Петково, в която работят 80 работници, премества своята площадка чак в Ловеч. За това алармираха вчера от КТ "Подкрепа", като изчислиха, че на работниците ще им се налага да пътуват 160 километра до новото си работно място. Синдикалистите информираха още, че работодателят издава заповедта за преместване буквално за ден, но с предупреждението, че фирмата няма да се ангажира с осигуряване на превоз до новото работно място, нито с настаняване за пребиваване.

На работниците и служителите е даден срок от един ден, в който да декларират своето съгласие да последват предприятието при преместването на новата площадка в Ловеч или отказ, вследствие на което да бъдат освободени от работа, считано от 28 май. Федерацията "Лека промишленост" към КТ "Подкрепа" е информирала областната Инспекция по труда, НАП и районната прокуратура.

ЧЕТИВО

Неделник

Познатите и непознатите портрети на Христо Ботев 14

ПЕГАС

Кой, къде и защо поставя и събаря паметници 21

БСП: Триковете на ГЕРБ с бюджета са по-опасни от тези с лентичките 3

50 работилници на Детски панаир пред Народния театър на 1 юни 33

EUR: 1.95583		USD: 1.78289	⇩
GBR: 2.72021	⇩	CHF: 1.89134	⇧

Снимка Пресфото/БТА

Ученици от школите при хасковския младежки център проведоха вчера по централните улици на града атрактивно шествие срещу тютюнопушенето по повод предстоящия Световен ден срещу тютюневия дим - 31-ви май

НЯКОЛКО ДУМИ

Георги ГЕОРГИЕВ

ПАНАИРИ

Когато се разрази кризата с ТВ7, премиерът Бойко Борисов рече тъй: "Този панаир нито е в синхрон с моето управление, нито със стабилността, спокойствието, което царува в държавата." Това не беше неговият панаир, защото хвърляше сянка на съмнение върху сянката му, която е надвиснала над всичко в страната.

Неговите панаири са други, те толкова са втръснали, че спряхме да им обръщаме внимание, а това не е полезно нито за властта, нито за опозицията. Два, три дена Борисов беше в любимата му роля на Батман и хвъркаше да реже ленти, да бута залъци на девойките в устите. Липсваше само хеликоптерът за декор, ама след случката с Разград малце му е неудобно, но и това ще мине. Но най-любимото на премиера ни е да хвърля бомбастични твърдения. Ето, вчера той рече, че за два дена в страната са открити мощности, които ще осигурят над 10 000 работни места. Моля?! За два дена? Я пак! Да видим. В Бургас, в рафинерията на "Лукойл", в най-модерното ново производство ще работят 40 души. В Девня, в циментовия завод - 1000, май. В Завода за автомобилни уплътнения в Стара Загора ще бъдат наети още 450, ама до края на 2016 г. Ако пак се питате защо живеем зле, въпреки това, което ни обяснява Бойко Борисов от телевизора, да знаете - защото той не може да смята.

ISSN 0861-1343

www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 30 МАЙ 2015

Погват магистратите за бижута и скрити подаръци

ВСС ще проверява имотното състояние на съдиите

Задълбочени проверки за почтеност на магистратите, повече независимост и нови елементи в кариерния процес, са част от промените в Закона за съдебната власт, които бяха представени на пресконференция от правосъдния министър Христо Иванов.

Иванов определи предложенията за реформа като най-амбициозните в историята на съдебната система. Той подчерта, че с тях ще се отговори на огромната част от международните препоръки и призова всички заинтересовани лица, институции и граждани да дадат своите предложения, които ще бъдат взети предвид от работната група.

Очакванията са до месец законопроектът за промени в съдебната система да влезе в Министерския съвет. Правосъдният министър обаче не се ангажира кога ще влезе в пленарна зала.

Една от промените гласи, че магистратите ще подават декларацията за имотното си състояние не в Сметната палата, а в Инспектората на Висшия съдебен съвет, за да бъдат проверявани едновременно и от един и същ орган за конфликт на интереси и имотно състояние. Законопроектът предвижда да се въведе разширяване на обстоятелствата, които ще подлежат на деклариране - скъпи произведения на изкуството, бижута, форми на подаръци и такива, които са замаскирани под формата на покупка. Ежегодно ще бъде извършван независим одит, за да се види дали методиката на проверките е спасена, а не е направена с цел оневиняване на даден магистрат.

Законът прави и несъвместимо някой едновременно да е магистрат и да членува в тайна организация, създаваща зависимост, каквото например е масонството.

Кандидатите за магистрати пък ще трябва да разработват есе, което ще послужи като помощен материал за комисията, която провежда събеседването с кандидата. Ще бъде правен и психологически профил на кандидата, тъй като медицинското свидетелство в момента е чиста формалност, според Христо Иванов.

Кадровиците от т. нар. парламентарна квота ще се избират при много детайлно описана процедура, обещава министър Иванов.

Властта подкрепя Ирина Бокова за шеф на ООН

Страната ни се е ангажирала сериозно с кампанията за набиране на подкрепа за кандидатурата на настоящия шеф на ЮНЕСКО Ирина Бокова за следващия генерален секретар на ООН. Това стана ясно от думите на външния министър Даниел Митов в отговор на питане на депутата от БСП Кристиан Вигенин по време на вчерашния парламентарен контрол.

Митов изтъкна, че страната ни вече е готова с основните параметри на кампанията, която ще се състои от три основни етапа. Първият ще е до септември тази година, следващият ще е активният етап и ще обхваща периода септември 2015 - април 2016 г., а заключителната част ще е от май догодина до декември 2016 г.

"Създадена е и оперативна работна група за координация по кандидатурата с четири вече проведени консултации, на които са изготвени проекти за указания до представителствата ни в чужбина. Подготвен е подробен план за действие, предстои да бъде потвърден", обясни Митов. По думите му представителствата ни извън страната вече имат включени в плановете си действия за лобиране в полза на Бокова. Дирекциите на външно министерство ще си определят отговорници за кампанията, а дипломатите ни зад граница ще наблюдават за позиции и мнения по отношение на Бокова от страна на високопоставени личности, както и за медийни публикации по темата, допълни външният министър.

Отново напрежение сред онколозите в Пловдив, избират нов директор

Резултатите от конкурса за управител на Комплексния онкологичен център в Пловдив отново създадоха напрежение - на първо място е класиран не досегашният управител д-р Калин Калинов, а ортопедът д-р Красимир Вальов, като разликата е минимална.

В програмата на д-р Вальов е предвидено сливане на центъра с друга болница. Точно срещу това протестираха медиците допреди няколко дни, когато министърът на здравеопазването д-р Петър Москов се срещна с тях на място и след разгорещени дебати оповести новата идея - да се създаде функционално обединение с многопрофилна болница, без да се нарушава юридическият суверенитет на Комплексния онкологичен център.

Пред пловдивските медици министър Москов обеща текстът в проектозакона, в който се казва, че всички онкоцентрове ще преминат през една и съща процедура, да бъде променен и нещата да се решават спрямо конкретните обстоятелства на различните места в страната. В подписката срещу сливането до идването на министър Москов имаше 4000 подписа, на 2 юни набъбналата вече листа с волята на толкова медици и пациенти ще бъде внесена в Народното събрание.

Очаква се новият управител да бъде обявен на общинска сесия на 4 юни, а ден преди това медиците ще протестират.

СЛАГАТ АКЦИЗ НА СОЛ, ЗАХАР, ТРАНСМАСТНИ КИСЕЛИНИ И КОФЕИН

Подготвят се законови промени за облагане с акциз на сол, захар, трансмастни киселини и кофеин, каза пред журналисти министърът на здравеопазването Петър Москов, който участва в Петия национален конгрес на пациентските организации.

Предвиждания, направени на базата на икономически и финансов анализ, сочат, че акцизът ще доведе до 150-200 млн. лв. приходи, които ще се използват за профилактика, превенция и терапия, допълни министър Москов.

ЯНАКИ СТОИЛОВ:

За БСП най-важно е единството на Македония

Снимка Мариета ТОМОВА

Зоран Заев благодари на БСП и ПЕС за подкрепата към Македония по време на кризата

Мария НИНОВА,
Теодора КРУМОВА

За БСП най-важни са стабилността и единството на Македония. Това обяви зам.-председателят на партията Янаки Стоилов вчера след среща с лидера на македонския опозиционен Социалдемократически съюз Зоран Заев в централата на БСП. На нея присъстваха членовете на ИБ на БСП Деница Караджова и Кристиан Вигенин, и шефът на кабинета на Михаил Миков Борис Иванов.

Стоилов заяви, че днешната ситуация по никакъв начин не би следвало да влияе за дестабилизация на обстановката в региона. "БСП поддържа процеса на разширяване на ЕС и не бихме искали Западните балкани да се превърнат в сива зона. Разгарянето на конфликтите и използването на която и да е от страните за геополитически сблъсък може да предизвика допълнителни усложнения в нашия регион", заяви той. Стоилов бе категоричен, че това посещение е знак за трайните отношения между България и Македония. "Искам да благодаря на ПЕС, част от която сме и ние, както и на БСП за подкрепата, която и двете партии оказаха на Македония по време на тази криза", заяви Зоран Заев. Той обясни, че целта на днешната среща е била да се изпрати едно приятелско послание между две държави. Другата причина според него е била да се обсъди кризата в Македония с всички детайли и възможностите за нейното демократично разрешаване. "След кризата в Куманово няма никакви причини да се плашим, че този конфликт може да стане регионален", увери Заев. Той изрази надежда, че оттук нататък между двете страни ще има все повече и по-добри културни, икономически и спортни отношения.

Стоилов изрази загриженост и очакване да не се стигне до федерализация на страната. Същите очаквания изрази и премиерът Бойко Борисов след срещата си със Заев в Министерския съвет, на която присъстваше и външният минситър Даниел Митов. Той обяви, че подкрепя съседката ни за присъединяване към Европейския съюз и НАТО, но решение на политическата криза в страната трябва да се търси единствено по демократичен и мирен път.

Заев не скри, че цел на посещението му е да се търси подкрепа за разрешаване на кризата в Македония. Той беше категоричен, че в Македония трябва да се състави служебно правителство, без влияния на двете най-големи партии или опозицията, което в рамките на 6-9 месеца да подготви страната за парламентарни избори. В този период в страната трябва да се подготви избирателен закон, изборни списъци, комисия за борба с корупцията, държавна изборна комисия - да се преодолеят много от слабостите на системата, за да излезе на честни и демократични избори, каза лидерът на основната македонска опозиционна партия.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 МАЙ 2015

- Колко реформатори са нужни, за да се смени една крушка?
- Няма обща позиция на Реформаторския блок по въпроса.

ВИЦ ОТ ФЕЙСБУК

ДРАГОМИР СТОЙНЕВ:

Трикове на ГЕРБ с бюджета са по-опасни от тези с лентичките

Икономическите постижения на правителството са счетоводни номера, категорични са от БСП

Снимка Мариета ТОМОВА

Кабинетът "Борисов 2" управлява бюджета така, както прави пътища - на парче и не съвсем качествено, заяви в декларация на ПГ на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Драгомир Стойнев в НС вчера. Той предупреди, че триковете с парите на държавата са много по-опасни от триковете с лентичките. Социалистите се противопоставят на повърхностните, лишени от задълбочен анализ и оптимистични изводи за изпълнението на бюджета през първото тримесечие на 2015 г. Според тях зад официално огласените данни на МФ прозират притеснителни тенденции за бизнес средата, потреблението и нивата на бедност.

"Игра на числа! Това са "успехите" на правителството в отчетите за изпълнението на бюджета досега. Кабинетът забравя, че не е във филм, че "жертвите" от счетоводните трикове са истински, а това са хиляди фирми и милиони българи", коментира Стойнев. Той даде пример със събраните приходи от корпоративни данъци досега, които са с 20 млн. лв. помалко от миналогодишните. По думите му това е сигнал, че бизнесът работи в по-лоши условия в сравнение с 2014 г. Стойнев цитира данни на НСИ, според които инвестициите за тази година в частния сектор ще се свият с почти 40%, а според БНБ преките чуждестранни инвестиции за януари-март 2015 г. са по-ниски с 58 млн. лв. в сравнение с миналогодишния период. "Данните са показателни - застой, затваряне на предприятия, загуба на работни места, липса на доходи, увеличаване на бедността. Това е проекцията на вашите числа върху истинския живот", коментира социалистът.

Той предположи, че управляващите живеят в паралелна реалност, за да не виждат как живеят българите. "Хората мислят със страх за бъдещето си. Как иначе ще обясните свиващото се потребление и увеличаващите се спестявания?", попита Стойнев. Той е категоричен, че тежката сянка на първото правителство на Борисов тегне и над този кабинет. "Преизпълнението на приходите от ДДС с 350 млн. лв. е счетоводен номер, защото не се дължи на реформи, нови политики и на значими събития в икономиката. Правителството отчита бюджетен дефицит за 2014 г. в размер на 3,7% от БВП. Евростат ви опровергава и сочи по-малък недостиг в размер на 2,8% от БВП за 2014 г. На кого да вярваме - на кабинета или на Евростат?", подчерта депутатът.

Стойнев припомни протестите и ветото на президента за емитирания 1 млн. лв. дълг, основно заради изхарчените от кабинета "Борисов 1" 800 млн. лв. през февруари 2013 г. "Тогава вашият президент Плевнелиев каза да "не задължаваме следващите поколения". А сега кого задължихте? През първото тримесечие на т.г. държавният дълг се увеличи лавинообразно и достигна 24 млрд. лв., които са 29% от БВП", припомни Стойнев. Той обясни, че в данните се вижда една друга притеснителна тенденция - новата емисия от 6 млрд. лв. на международните пазари увеличава дела на външния дълг, който значително изпреварва вътрешния, което поставя страната ни във външни зависимости.

БСП и сега като опозиция, но и в управление винаги е доказвала, че стои на позициите на държавността, заключи Стойнев.

Христо Иванов плаши Чавдар Георгиев със съд

Прокуратурата може да се самосезира за разгласяване на класифицирана информация от страна на депутата от БСП Чавдар Георгиев, предположи вчера правосъдният министър Христо Иванов. По думите му народният представител оповестил информация относно споразумението между България и Международния наказателен съд, което засяга трансфера в България на защитени свидетели към международния съд.

Парадоксалното в искането на държавното обвинение е, че Георгиев въобще не спомена и дума за това какво съдържа въпросното споразумение. Той заяви пред медиите, че депутатите не са успели да се запознаят с оригиналния документ. При опит да го направят им било отговорено, че той се намира в секретната секция на парламента. Оказало се обаче, че там пълният текст на споразумението липсва, а има негов преразказан вариант. На журналистически въпрос за какво се отнася споразумението Георгиев отговори, че не може да говори за това, защото документът е секретен.

Христо Иванов обаче, чулнедочул, обвини вчера депутата, че е разпространил класифицирана информация. Сигурно за министъра тайно е заглавието на споразумението, защото Георгиев цитира само него, и то не пълното. Освен това наименованието на документа е изписано на сайта на НС като точка от дневния ред на депутатите за тази седмица. На страницата на парламента са качени и докладите на двете комисии, в които той е разглеждан.

Комисията по правни въпроси е обсъдила текста на споразумението на 7 май и докладът й е подписан от председателя й Данаил Кирилов от ГЕРБ. Докладът на комисията по външна политика е от 24 април и под него стои подписът на Джема Грозданова от ГЕРБ. И в двата документа са изписани основните тези, залегнали в "тайното" споразумение. Напомняме, че председател на НС е Цецка Цачева, която се разпорежда с интернет страницата му. Освен това много медии още във вторник публикуваха като предварителна информация накратко съдържанието на споразумението, позовавайки се на качените в интернет доклади на двете парламентарни комисии.

ЛЮТВИ МЕСТАН: ПОПРАВКАТА „КАДИЕВ" ЗА АГИТАЦИЯТА НА МАЙЧИН ЕЗИК Е ЛЪЧ СВЕТЛИНА

Лидерът на ДПС Лютви Местан определи като лъч светлина в тунела на езика на омразата проектозаконите на Методи Андреев от ГЕРБ за отпадане на давността за престъпленията по време на т.нар. "възродителен процес" и на Георги Кадиев от БСП срещу забраната за агитация на майчин език. По думите на Местан приемането на двата акта ще бъде важен знак и щрих към европейския образ на България, който пострада тежко особено от езика на омразата през последните месеци.

От трибуната на НС Местан изрази респекта си към вносителите и от името на ПГ на ДПС изрази силното си очакване, че останалите народни представители извън вносителите и от дясното ще гласуват поправките.

ПАРТИЯТА НА ПАВЕЛ ЧЕРНЕВ ОТТЕГЛИ ПОДКРЕПАТА СИ ЗА ПФ

Ексдепутатът и лидер на партия "Свобода" Павел Чернев оттегли подкрепата си за Патриотичния фронт. По думите му, причината за това е, че Валери Симеонов и Красимир Каракачанов еднолично вземат решения, без да ги съгласуват с него. Въпреки обещанията за коалиционното обединение това не се случи, поясни Чернев. Той искал лично да уведоми двамата съпредседатели на ПФ, че оттегля подкрепата си, но те не си вдигали телефоните. "Те са в някакви висини, все са заети сега. Не беше така, докато работехме за парламентарните избори", заяви Чернев. Той уточни, че партия "Свобода" поема по собствен път.

Време е за справедливост
БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ

Българска Социалистическа Партия

БСП

Този калкулатор цели да онагледи разликите в данъчното облагане на доходите на физическите лица, каквото е сега, при действащото законодателство с данък от 10%, и онова, което би се получило, ако законопроектът за въвеждането на прогресивното подоходно облагане на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ бъде приет.

www.bsplb.com

За да има по-справедливо данъчно облагане, този закон трябва да се приеме. Нужна ни е и Вашата подкрепа! Настоявайте пред народните представители от Вашия избирателен район, че е ВРЕМЕ ЗА СПРАВЕДЛИВОСТ!

ДАНЪЧЕН КАЛКУЛАТОР

www.duma.bg

Мая Манолова призова Христо Иванов да спре издевателствата на ЧСИ

Системата на контрол е неефективна и абсурдна, заяви народният представител

Юлия КУЛИНСКА

Депутатът от БСП Мая Манолова призова правосъдния министър Христо Иванов да спре издевателствата на частните съдебни изпълнители над гражданите. Какъв контрол осъществявате върху ЧСИ и какви са санкциите, които налагате срещу нарушенията от тяхна страна на процесуалния закон?, попита тя по време на вчерашния парламентарен контрол. По думите на Манолова това е въпрос преди всичко за справедливостта и дали, когато си длъжник и не можеш да изпълниш своето задължение, трябва да бъдеш малтретиран, мачкан, унижаван и съсипан. Социалистката обясни, че повод за въпросите й са стотиците българи, които са се обърнали към нея, след като е внесла промени в Закона за частните съдебни изпълнители и Гражданския процесуален кодекс.

"Безобразията са най-разнообразни. Има граждани, които са разбрали, че имотът им е продаден на безценица, заради ниска оценка, която е приел ЧСИ. Не са малко хората, които са станали предмет на принудително из-пълнение, когато частният съдебен изпълнител е разбил ключалката на дома им, за да описва имуществото им. Имам данни за съсипан бизнес, защото заради дълг от 1000 лв. са блокирани всичките му сметки", аргументира се депутатката.

Мая Манолова препоръча на министър Иванов да подкрепи законопроект на БСП и ПФ за промени в ГПК

Мая Манолова показа в пленарната зала запорно съобщение, от което става ясно, че заради 20 лв. задължение за интернет, работничка в Кюстендил, която получава минимална работна заплата, е платила 504,20 лв. през частен съдебен изпълнител. Тя уточни, че таксата на ЧСИ е 198 лв., която е 10 пъти по-висока от размера на задължението.

Системата на контрол на частните съдебни изпълнители е неефективна и абсурдна, предупреди Манолова. Тя припомни, че Камарата на съдебните изпълнители определя размера и вида на налаганите санкции, а 100 лв. глоба за частен съдебен изпълнител, който е прибрал от длъжник 504,20 лв. е смешна.

Манолова предложи на министър Иванов да направи преглед на подзаконовите актове за контрол. "Ако по подходящ начин държавата не им покаже, че не може ЧСИ да издевателстват над гражданите, няма да има промяна в тяхната дейност, категорична бе тя. Манолова се обърна към министъра с препоръка да подкрепи и законопроекта, който е внесен от левицата и ПФ за промени в ГПК. В него са включени мерки за обжалване на оценките, определени от ЧСИ, за намаляване на размера на таксите им и за защита на длъжниците, защото съдебната реформа без реформа в изпълнителното производство ще бъде едно голямо нищо, заключи Манолова.

Община Неделино остана без кмет

Върховният административен съд отмени решението на Общинския съвет в Неделино за предварително изпълнение за избора на временен кмет. Решението не е окончателно и подлежи на обжалване в 7-дневен срок. Следващото заседание по делото за законността на избора на Румен Русанов предстои в началото на юни в Административния съд.

ДУМА припомня, че Румен Русанов бе избран през април за кмет с решение на Общинския съвет, след като досегашният кмет Стоян Беширов бе отстранен от длъжност заради повдигнато обвинение за престъпление по служба.

Магистратите определиха оставането на Румен Русанов на длъжността като незаконосъобразно, но на практика няма кой да заеме неговото място, тъй като Общинският съвет е приел нова структура на общината, в която липсва длъжността заместник-кмет.

Първото решение за предварително изпълнение и незабавно встъпване в длъжност на Русанов вече бе окончателно отменено от съда. Решението за избор на кмет до края на мандата също се атакува пред съда с жалби от бившия кмет Стоян Беширов, срещу когото има повдигнато обвинение за злоупотреби с обществени поръчки, ощетили общинския бюджет с над 900 000 лв.

До произнасяне на окончателно съдебно решение по гласуваното предварително изпълнение Румен Русанов ще изпълнява кметските функции, заявиха от общината.

Връщат обучението чрез работа с помощта на Швейцария

Велиана ХРИСТОВА

Две професионални гимназии ще въведат пилотно от есента на 2015 г. обучението чрез работа - т.нар. дуално обучение. Това е решил на първото си заседание българо-швейцарският комитет за реформиране на професионалното образование у нас, съобщи вчера в МОН неговият ръководител от страна на Швейцария Матие Порети. Учениците от един 9 и един 11 клас в професионалната гимназия "Иван Хаджиенов" в Казанлък ще се обучават в професията машинен техник, а по една паралелка деветокласници и десетокласници от ПГ по хранително-вкусови технологии "Проф. Г. Павлов" в София ще усвояват специалност техник-технолог в областта на млякото и млечните продукти. Проектът за въвеждане на дуалното обучение е до 2019 г., финансира се с 3 000 500 швейцарски франка от Швейцария и с 529 500 шв.ф. от България. В него ще участват 1200 ученици от 15 професионални училища. От българска страна ръководител е Петя Евтимова.

На въпрос на ДУМА ще бъдат ли използвани учебните планове за повсеместното обучение чрез практика в нашите техникуми до 1991 г., които бяха оценени като водещи в Европа и дори възприети от страна на Швейцария, зам.-министър Ваня Кастрева обясни, че тази практика е силно доразвита в Швейцария в последните десетилетия и ако преди там са се учили от нас, сега ние ще се учим от тях. Фирмите ще плащат заплати на учениците, които работят в тях, на нивото поне на минималните осигурителни прагове. Предвижда се гимназистите в 11 и 12 клас да работят два дни в предприятието, а три дни да усвояват общообразователните предмети в училище. Проектът започва с разработване на нови учебни планове и с обучаване на учители и на наставници за дуалното обучение на учениците.

Прокуратурата обвини петима души за сблъсъците в Гърмен

Районната прокуратура в Гоце Делчев е повдигнала обвинения на петима души, участвали в сблъсъците между българи и роми в село Гърмен. Предстои обвинения да получи и един от организаторите на протестите, който е задържан в Шумен, съобщиха от държавното обвинение.

По-рано вчера министърът на вътрешните работи Румяна Бъчварова анонсира действията на прокуратурата от парламентарната трибуна, като каза, че сред обвинените хора има и българи, и роми.

Прокуратурата в Гоце Делчев е образувала три досъдебни производства по различни членове от Наказателния кодекс - за причиняване на телесни повреди и хулиганство и за подбуждане към омраза и за принуда. Срещу Митко Райков и Светослав Алексов са повдигнати обвинения за причиняване на телесни повреди по хулигански подбуди и за хулиганство. Прокуратурата посочва, че на 25 май те са причинили разкъсно-контузни рани и хематоми по главата и тялото на един човек. По същото време Митко Райков, Валентин Райков, Ангел Райков и Красимир Айдаров са извършили и действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото, като деянието е извършено с изключителна дързост", се посочва в обвинението. Митко Райков, който е криминално проявен, е задържан в ареста за 72 часа. Останалите обвиняеми са освободени срещу парични гаранции.

Досъдебно производство е образувано и срещу Андон Балтаджиев, сочен за един от организаторите на сблъсъците. Той е запалил огън на пътя между Марчево и Огняново и е ограничил свободното придвижване на хората по него, посочва прокуратурата. Балтаджиев е осъждан 12 пъти за извършени престъпления от общ характер – 4 пъти за кражби, 2 пъти за отправяне на закана за убийство и 2 пъти за управление на автомобил без правоспособност. Осъждан е и за хулиганство, принуда, унищожаване и повреждане и за противозаконно пречене на орган на властта. На 24 юли 2014 година Балтаджиев е изтърпял последното си наказание. Балтаджиев е председател на НПО "Активна съвест" в Гоце Делчев.

АРЕСТУВАХА НИКОЛАЙ КОЛЕВ-БОСИЯ ЗА МЯТАНЕ НА ЗЕЛЕНЧУЦИ ПО НС

Николай Колев-Босия беше арестуван вчера. Причината е, че бунтарят е мятал домати по парламента. Босия протестирал срещу дупките по пътищата, но гневът му ескалирал и той започнал да обстрелва Народното събрание със зеленчуци.

Колев бе отведен в ареста на Първо РПУ по Указа за борба с дребното хулиганство. Това далеч не е първият проблем на дисидента с органите на реда. И през 2012 година той беше арестуван за хвърлен домат по сградата на парламента. Тогава Босия бе обявил, че ще хвърли 6 домата срещу депутатското здание. Босия бе едно от лицата на протестите през зимата на 1997 година, които свалиха Жан Виденов от власт. Той взе и активно участие във февруарските протести от 2013 година.

www.duma.bg

Лозанов дава месец за решаване на кризата в БНР

В противен случай шефът на СЕМ обеща да подаде оставка

Снимка БГНЕС

Георги Лозанов щял да подаде оставка, защото нямал друг инструмент, чрез който да влияе на БНР

Председателят на Съвета за електронни медии Георги Лозанов заплаши, че ще подаде оставка, ако кризата в радиото не се реши в рамките на месец.

Подавам я не защото някой ми я е искал, а защото нямам друг инструмент, с който символично да подпомогна процеса на излизане от кризата в радиото, посочи Лозанов и обясни, че в момента СЕМ не може да прекрати законово договора на генералния директор на БНР Радослав Янкулов.

Лозанов отбеляза, че двете страни в конфликта в радиото демонстрират единствено непримиримост помежду си. "Неотстъпчивостта е превърната в особена ценност. Радиото е влязло в една ситуация и се очаква тя да се реши магически от петте души, които сме тук, а тези 1500 работещи в него стоят неотстъпчиво гръб в гръб. Това е изключително непродуктивен подход", коментира шефът на СЕМ. Според него ръководенето на медията е свързано и с това, когато тя е в криза, да се намери изход от нея.

СЕМ реши да поръча социологическо проучване за отношението на обществото за ситуацията в обществената медия. Според председателя на съвета е важно да се чуе гласът на хората. В проучването ще се пита за доверие, а това, как ще бъдат формулирани въпросите, ще решат социолозите, посочи Лозанов.

Според Мария Стоянова обаче трудно можел да бъде формулиран въпрос, който да доведе до отговор, необходим за вземане на решение. Затова се съмнявам в ефективността на едно такова допитване, заяви тя.

По думите й, БНР "прилича на динозавър - това е една система, която изобщо не е реформирана през годините". "Моите очаквания бяха, че това ръководство ще има заряда да направи тази реформа, но не вярвам, че то е в състояние в следващата една година до края на мандата му да я извърши. Смятам, че за да покаже своята отговорност и да запази достойнството си, ръководството трябва да се оттегли в тази ситуация", допълни Стоянова.

ДУМА припомня, че в началото на май част от работещите в БНР започнаха протести пред сградата на радиото след решение на ръководството да намали хонорарите между 40 и 50 процента за различните радиопрограми.

НИЕ НИКОГА НЯМА ДА ГИ ЗАБРАВИМ!

На 2 юни в 12 часа, когато завият сирените и застанем в едноминутно мълчание, почитайки паметта на Ботев и всички загинали за свободата на България, нека си спомним и десетките хиляди, загубили живота си в антифашистката борба. Тези, които нашето съвремие най-безцеремонно изхвърли от учебниците по история, тези, чиито паметни плочи и бюстове съборихa и унищожиха в стремежа си да заличат завинаги спомена за тях. Тези прекрасни мъже, жени, младежи и невръстни деца, които до последния си дъх са продължавали да мечтаят следващите поколения да имат по-щастливо бъдеще и са таили в себе си една-единствена малка искрица надежда, че някога някой ще си спомни за тях.

Ние, техните потомци, никога няма да ги забравим! Предлагаме този път да се съберем, носейки мълчаливо портретите им, за да може, макар и за миг, да бъдат заедно с нас. Надяваме се отнякъде да ни виждат и да почувстват огромното ни преклонение и искрената ни обич към тях. Дано това компенсира липсата на уважение, на което те са подложени от на нашето съвременно общество.

Каним всички, които мислят като нас и които все още ценят техния героизъм и саможертва, да дойдат на 2 юни в 18.30 ч. пред Братската могила.

Очакваме ви!

Майя Остоич, Сашо Младенов, Павел Ташев, Нели Кондова, Петрана Дойнова, Иван Константинов, Владимир Събев, Димо Гърланов, Юлия Огнянова, Зоя Разсолкова, Мария Йорданова, Ласка Минчева, Емилия Лазарова, Димитър Генчев, Бойка Коцева, Донка Черковска, Елена Лагадинова, Драга Лагадинова, Жени Захариева, Михаил Малеев, Кирил Андреев, Бистра Ангелова, Румена Иванова, Искра Христозова, Георги Христозов, Божан Ангелов, Емил Ангелов, Никола Борисов Вапцаров, Мая Вапцарова, Георги Ламбев, Трифон Балев, Пенка Маринова, Веска Дончева, Гаца Кукувишка, Михо Семков, Георги Георгиев, Донка Райковска, Михаил Михайлов, Аелита Лъскова, Кънчо Генчев, Антон Кавалджиев, Борис Тошков, Дана Грошева, Радка Съева-Белоусова, Теменужка Теофилова, Цвятко Остоич, Мария Дафинкичева, Георги Коколишев, Спас Церков, Димитър Бакалов, Панталей Пачов, Севдалина Демиревска, Христо Демиревски

Присъединяването към писмото на инициативната група може да стане чрез изпращане на имейл (antifa6isti@abv.bg) или обаждане по телефона (02/8107 220) в ЦС на БАС.

БСП НАСТОЯВА ЗА РЕФЕРЕНДУМ ЗА БЪДЕЩЕТО НА ОБЩЕСТВЕНИЯ ТРАНСПОРТ В ГАБРОВО

Първият в историята на Габрово местен референдум за бъдещото развитие на обществения транспорт инициират от структурата на БСП. Това бе официално оповестено вчера на извънредна пресконференция, посветена на развитието на градския транспорт и готвената от габровските управници реформа в сектора, пращаща в историята тролейбусите и тролейбусните линии в областния град. Според председателя на общинската организация на БСП Кристина Сидорова и председателя на групата общински съветници на социалистите арх. Иван Николов решението за закриване на тролейбусните линии е било взето без участието на габровската общественост. "Затова започваме инициатива за събиране на подписи за свикване на местен референдум. След като хората са дали своя данък и са казали, че искат да има тролеи в Габрово, точно те трябва да кажат какво искат да се случи с тях. Време е да питаме хората. Стига с това няколко човека в общинския съвет да взимат решенията. Решението на Общинския съвет в Габрово тролейбусната контактна мрежа да бъде нарязана на скрап много намирисва на схема "комисионна". Това коментира депутатът от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Кирил Добрев. По думите му схемата с тролейбусите е същата като схемата с БДЖ - да се спре един вид транспорт, за да бъде заместен с друг.

Фирми с незаконни договори хранят затворниците

Юлия КУЛИНСКА

Държавата дава по 2-3 млн. лева месечно за храна на затворниците на фирми, с които няма законосъобразно сключени договори, предупреди депутатът от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Чавдар Георгиев. По време на вчерашния парламентарен контрол той попита правосъдния министър Христо Иванов какви мерки ще предприеме срещу незаконните обществени поръчки за храна. Георгиев обясни, че съгласно Закона за изпълнение на наказанията министърът на правосъдието трябва да организира реда на сключване на договорните отношения. Ситуацията в дейност, която е под ваш контрол и управление, според мен е тревожна, дори скандална, обърна се депутатът към Иванов. Георгиев попита докога министърът ще позволява ГД "Изпълнение на наказанията" да харчи бюджетни милиони левове на месец без проведени процедури по обществени поръчки. Като министър на правосъдието би трябвало да сте пример за спазване на законите в тази държава, а е точно обратното, категоричен е Георгиев.

През август 2014 г. в качеството си на служебен министър възложих проверка, която установи нарушение при провеждането на обществена поръчка за доставка на храна в затворите, отговори Иванов. Човекът, който тогава е бил директор на агенцията и е бил отговорен за поръчките, вече не работи при нас, оправда се министърът.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 МАЙ 2015

БСП:

Кабинетът ликвидира ключови структури в МЗХ

Закриването на службата по зърното и на контролно-техническата инспекция ще доведе до сив сектор и измами, изтъкна проф. Светла Бъчварова

Груба грешка с тежки последствия ще е закриването на Националната служба по зърното и Контролно-техническата инспекция към Министерството на земеделието и храните /МЗХ/. Това заяви на брифинг в парламента депутатът от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ и заместник-председател на комисията по земеделие проф. Светла Бъчварова. Тя уточни, че министерството предлага да се закрие Националната служба по зърното и да се отмени Законът за съхранение и търговия със зърно. България е нетен износител на зърнени продукти, годишно се изнасят между 4 и 5 милиона тона зърно, посочи Бъчварова. По думите ѝ службата контролира не само производството на зърно, но и търговията и съхранението му. Закриването ѝ ще има отражение върху състоянието на държавата, защото няма да се знае кой съхранява зърно, с какво качество и къде се изнася, смята Бъчварова.

Според нея други негативни ефекти ще бъдат появата на сив сектор, проблеми с обратното начисляване на ДДС, което за зърното е специфичен начин за управление на сектора, и увеличаване на измамите. С решението за закриване на службата държавата ще създаде предпоставки за непрекъсната поява на зърнени кризи, смята Бъчварова.

Депутатът припомни, че в последните 25 години е имало доста проблеми със зърнения сектор и създаването на службата е била необходима предпоставки за въвеждане на ред. Решението за закриването ѝ, според Бъчварова, ще засегне земеделските производители, защото 52 000 от тях нямат бази за съхранение на зърно и ги предоставят на лицензирани складове. "Когато те имат влог зърно, се защитават количеството и качеството на продукцията, която те са вложили в тези складове. Със закриването на службата това ще отпадне като ангажимент. Как земеделските производители ще бъдат сигурни, че ще могат да получат зърното, което са вложили в тези складове", попита тя.

Контролно-техническата инспекция пък изпълнява европейски регламенти, има представителства във всички региони на страната, осигурява контрол на земеделската, горската и строителната техника, следи цялото движение и внос на земеделска техника в страната, включително и техническите прегледи. Според Бъчварова предложението тази инспекция да се закрие и дейностите да се изпълняват от областните служби по земеделие е грешка, тъй като ще създаде предпоставка контролът да не се осъществява, защото той е специфичен.

Светла Бъчварова

И двете структури са нетни вносители в бюджета на МЗХ, т. е. те акумулират повече приходи, отколкото получават като разход за годината, заяви депутатът. Контролно-техническата инспекция има приходи от 2,5 млн. лв., а бюджетът ѝ за годината е около 1,5 млн. лв., уточни Бъчварова.

Политиката за това да няма контрол в сектора земеделие е водеща и във второто управление на ГЕРБ, смята Бъчварова. Абдикацията на държавата означава фалит на земеделските производители, каза още тя.

За нов тип фалшиви 2 лева предупреди БНБ

Нов тип фалшиви банкноти от 2 лева разкри Националният център за анализ към Българската народна банка (БНБ).

Този тип фалшификати имат имитиран основния защитен елемент, който проверяваме най-често - холограмната лента. Оптическите ефекти в значителна степен наподобяват тези при истинските банкноти.

Ако обаче при пипане хартията е гладка, по-тънка от оригиналната и липсва релеф в печатните изображения на лицевата страна на банкнотата, тя е фалшива. При поставяне на неистинската банкнота срещу светлина се наблюдава неясно, остатъчно изображение на водния знак - изправен лъв.

Снимки БНБ

неистинска

БНБ напомня, че в случай на съмнение относно истинността на банкнота трябва да се обърнем към БНБ или към най-близката банка, където ще проверят банкнотата. Ако вече сме приели неистинска банкнота, сме длъжни да я предадем в най-близкото поделение на МВР, където ще ни издадат документ за това.

истинска

СРЕДНО С 2% ПОСКЪПВА ТОКЪТ ОТ 1 ЮЛИ

Цените на електроенергията за битовите потребители да бъдат повишени средно с 1,99% от 1 юли предлага доклад на работната група на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР). Докладът е поместен на сайта на регулатора.

Според изчисленията на експертите крайната цена за битовите клиенти на електроразпределителното дружество ЧЕЗ трябва да бъде повишена с 1,53%, на ЕВН - с 1,22%, а за "Енерго-ПРО" - с 3,64%. За ЕРП "Златни пясъци" цената на електроенергията ще бъде понижена с 2,93 на сто.

Предстои докладът да бъде обсъден с представителите на енергийните дружества на открито заседание и да бъде подложен на обществено обсъждане, след което КЕВР ще вземе окончателно решение на закрито заседание.

ЧЕЗ, ЕВН и "Енерго-ПРО" настояваха за значително повишаване на нощната електроенергия - с между 14 и 25%.

КЗП ПРОВЕРЯВА ТРОТИНЕТКИ И РОЛЕРИ

Комисията за защита на потребителите (КЗП) започва масови проверки в цялата страна на скейтборди, тротинетки, ролери и други стоки, свързани с прекарването на свободното време на децата, съобщиха от пресцентъра на КЗП.

Проверките ще бъдат насочени преди всичко към безопасността на тези продукти и ще обхванат производители, вносители и дистрибутори. Целта е превенция още в началото на лятната ваканция, през която децата прекарват по-голямата част от времето си навън. При установяване на опасни стоки ще бъдат предприети необходимите мерки за изтеглянето им от търговската мрежа.

Наскоро председателят на КЗП Димитър Маргаритов оповести, че в началото на летния туристически сезон започват проверки на безопасността на аквапаркове и на атракционни съоръжения.

Инспекторите ще следят също категоризирани ли са хотелите и заведенията в морските курорти и отговарят ли предоставяните в тях услуги на дадената им категория.

НАП търси 29 инспектори за фискален контрол

Националната агенция за приходите (НАП) търси 29 служители за специализираното звено "Фискален контрол".

Обявен е конкурс за длъжността "Инспектор по приходите", като назначените инспектори ще работят в екипи на смени на граничните пунктове Кулата, Калотина, Дунав мост 2, Бургас Запад, както и в мобилни екипи в Плевен, Велико Търново и Сливен, съобщиха от НАП.

Конкурсът за свободните работни места ще е на два етапа. На първия участниците ще решават тест, чиято цел е да се установят професионалните им знания и умения. Допуснатите до втория етап ще бъдат интервюирани.

Работата на инспекторите във фискалното звено ще бъде свързана с физически и документален контрол на стоки, представляващи висок фискален риск. Данъчните ще следят как се движат стоките, дали се реализират на територията на България, изнасят ли се за трети страни и дали всички транзакции се отразяват коректно в счетоводните и финансовите документи на превозвача, получателя и доставчика. Служителите в звеното ще бъдат обезпечени с транспортни средства и техническо оборудване за изпълнение на функциите си.

Кандидатите за работа в НАП трябва да подадат документи до 7 юни лично или чрез пълномощник с нотариално заверено пълномощно-оригинал в сградата на съответната структура на НАП във Велико Търново, Бургас и Благоевград. Тъй като 7 юни е неделя, от НАП уточняват, че ще приемат документи включително и в понеделник.

Снимка НАП

Станишев: ПЕС - първа политическа сила през 2019 г.

Според EurActiv Станишев ще победи Креспо (вляво) на изборите на 11 юни

"Моята политическа цел е да направим ПЕС първа политическа сила на изборите през 2019 г. и социалист да застане начело на Еврокомисията", заяви Сергей Станишев в Брюксел по време на заседание на Президиума на ПЕС, на което бяха изслушани двамата кандидати за президент на европейските социалисти - Сергей Станишев и Енрике Барон Креспо.

"Постигнахме много. Предложението на социалистите за общ кандидат на предишните европейски избори даде нови сили на демокрацията в Европа - за пръв път гражданите можеха да гласуват директно за своя кандидат за председател на ЕК. Във впечатляващата кампания на Мартин Шулц се включиха над 11 000 активисти, а посланията на нашия кандидат стигнаха до над 12 млн. европейци. Инвестиционният план за 315 млрд. евро и Младежката гаранция за над 6 млрд. евро са постижения, които преобръщат изцяло досега водената политика на ограничения на десните в Европа", обобщи Станишев.

"Днес ПЕС е много по-силна. На заседанията на Европейския съвет вече участват 11 леви лидери, в сравнение с трите премиери през 2011 г.", подчерта президентът на ПЕС. "Европа застарява. А младите не се интересуват от политиката. Новото поколение има нужда от нови идеи и нови модерни послания. Моя политическа цел ще бъде в листите на следващите евроизбори да бъдат включени не само много жени, но и значителен брой млади хора", каза още Станишев. Той представи идеите си за бъдещето на ПЕС в мотивационно писмо до Президиума на партията.

Турция размаха пръст към ТТИП

Анкара няма да се съгласи със споразумение, което не отчита интересите ѝ

Анкара няма да приеме споразумението между САЩ и ЕС за Трансатлантическо търговско и инвестиционно партньорство (ТТИП), ако то бъде сключено, без да бъдат отчетени интересите на страната, защото споразумението може да доведе до сериозни щети за турската икономика. Това заяви вицепремиерът Нуман Куртулмуш. Анкара иска да промени условията на митническия си съюз с ЕС, според който Турция е длъжна да отвори пазарите си за трети страни, които сключат споразумение за свободна търговия с ЕС. В същото време турските стоки няма да могат да влизат без мита на пазарите на трети държави, защото Турция не е член на ЕС.

"Тъй като преговорите по ТТИП продължават, ще възникнат сериозни проблеми между по-либералната икономика на САЩ и регулираната икономика на ЕС. Ние няма да приемем нищо за свършен факт по отношение на ТТИП", каза Куртулмуш на икономическа конференция в Истанбул.

Турският вицепремиер се позова на данни от изследване, според които подписването на ТТИП може да доведе до спад на турската икономика с 2,5% и увеличаване на безработицата с 0,4 на сто.

Междувременно парламентарната комисия по международна търговия гласува позицията си относно водените преговори за споразумение за свободна търговия и инвестиции между ЕС и САЩ.

Комисията призова за по-голям европейски достъп до пазара в САЩ, реформиране на механизмите за защита на инвеститорите и отстояване на стандартите на ЕС в преговорите за ТТИП. Споразумението между ЕС и САЩ трябва да разшири европейския достъп до американския пазар, но не бива да подкопава стандартите на ЕС или да поставя под съмнение правото на регулиране в интерес на обществото, посочиха членовете на комисията по международна търговия. Евродепутатите настояват и за реформиране на механизмите за уреждане на споровете между инвеститорите и страните членки.

В същото време противоречиви изследвания сочат, че е трудно да се оценят реалните ползи от ТТИП за икономиката на ЕС, допълват евродепутатите. Поради това те подчертават, че преговорите трябва да бъдат прозрачни, за да се постигне "амбициозно", но "балансирано" споразумение, с общи ползи във всички страни от ЕС, което да води до "ефективна, по-конкурентна икономическа среда" и да не допуска нетарифни бариери за търговията. Високите нива на защита за потребителите в ЕС, личните им данни, здравето и безопасността трябва да бъдат гарантирани, а дъмпингът в социалната, фискалната и екологичната сфери трябва да бъде предотвратен, добавят членовете на ЕП.

Препоръките към Европейската комисия за водене на преговори по ТТИП, одобрени в парламентарната комисия с 28 гласа "за", 13 "против" и без въздържали се, трябва да бъдат одобрени от Европейския парламент на предстоящата сесия в Страсбург между 8 и 11 юни. За да влезе в сила, споразумението за ТТИП трябва да бъде одобрено от Европейския парламент и Съвета на ЕС, след като бъде изготвено от преговарящите от ЕС и САЩ.

Порошенко подписа закон за мораториум върху външния дълг

Президентът на Украйна Петро Порошенко подписа закон, позволяващ на правителството да налага мораториум върху изплащането на външни дългове. Парламентът на Украйна на 19 май прие закон, който позволява да се преустановят плащанията по преструктуриращи се външни дългове.

В списъка на дълговете, върху които може да бъде наложен мораториум, е и емитирането на двегодишни еврооблигации на Украйна за 3 млрд. долара, изкупени от Русия в края на 2013 г. Редовни плащания по тези ценни книжа са планирани за 20 юни.

Законът ще влезе в сила, след като бъде обнародван в държавния вестник, и ще е в сила до 1 юли догодина, съобщава РБК Дейли.

Министерството на финансите на Украйна приветства приемането на закона, пояснявайки, че той ще помогне да се "защитят интересите на украинския народ, а в случай на недобросъвестни действия на кредиторите спрямо Украйна да се защитят активите на държавата и държавния сектор".

Двете части на Кипър продължават сближаването

В нов опит за сближаване лидерите на гръцката и турската част на Кипър се договориха за отварянето на нови пунктове за преминаване от едната част на острова в другата, както и за свързване на електрическата и мобилната мрежа на двете части. Чрез свързванията на електрическите мрежи двете страни ще могат да си помагат една на друга при електрически аварии и спирания на тока, съобщава АФП.

Новите пунктове за преминаване ще бъдат два на брой и ще се намират в Лефека, в западната част на острова и в Дериния на изток. Първите такива места бяха открити през 2003 г. и оттогава техният брой се увеличава.

След подновяването на преговорите на 15 май се появи надежда, че те ще могат да приемат по-интензивен и резултатен ход. Разговорите бяха спрени от Никозия в знак на протест, тъй като от турската страна започнаха да изучават възможна експлоатация на газови и нефтени находища извън брегове на острова.

Следващата среща на двамата президенти ще е на 17 юни.

кратки

3000-5000 са потенциалните терористи в БиХ

Между 3000 и 5000 потенциални терористи се намират в Босна и Херцеговина, показват данните на разузнавателните агенции. Преди няколко години директорът на разузнаването на БиХ Алмир Джуво потвърди, че тогава е имало около 3000 потенциални терористи, напомня експертът по сигурността Предраг Церантик. "Вероятно тази цифра сега е много по-голяма, ако се вземат предвид тези, които отиват и се връщат от сирийските бойни полета", каза той за "Независими новини".

Финландия с ново правителство

Финландският президент Саули Нийнистьо утвърди състава на новото правителство на страната. То ще бъде водено от Юха Сипиля, председател на партията "Финландски център", която спечели подкрепата на най-много гласоподаватели в парламентарните избори през април. В състава на кабинета влизат 14 души.

Снимка БГНЕС

Косовски албанци демонстрираха пред парламента в Прищина, където трябваше да бъде гласувано създаването на специален съд за престъпленията, извършени от АОК. В крайна сметка гласуването бе отложено

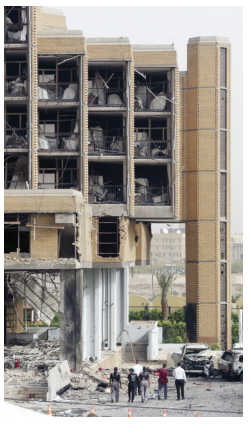
В Кипър е предотвратен терористичен акт

Ливански гражданин е задържан в Кипър с 2 тона амониев нитрат и не е изключено да е готвел голям терористичен акт. Става въпрос за 26-годишен ливанец с канадски паспорт, който е бил арестуван на 27 май, 10 дни след пристигането си на острова, и събудил подозренията на специалните служби. Следствието се води в условията на извънредни мерки за сигурност. Ливанецът е смятан за член на военното крило на групировката "Хизбула".

Мълния удари туристи

Мълния удари 19 туристи на гръцкия остров Крит. Инцидентът е станал в района на популярния като дестинация дворец в Кносос. Петима от пострадалите са руснаци. Според дипломат жена е получила сърдечна криза и лекарите са я реанимирали.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Коли бомби избухнаха в два от най-популярните хотели в иракската столица Багдад и отнеха живота на най-малко 10 души. Други 30 души са ранени при взривовете. Терористичните нападения са извършени в квартал, в който живеят предимно шиити

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 МАЙ 2015

Разнобой в ЕС

Германският вицеканцлер Зигмар Габриел се обяви за Европа „на различни скорости”

Германският вицеканцлер Зигмар Габриел заяви, че на Европа ще ѝ се наложи да се движи “на различни скорости” в бъдеще, като Франция и Германия поемат водачеството. В Европа имаме нужда от смелост в нашето сътрудничество, както и от различни скорости, отбелязва Габриел в интервю за вестник “Билд”.

Според него държавите като Германия и Франция трябва да бъдат водещи конкретно в енергийната, икономическата или финансовата политика.

Габриел изтъкна, че Европа трябва да се реформира, за да стане по-социална и справедлива, призова за повече инвестиции и ръст за откриване на работни места, също така справедливо разпределение на имигрантите от Северна Африка.

“Задачите, които стоят пред нас, са толкова големи, че всяка страна е толкова малка да ги разреши сама. Дори силна Германия. По тази причина време е Европа да се реформира”, призовава той.

Изявлението на германския вицеканцлер, който е и министър на икономиката, идва в навечерието на визитата в Германия на британския премиер Дейвид Камерън, който се опитва да издейства реформи на Евросъюза преди провеждането на референдум за членството на Великобритания през 2017 година.

Междувременно френската крайно дясна партия “Национален фронт” предложи Париж да последва примера на Лондон и да проведе референдум за членството в ЕС, предаде ТАСС.

“Това изцяло съвпада с политическата програма на “Националния фронт”. Ние искаме правителството да проведе аналогичен референдум, който да стане синоним на възстановяването на демокрацията”, каза говорителят на партията Флоран Филипо.

По думите ѝ такъв избор трябва да направят не само британци и французи, но и “всички европейски народи”.

“Ако правителството откаже да организира референдум във Франция, ние ще опитаме да направим така, че въпросът да стане основен в следващата кандидат-президентска кампания”, допълни тя.

Френският министър на външните работи Лоран Фабиюс обаче предупреди, че страната му ще каже “не”, ако Великобритания поиска специален статут в Европейския съюз. Изказванията на Фабиюс показват, че Франция вероятно ще възприеме твърд подход и ще възрази срещу предоставяне на благоприятни условия на Обединеното кралство, пише британският в. “Гардиън”. Изданието посочва, че според Париж, ако това стане, то може да подкопае позициите на френския бизнес в единния пазар. Франция обвини Дейвид Камерън, че се опитва да “разглоби” ЕС, пише “Дейли телеграф” по същия повод. Вестникът цитира думите на Фабиюс, че Великобритания е “влязла във футболен клуб и не може насред мача да решава, че иска да играе ръгби”.

Коментар на стр. 12

МЕРКЕЛ:

Великобритания трябва да остане в Евросъюза

Великобритания без съмнение трябва да остане в Европейския съюз. Това заяви германският канцлер Ангела Меркел, която вчера се срещна с британския премиер Дейвид Камерън. Меркел допълни, че Германия ще работи конструктивно с Лондон при опитите му да предоговори отношенията си с ЕС.

Канцлерът добави още пред журналистите, че съюзът има някои непоклатими правила като правото за свободно движение на хора, но въпреки това се надява исканията на Великобритания да бъдат удовлетворени възможно най-скоро.

Камерън, който вече беше на посещение в Полша, все още не е представил пълните подробности около реформите, които ще предложи, но засега е известно, че те ще включват по-строги правила за получаване на социални помощи от имигранти.

Полският премиер Ева Копач е изразила възражението си да се правят каквито и да е било промени в договорите на ЕС, които могат да ограничат правата на полските имигранти във Великобритания. Тя защити един от основните принципи на единния пазар в ЕС.

Визитата на Камерън в Полша е част от европейска обиколка, която има за цел да му помогне да спечели подкрепата на евролидерите за промяна в договорите на ЕС.

Снимка БГНЕС

Сблъсъци между полиция и демонстранти избухнаха в Сантяго. Протестът, организиран от Конфедерацията на чилийските студенти и други граждански движения, бе срещу насилието от страна на органите на реда по време на студентските протести в страната

На кого е Луната?

Повече от 100 правни експерти се опитват да отговорят на въпроса кой има право да извлече минерали от Луната и от другите планети от Слънчевата система, пише немското издание deutschland.de.

За да отговорят най-точно на въпроса кой притежава Луната, юристите се събраха на специална конференция в Кьолн. Домакин е Институтът по авиационно и космическо право към Кьолнския университет.

Правистите смятат, че заради зачестилите евтини спътници, които излизат в орбита, има все по-голяма вероятност от сблъсъци с космически боклук в бъдеще и често може да се очакват искове за обезщетения, ако произходът му може да се докаже.

Международната общност не иска да поеме цената за извеждане на неупотребявани сателити и изоставени в Космоса предмети извън орбита. Време е да се въведат правила като тези, които са по суша, въздух и море, заявиха учени.

ГРАЖДАНСКАТА АВИАЦИЯ В ГЪРЦИЯ ОБЯВИ СТАЧКА

Гражданска авиация в Гърция обяви 48-часова стачка от неделя. Министърът на транспорта се опитва в последния момент да постигне споразумение. Исканията на Синдиката на работещите в гражданската авиация са за финансиране на нови системи за приземяване на самолетите, назначаване на още специалисти в сектор контрол на въздушния транспорт и да се решат много проблеми, които затрудняват работата на летищата.

Дните на стачката - неделя и понеделник, са изключително натоварени. Масово пристигат туристи от чужбина, а в Гърция от днес са три неработни дни. Тези, които успеят да отпътуват за почивните дни по островите, нямат възможност да се върнат със самолет, а на фериботите вече няма места, оплакват се пътниците.

В същото време Гърция още не е постигнала споразумение с кредиторите си, чийто краен срок по думите на финансовия министър Янис Варуфакис и 30 юни. Междувременно директорката на Международния валутен фонд Кристин Лагард открито заяви пред германски медии, че излизането на Гърция от еврозоната е напълно възможно.

Турция доставяла оръжия на джихадистите в Сирия

Снимки и видео показват камиони, принадлежащи на турското разузнаване, да доставят оръжия на джихадисти в Сирия, отбелязва турска медия, цитирана от “Франс прес”. Турското правителство отрича, че въоръжава бунтовниците в Сирия.

По-рано този месец Турция арестува четирима прокурори, които са наредили да се провери дали се предоставят оръжия на сирийската опозиция. Срещу повече от 30 представители на различни служби са повдигнати обвинения във връзка с това, включително за военен шпионаж и опит за сваляне на правителството.

Турският вестник “Джумхюриет” е качил снимки и видео, които показват инспектори, които проверяват метален контейнер с лекарства, надзиравани от представители на силите на реда, прокурор и кучета. В един от контейнерите и сандъците обаче са показани десетки снаряди.

“Джумхюриет” допълва, че в камионите е имало общо 1000 снаряда, около 80 хиляди патрона и стотици гранатомети.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 МАЙ 2015

МРЪСНИ ИГРИ

В какво обвиняват американците чиновниците от ФИФА

BBC

Владимир КОЗЛОВСКИ

Генералният прокурор на САЩ Лорета Линч лично огласи обвиненията срещу чиновниците от ФИФА

Следствието по делото на ФИФА, което водеха ФБР, Министерството на правосъдието и данъчното ведомство на САЩ, е продължило три години. Кулминацията му бе обвинителното заключение от 47 точки, което бруклинското голямо жури утвърди на 20 май.

Приблизително в полунощ във вторник в. "Ню Йорк таймс" съобщи, че обвиненията, подготвени от федералната прокуратура на Източния окръг на Ню Йорк в Бруклин, ще бъдат официално оповестени на следващия ден. В 5 часа сутринта в сряда американското Министерство на правосъдието публикува съответния пресрилийз, а след няколко часа бруклинската федерална прокуратура обнародва редица съдебни документи, в това число обвинително заключение от 164 страници.

Обвинения за организиране на престъпна дейност, рушветчийство, пране на пари и редица други престъпления бяха предявени на 14 души. Сред тях правосъдното министерство специално акцентира върху "Джефри Уеб и Джак Уорнър, сегашният и бившият президенти на КОНКАКАФ, континентална федерация в състава на ФИФА с щаб-квартира в САЩ".

Както отбелязва "Ню Йорк таймс", американските правоохранители изобразили изпълкома на ФИФА с изрази, които обичайно използват за клановете на мафията и наркокартелите.

Сътрудничество с обвинението

Според данни на пресата, прокурорите подготвяли делото с помощта на бившия американски представител в изпълкома на ФИФА и бивш дългогодишен генерален секретар на КОНКАКАФ Чарлз Блейзър. Той се признал за виновен още през ноември 2013 година.

Блейзър бил обвинен в заговор за извършване на организирана престъпност, измами и пране на пари, укриване на данъци и укриване на сметки в чуждестранни банки.

По това време 72-годишният Блейзър - един от малцината обвиняеми, които имат гражданство на САЩ - предава на държавата 1,9 млн. долара и се съгласява да плати допълнителна сума, чийто размер ще бъде огласен заедно с огласяването на присъдата.

Теоретично го заплашват до 15 години затвор, но съгласието му да сътрудничи със следствието би трябвало чувствително да намали наказанието му.

През октомври 2013 година Дарил Уорнър, син на гореспоменатия Джак Уорнър и бивш сътрудник на ФИФА, също се призна за виновен за измами и "структуриране".

Както се вижда от съдебните документи, измамата се състои в представянето на невярна информация при получаване на ипотечен кредит. "Структурирането" пък означава злонамерени парични сделки, възлизащи на по-малко от 10 хиляди долара, за които банките не са длъжни да докладват на финансовото министерство на САЩ. За това престъпление го заплашват 10 години лишаване от свобода.

Засега не е ясно дали Дарил Уорнър или някой друг обвиняем, вече признал вината си, се е съгласил да сътрудничи на следствието. Във всеки случай опитът показва, че рано или късно някой от обвиняемите, арестувани в сряда от швейцарските власти по молба на САЩ, ще изрази желание да помогне на прокуратурата в замяна на по-лека присъда.

Изкушението на по-лекото наказание

Онези, които са обвинени в организирането на престъпна дейност, заговор с цел измами и пране на пари или възпрепятстване на правосъдието, ги заплашват до 20 години лишаване от свобода. Ето защо изкушението да си намалят наказанието може да се окаже непреодолимо.

Швейцария има споразумение със САЩ за предаването на обвинени лица. То обаче не е съвсем обичайно: швейцарците си запазват правото да отказват да предават лица, обвинени в нарушаване на данъчното законодателство.

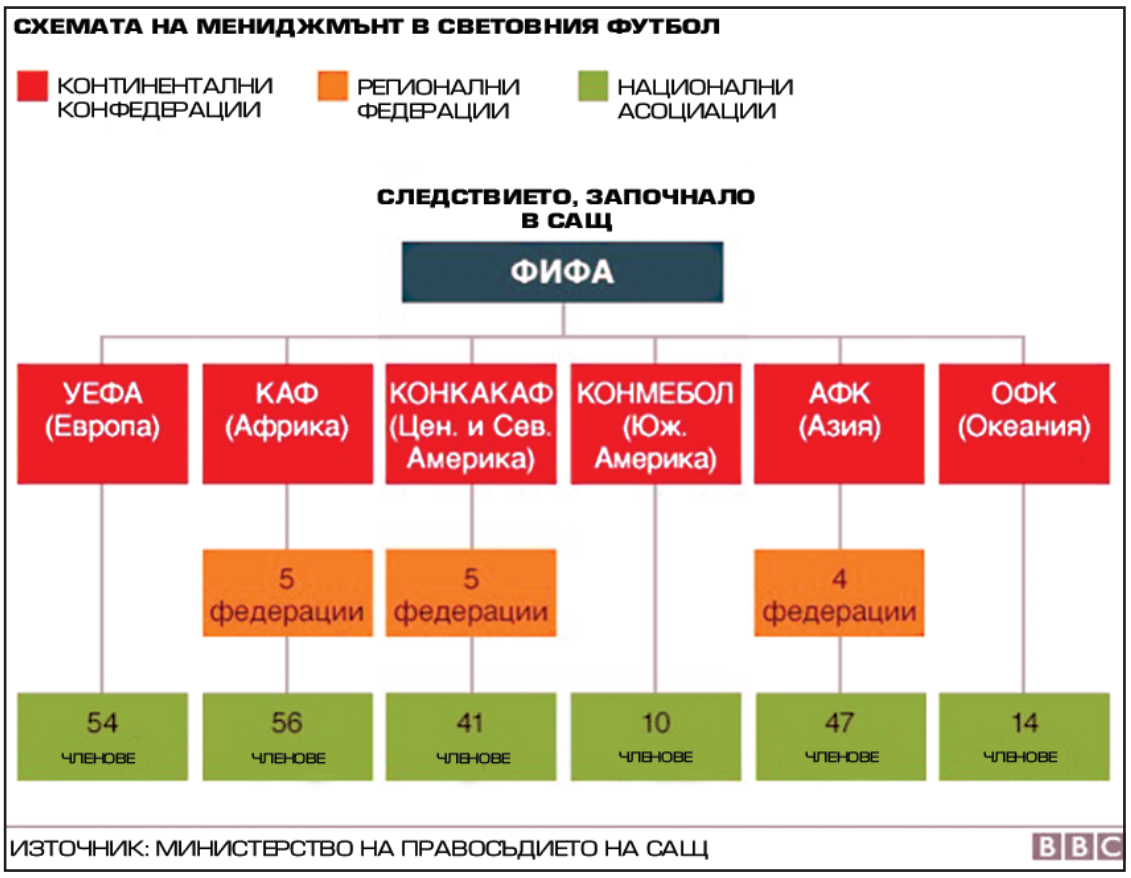
В съдебните документи се споменава следният епизод, засягащ усилията на Южна Африка да стане през 2010 година страна домакин на световното първенство по футбол.

Уорнър-старши, който по това време е член на Изпълкома на ФИФА, уж бил помолил помощника си да отиде в Париж, да получи в хотелската стая чанта с пачки от по 10 хил. долара от представителя на южноафриканския комитет и да отнесе рушвета на Уорнър в Тринидад, чийто гражданин е той.

След известно време членът на мароканския комитет бил предложил да купи гласа на Уорнър за милион долара. Според съдебните документи маро-

Джак Уорнър бил раздавал "подаръци" от по 40 000 долара

канецът се опитал да мине "тънко": южноафриканският комитет бил отговорил с предложението да плати на Уорнър и на двамата му съучастници в ръководството на ФИФА 10 милиона долара.

И тримата в крайна сметка дават гласа си за Южна Африка, се казва в обвинителния документ. В него общо се изброяват 25 съучастници на обвиняемите и се отбелязва, че имената им са известни на голямото жури.

Подарък за 40 хиляди долара

През 2011 година бяха изборите за президент на ФИФА. Един от кандидатите е бил неспоменат поименно "съучастник", който бил "високопоставен деец във ФИФА и АФК (Азиатската футболна конфедерация)", който се свързал с Уорнър и казал, че искал лично да се обърне към ръководството на Карибската футболна асоциация.

Той помолил Уорнър да организира такава среща и му бил дал 363 537 долара и 98 цента.

През май 2011 година срещата се състояла в хотел "Hyatt Regency" в Тринидад, където "съучастникът" се обърнал с реч към ръководството на КФС (Карибския футболен съюз). След това Уорнър бил предложил на слушателите да минат през конферентната зала и да си получат "подаръците". Подаръкът бил от 40 хиляди долара за всеки, сложени в пликове.

На следващата сутрин Уорнър свикал ръководителите на КФС и заявил, че е възмутен от чистофайничеството на един от тях, донесъл за "подаръците" в КОНКАКАФ.

"Някои хора са лицемерни - уж бил казал той. - Ако си толкова благочестив, приятелю, отваряй църква!"

Доходите на ФИФА са се формирали предимно от продажбата на медийни и маркетингови права. Например от 2011 до 2014 година асоциацията е спечелила 5,7 млрд. долара, 70% от които са от продажбата на тези права във връзка със световното през 2014 година.

Другият обвиняем, 75-годишният бразилец Жозе Маргулис, собственик на две компании, които транслирали футболни мачове, уж бил посредничил между футболни чиновници и хора, готови да им предложат подкуп в замяна на подписване на медийни контракти. През ръцете на Маргулис били преминали милиони долари, платени на корумпирани футболни чиновници.

Той обаче внимателно криел тези плащания: редовно унищожавал документи, молил чиновниците да ползват сметки на чуждо име и действал през търговци на валута.

Ако се вярва на обвинителното заключение, през 2014 година Маргулис възнамерявал да предложи на нова спортна маркетингова компания да подкупи някой футболен чиновник. А за услугите искал да получава 150 хиляди долара годишно и 2-процентни комисионни за всеки подкуп.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 МАЙ 2015

ГЕОРГИ ГЬОКОВ:

Повишаването на възрастта за пенсия е цинизъм

Младите хора няма да могат да трупат стаж, а това ще ги превръща в потребители на социалната, а не на пенсионната система, казва депутатът от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ

Интервю на Ева КОСТОВА

Снимка Мариета ТОМОВА

ГЕОРГИ ГЬОКОВ е роден на 13 декември 1961 г. в с. Любеново, област Стара Загора. Завършва Техническия университет в Габрово. Работи 20 години в Бюрото по труда в Стара Загора, на което по-късно става директор. Бил е три мандата общински съветник от БСП в Стара Загора. Депутат в 42-ото НС от КБ и в 43-ото НС от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ. Зам.-председател на Комисията по труда, социалната и демографската политика.

БСП няма да подкрепи предлаганата от ГЕРБ пенсионна реформа на Ивайло Калфин. Вашите аргументи за това?

- Един от първостепенните проблеми, който социалната политика има да разреши, е този с пенсионната система. Той засяга не само пенсионерите, но и всички български граждани. Затова е разбираемо желанието за реформи. Политиците ги правят вече 25 години, но днес на дневен ред са нови промени. Ще припомня само пенсионната реформа на правителството на Иван Костов, която стартира 2000 г. и е силно неолиберална. В резултат на отклонения от модела, непоследователност, абсолютизиране на десни мерки за финансова стабилност, ограничаване достъпа до системата и липсата на комплексен подход при промените през годините, може да се направи следният извод: най-важните цели на реформата от 2000 г. не са постигнати и пенсионната система е в тежка социална и финансова криза, съпроводена със сериозна загуба на доверието.

На 20 май управляващите, в лицето на Бойко Борисов и Ивайло Калфин, след инфарктна среща в последния момент, преди заседанието на МС, със социалните партньори, гръмко обявиха, че предложението за пенсионна реформа е окончателно готово, като е постигнат компромис между преговарящите страни. От представената информация и от най-после публикуването в сайта на НС законопроект, може да се направи извод, че въпреки "компромисите" към работодатели и синдикати, това, което правителството смята да внесе за разглеждане в НС и което разбира под "реформа", по-скоро са параметрични промени и прилича на изстискване и на последните останали сили на едни хора, които са работили, трудили са се, градили са с лишения социализма преди 1989 г., и които преживяват изключително несправедливите и лишени от солидарност години на преход.

Управляващите виждат три възможности за преодоляване на огромната зависимост на пенсионната система от държавния бюджет - повишаване на възрастта, на вноските и затрудняване достъпа до пенсия на категорийните работници.

- Подходът и целта са ясни - с т.нар. реформа се преследва стабилизиране на системата за сметка на правата на осигурените. А хората, осигурените, ги няма, всички предложения са подчинени единствено на фискална стабилност, а не на адекватността на обезщетения и пенсии. А основната функция на една пенсионно-осигурителна система трябва да е осигуряване защита на доходите на възрастните хора след оттегляне от пазара на труда - да ги защитава от изпадане в бедност и да им гарантира приемливо ниво на заместване на дохода след пенсиониране. И чак тогава - финансово стабилизиране на публичната солидарна пенсионна система. И това стабилизиране основно да се базира на мерки за повишаване на приходите, а не само за ограничаване на разходите. По принцип мерките за ограничаване на разходната част в пенсионната система имат второстепенно значение, но в предложенията на Калфин те са от най-важно и първостепенно значение в реформирането на тази система.

Какво предлагат управляващите? Искаше ми се отговорът на този въпрос да е, че предлаганите промени създават усещане у българите за загриженост към тях от страна на хората, които те са избрали да управляват. Уви, такава позитивна новина няма. Основният проблем на пенсионно-осигурителната система е поскоро недостатъчната приходна част, отколкото разходната. Логично е управляващите да насочат усилията си за промяна именно тук. Но, видно от предложенията им, те не следват логиката.

Управляващите предлагат увеличаване и изравняване на стандартната пенсионна възраст (за трета категория труд) на жените и мъжете на 65-годишна възраст. И тук, забележете, едно "екзотично" и неприемливо предложение: след достигане на 65-годишна възраст за мъжете и жените ще се въведе автоматичен механизъм за повишаване на възрастта за пенсиониране спрямо промените в продължителността на живота. Т.е. 65 години не е крайната цел при увеличаване на пенсионната възраст. Това е първия сигнал за неолиберална същност на предлаганите промени - да има повече работещи, които работят по-продължително и съответно по-дълго време да плащат осигурителни вноски, и в същото време по-малко пенсионери, които да получават пенсии, и то по-кратко време. Повишаването на пенсионната възраст, без оглед на ниската средна продължителност на живота в страната, е цинизъм.

Намаляването на броя на пенсионерите и изплащаните пенсии няма ли да увеличи младежката безработица и миграция?

- Може да се твърди, че късното пенсиониране отчасти облекчава натиска върху пенсионната система, но, от друга страна, то задържа по-дълго работни места, които иначе по естествен начин биха се освободили за следващите поколения. Младите хора няма да могат да трупат стаж, а това ще ги превръща в бъдеще в потребители на социалната, а не на пенсионната система. Затова твърдя, че това предложение не е обосновано нито икономически, нито социално, нито демографски, нито е морално. В условия на висока безработица това решение не само затруднява достъпа на хиляди българи до пенсия, но и уронва доверието в пенсионната система.

> **65 години не е крайната цел**

Какво значение би имала възрастта, когато при тази безработица и "сива" икономика хората няма да имат възможност да набират изискуемия осигурителен стаж. Да направим сметка: ако приемем, че възрастта за пенсиониране е 65 г. и необходимият стаж е 40 години (каквито са предложенията), един млад човек трябва да започне работа най-късно на 25 г., без значение учил ли е или не висше образование, и през следващите 40 години да няма и ден без осигуровки. Т.е. трябва да не е бил безработен или работещ в сивата икономика. Е, какъв е процентът от българите в трудоспособна възраст, които могат да отговорят на тези условия за пенсиониране, като сме наясно как работи българската икономика?

Не са пощадени и други групи уязвими българи.

- Това са хората, които по един или друг начин не са успели да натрупат необходимия за пенсиониране стаж. До т.нар. социална пенсия хората ще се добират, само ако са навършили 67 г., при не по-малко от 15 години действителен осигурителен стаж. Хиляди българи достигат необходимата за пенсия възраст, но нямат изискуемия стаж. Причините са много, но най-сериозната е перманентно прилаганата неолиберална пазарна политика. Така хиляди българи останаха без работа и перспектива, а други просто не ги осигуряват, заради силно разрасналата се "сива" икономика. Тези хора никак не са малко. Повечето от тях чакат да станат на 65 г., за да вземат обидно малки пенсии, а сега тази възраст ще бъде вдигната на 67 г.

БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ предлага алтернатива за пенсионната ситема. Кои са по-важните предложения на левицата?

- За да не остават непредубедените читатели с усещането, че ние от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ само критикуваме, ще нахвърля някои наши виждания и ангажименти.

Един от проблемите на пенсионната ни система е източването ѝ чрез пенсии по болест, или както ги наричат всички "инвалидни пенсии". В България сериозно се увеличиха пенсионерите по болест. Това, от една страна, се дължи на факта, че сме сред страните с най-лоши показатели по отношение на здравето (както показа доклад на Европейската комисия за здравеопазването в Европа през 2014 г.), но, от друга, се дължи и на затруднения достъп до нормалното пенсиониране за изслужено време и старост. Предлагаме управляващите да направят цялостна преоценка на работата и действията на комисиите по ТЕЛК, а защо не и отнемане на неправилно дадените пенсии по болест.

Друг проблем, който трябва да се решава, е повишаване събираемостта на пенсионните осигуровки. Това минава през ограничаване на "сивата" икономика, която според редица експертни оценки е между 30 и 40%. Има работници и служители, които получават трудови възнаграждения в недекларирани размери и заедно с некоректните си работодатели не плащат данъци и осигуровки и по такъв начин се губят няколко милиарда лева осигуровки, не само пенсионни, но и здравни. Затова ще предлагаме и ще подкрепяме всички законодателни мерки и инициативи, които да ограничат до минимум размера на "сивата" икономика, което ще доведе до увеличаване на приходите не само в ДОО, но и в НЗОК.

Трябва да се работи и в посока излизане на светло на реалните възнаграждения и плащането на осигуровки върху тях, а не върху минимални осигурителни прагове, които в повечето случаи са символични и нереални, и са плод на пазарлъци между социалните партньори. А може би най-важните съпътстващи действия за стабилизиране на пенсионната система са намаляване равнището на безработица и повишаване равнището на доходите на работещите.

На стр. 29

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 МАЙ 2015

Два сериала и много въпроси

Омразата не е лек, независимо от стари рани

Зорница ИЛИЕВА

Девети май и 70-ата годишнина от края на Втората световна война предизвика у нас за пореден път медийни истерии по линията “русофили”/”русофоби”. Какво ли не се каза, каква ли не “вода от 9 кладенци” се извади, за да се опонира яростно и без свян от исторически факти. В крайна сметка всеки “блогър” или “експерт” си остана на позициите, а народът като цяло за пореден път се хвана за главата и продължи да пустосва и държава, и политици, и “живот ли бе да го опишеш”, но не промени собственото си отношение към онова, с което е закърмен. Затова пък този, който е дал идеята националната телевизия да излъчи почти едновременно два сериала за Втората световна война, явно е от поколението, което знае да чете и говори между редовете. Народът, извън нишата на чалгата, няма как да не разбере защо не е нужно повече да се казва за този Ден на Победата, ако се проследи немският “Войната на поколенията” и руският на Михалков “Изпепелени от слънцето”. Да се гледа с днешен немски и класически руски поглед ужасът на войната, прекършването на духа, мечтите и идеалите, величието на редовия Човек и съхраняването на човешкото в най-кървавите събития на XX век е повече от любопитно. Русофобите би трябвало да гледат с повишено внимание немския в три части “Войната на поколенията”, а русофилите да вникнат в света на Михалков, за да проумеят величието на руския дух в години на сталински изпитания, приятелски предателства и “калинки” по високите етажи на армията, когато всичко е било “за мать, за Родину”. Защото “Войната на поколенията” показва и било, но непризнавано нелицеприятно отношение на поляци и украинци към евреите, към Вермахта, към Червената армия, когато ги освобождава от нацистките войски, показва грозната страна от тази война, която днес нашите русофоби предпочитат да загърбват, за да отстояват своите виждания за - например - Украйна или Русия. Защото германците, които са правили този сериал, не се свенят да покажат, че веднага след края на войната СС-офицери бързо са намерили начин да заемат място сред уредниците на нова Германия, да ни направят свидетели на онази неправда и срив на човешкото у човека, което е най-ярко в период на война, и че жертвите на Холокоста не се дължат само на озверели немски войници. Наистина е страшно и за сетен път доказва, че когато си говорим просто ей-така, за идеята, по-добре ще да е да познаваме историческите факти и да си мерим приказките. Убежденията се отстояват с истина, а тези два сериала просто чрез изкуството ни правят свидетели на истината за Победата. И тя е безспорна! Няма как след тези сериали някой мислещ гражданин да приема безрезервно внушенията на доморасли ни анализатори, когато често говорят с апломб за Киев, Москва или Варшава, с официалната й “ястребска” политика днес. Разделителните коловози са дълбоки, прекарвани през столетията, и там определено никой не е “света вода ненапита”. Затова по-леко с изводите, с повече идеи за помирение, с повече вяра, че нова война може да се избегне не защото някой бил по-по-най, а защото всяка война е нечовешка и толкова грозотии има в проявите й, че накрая всички излизат омерзени и с десетилетия “ближат рани”. Ако оцелеят! Това е Ден на Победата и дори бивши противници гледат на нея с едни очи. Когато става въпрос за човешките трагедии. Другото е днешна политика, която е безспорно временно явление. Още повече, че Европа си има на прага и “Ислямска държава”, и размирни съседи. Има си бежански потоци, социално недоволство и политически размествания, всякакви кризи и неизяснени отношения с приятели и врагове. Омразата не е лек, независимо от стари рани. А ако е вярно, че успехът се крие в простите и лесни решения, енергията би трябвало да се насочи натам. Задача явно с повишена трудност и за фили, и за фоби. Струва си да опитат. Но като начало да гледат филми, от които има какво да научат, ако са пропуснали някой и друг час по вярна история.

Презвитер Козма - над пределите на времето

Петра ТАШЕВА

Поредната книга на проф. Донка Петканова, която на 13 август т.г. навършва достолепните 85 години, е за презвитер Козма. Читателите познават авторката с многобройните й трудове в областта на българската средновековна литература и нашия фолклор. С опита на вещ изследовател - медиевист и дългогодишен университетски преподавател в български и чужди висши училища, Донка Петканова ни запознава с един ярък представител на нашата литература от X век - след Златния век на цар Симеон, по времето на дългото царуване (повече от 40 години) на неговия син Петър.

Защо проф. Донка Петканова, автор и съставител на академични и енциклопедични трудове като Речника на старобългарската литература и много студии и университетски учебници, се е заела да напише очерк за презвитер Козма и неговия труд “Беседа против богомилите”? Защото за този наш бележит книжовник няма урок в средните ни училища и само пет страници са му отделени в най-новата “История на българската средновековна литература”. А и днес той е съвременен с идеите си, с делото си, с яркия си талант на голям полемист. Затова авторката е написала творбата си достъпно, популярно и предназначението й е за широк кръг от читатели. Книгата е издадена от “Абагар”.

С опита си на известен и уважаван медиевист Донка Петканова ни представя как и кога е станало откриването на Козма сред учените слависти и византолози. В своя Видински сборник в 1802 г. Софроний Врачански помества два откъса от неговото съчинение, като не знае за цялостната творба на този страстен и талантлив борец против богомилите.

Проф. Донка Петканова

Св. Козма

В частите за жанра, езика и стила на “Беседа против богомилите” Петканова подчертава особеностите на съчинението, когато в нашата средновековна литература не съществува още жанровото понятие “публицистика”. Днес творбата на Козма е полезна за писатели, критици, журналисти, общественици и политици с достойнства си на ярка и непримирима полемика, с качествата си на жив и въздействащ диалог, с подбора на аргументацията си, с пламенното изобличаване и поучаване. Тези предимства на “Беседата” я издигат над “пределите на времето и пространството” - така авторката обозначава една от главите си в книгата. Тук Петканова подчертава идеите на средновековния автор, с които той е най-актуален, най-полезен и днес за нас. Като яростно защитава християнските идеи и ревниво брани духовенството от богомилите, той не пропуска да го критикува заради слабостите му. “Козма изгражда портрета на идеалния свещеник, монах и епископ, сочи на читателите си духовници - образци за поведение”. Колко навременно звучат тези качества на “Беседата”! И днес злободневно звучат неговите въпроси за съпружеството, за идеите, които формират у човека уважение към брака и създаването на деца. “За Козма “законната женитба е непорочна и узаконена от Бога”. Звучат трезво и мислите за яденето, пиенето и мярката. Козма се противопоставя на богомилите, за които яденето на месо и пиенето на вино са от дявола, но осъжда и своите братя, които прекомерно ги употребяват. За средновековния начетен автор винопиенето не е забранено от Бога, то “носи здраве, ако се пие по малко”. Само превишаването на мярката носи много злини.

Друг вечен проблем, с който “Беседата” е навременна, е отношението на хората към труда. Козма се възмущава от еретиците, които не искат да работят. Затова той цитира апостол Павел: “Празният, който не работи, да не яде!” Общохристиянско и общочовешко, но и много съвременно значение имат идеите за богатството, “което само по себе си не погубва човека, но зависи как се използва”, защото богатството не бива да е самоцел, то трябва да служи на притежателя му, за да живее добре, но и да спасява душата му чрез милостиня.

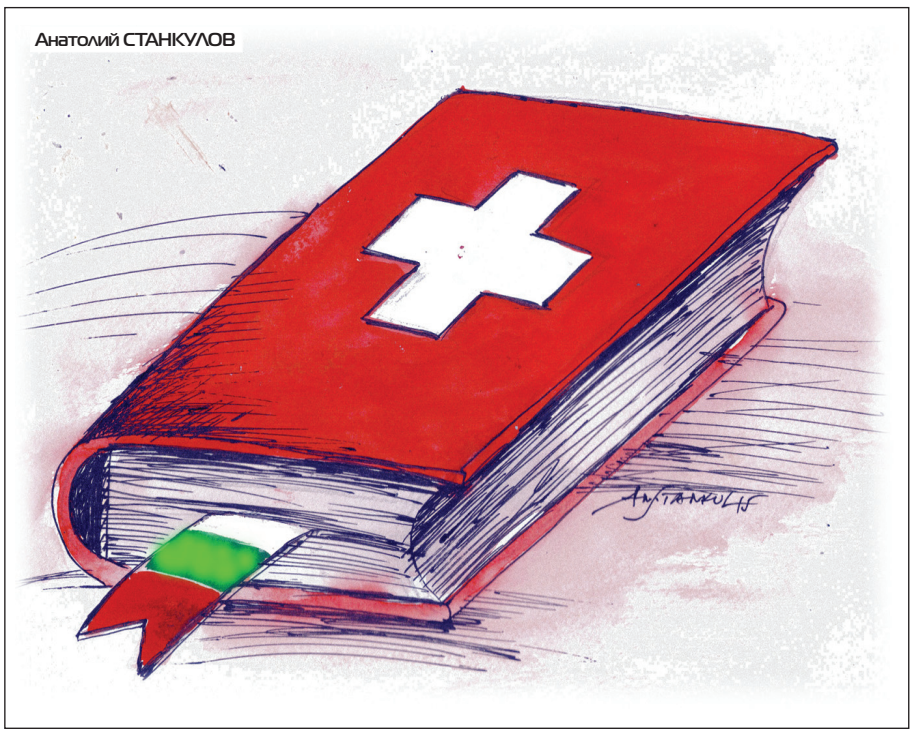
Разсъжденията на Козма за книгите също са силен исторически момент и днес звучат съвременно. Четенето на книгите не е само предимство за богатите. Книгите трябва да са всенародно достояние, да са достъпни, защото “егоисти и скъперници са тези, които крият божествените слова от братята си и ги четат, за да бъдат помъдри от тях”. В този смисъл “Беседата” възхвалява книгата и критикува богатите и духовенството, които не спомагат за духовното израстване на читателя. За Козма книгата е “бисер, светлина, спасителка от грехове”!

Според Петканова творбата на презвитер Козма надхвърля историческото място и време. Тя става ръководство за защита на християнските схващания и нравствени норми, зове към нов морал, утвърждава бащинството като морално задължение, майчинството като осъзната грижовност и здравото християнско семейство като жизнена потребност. Проповядва хармония между човеците, защото разслоението носи болезненост, както невежеството и самозабравата са пагубни пороци.

Полемичното съчинение на презвитер Козма е посветено предимно на християнските възгледи, но в него се откроява и ярката личност на автора с достойнствата му на гражданин със съзнание за дълг и отговорност. Книгата “Презвитер Козма” е полезен урок за подрастващи, за работещи в областта на образованието, науката, културата, политологията, дипломацията и социологията.

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Добре забравено старо

Въвеждаме пилотно дуалното обучение в две професионални гимназии, започваме да разработваме и система за такова обучение с помощта на Швейцария, похвалиха се шефовете на проекта. Прекрасно, само че това т.нар. дуално обучение, дето сега ще го въвеждат, у нас до 1991 г. се наричаше ученическа практика в професията и бе задължително за всички техникуми, че и за масовото училище. Тази наша система, програмите и плановете за усвояване на професия по онова време бяха оценени като най-добрите в Европа и в началото на 90-те специалисти от същата Швейцария заимстваха опит от нас.

Само че в България вече 25 години е едва ли не срамота да кажеш гласно, че тогава сме имали добри неща, от които другите са се учили. Срамното обаче е, че за четвърт век унищожихме и ученическите практики, и заводите и фермите, в които те протичаха. В същото време Швейцария развиваше доброто до още по-добро и сега с право ни учи на онова, което сме забравили. Слава богу, че го прави и най-вече, че ни помага финансово да обучаваме децата "дуално" - в класната стая и в завода, защото държавата ни е стиснала касията за образованието, дава за него два пъти по-малко от другите страни и все чака те да дадат по някой лев за нашето училище.

В това време държави, които са въвели дуално обучение, като Германия и Австрия, вече привличат българчета и в тази област - изсмукват ги оттук с несравнимо по-добри условия в техническите училища и с модерни заводи за професионалната практика. А после дават работа на младежите, за разлика от нашите фирми, които не били сигурни, че ще задържат обучените "дуално" специалисти. Е, няма да станем Швейцария на Балканите.

От днеска за нощеска

ЕВА КОСТОВА

Чудни неща се случват в нашата мила Родина. Поредната смайваща история се разиграва в дружество за производство на столове в село в Софийска област. Тружениците там разбират, че плановете на шефа им предвиждат работните им места да бъдат преместени на... 160 км по-далеч, в Ловеч. При това операцията трябва да се проведе светкавично - от днеска за нощеска.

На работниците и служителите им е даден срок от един ден, в който да декларират съгласие да последват предприятието при преместването на новата площадка в Ловеч или да откажат, вследствие на което да бъдат освободени от работа. Пито платено.

Тъй като по стар български обичай всеки гледа мене си, аргументите на работодателя са, разбира се, железни - финансови проблеми го карат да прави икономии. Само че 80 души и техните семейства не са нито фикуси, нито столове, нито пешки, които можеш да местиш, както ти падне на шахматната дъска. Става въпрос за хора, които са прави да бранят хляба и работните си места. И между другото, почти без да се замислят, са готови да последват цеха си дори на 160 км, стига да са сигурни, че ще има къде да се подслонят, че ще могат да запишат децата си в ясла или на училище и че ще има с какво да си платят билетите до Ловеч. Фирмата им обаче не можела да си позволи подобни "гъвкави" разходи...

Има си институции, които да кажат дали подобно разджуркване за ден е законно, но дори и това да е така, в задачата се пита, доколко подобни светкавични рокади са в полето на добрия бизнес и на социалната държава, каквато сме по Конституция. Най-малкото, защото най-ценният ресурс в една фирма са хората. Не машините, не парите. Докато нашите работодатели не го разберат, България няма да стигне далеч. Още по-малко пък за ден...

Съюзът се пропуква?

ГАЛИНА МЛАДЕНОВА

Стара Европа отново се разскърца. След вечно виреглавите британци вчера и шармантните французи заговориха за референдум за излизане от ЕС. Предложението на националистите на Марин льо Пен едва ли е изненада за когото и да било - "Националният фронт" винаги е бил лоното на евроскептиците във Франция. Доста потресенителни изглеждат съобщенията, които от 3-4 дни заливат информационния ефир, че Берлин и Париж са се договорили за Европа на две скорости. Меркел и Оланд се били споразумели да изградят по-тесен съюз между страните от еврозоната и, разбира се, най-вече между двата локомотива на ЕС Германия и Франция. Двамата щели да представят плана си на срещата на върха на ЕС в края на юни. Германският вицеканцлер Зигмар Габриел горещо подкрепи плановете на Меркел и Оланд, обяснявайки, че така Европа щяла да стане още по-социална(!?). Не е много ясно какво социално развитие вижда социалдемократът Габриел в отнемането на гласа на по-малките и по-бедните. Почитателите на Европа на две скорости избягват и уточнението, че това означава и създаването на два бюджета - един на ЕС и един на еврозоната. Тоест всичко, което се създава в еврозоната, ще се отнеме от сегашния бюджет. А в другия, общия ЕС, ще се вземат по-маловажните решения. Дали обаче европейците ще се съгласят да поддържат два бюджета? Едва ли. Идеята за Европа на две скорости не е нова. Нейн привърженик беше и предишният председател на Еврокомисията Жозе Барозу, който периодично се опитваше да я пробута, но всеки път се натъкваше на яростна съпротива. Съпротива е необходима и сега. Защото идеята за Европа на две скорости опорочава цялата същност на европейското обединение. Трябва ни Европа на реалния шанс, а не на различните скорости. Това трябва да защитават европейците.

Датата 30

1431 - 19-ГОДИШНАТА ЖАНА Д'АРК Е ИЗГОРЕНА НА КЛАДА. Известна още като Орлеанската дева, тя е национална героиня на Франция. Селското момиче, претендиращо, че е напътствано от Бог, оглавява освободителната борба на френския народ против англичаните по време на Стогодишната война (1337-1453). През 1456 г. във Франция е организиран нов процес, на който Жана д'Арк е реабилитирана. През 1920 г. е канонизирана от католическата църква.

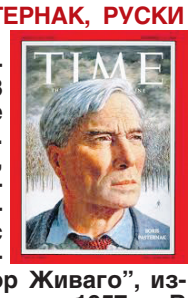
1778 - УМИРА ВОЛТЕР, ФРЕНСКИ ПИСАТЕЛ И ФИЛОСОФ (Р. 1694 Г.). Рожденото му име е Франсоа-Мари Аруе. Един от символите на епохата на Просвещението. Превърнал се в европейска знаменитост приживе и ползващ се с голямо влияние сред европейския интелектуален елит за епохата си. Един от прототипите на интелектуалеца, отдаден на служба на истината, справедливостта и свободата на мисълта. От внушителното му литературно наследство най-популярно е произведението му "Кандид".

1913 - КРАЙ НА БАЛКАНСКАТА ВОЙНА (1912-1913). На тази дата е подписан Лондонският мирен договор между Османската империя и държавите от Балканския съюз (България, Сърбия, Гърция и Черна гора). Претърпяла поражение, империята е принудена да отстъпи на съюзниците почти всичките си балкански владения (в т.ч. Македония, Албания, Епир, Косово, Санджак, Беломорска и Одринска Тракия). Договорът урежда създаването на албанска държава. Споровете между България, Сърбия и Гърция за подялбата на Македония остават нерешени и това води до избухването на Междусъюзническата война (юни 1913 г.).

1960 - УМИРА БОРИС ПАСТЕРНАК, РУСКИ ПОЕТ И ПИСАТЕЛ (Р. 1890 Г.). Носител на Нобелова награда за литература през 1958 г., която отказва с мотива, че е "незаслужено признание". Шведската академия обявява, че този отказ не променя валидността на наградата. Пастернак е известен най-вече с монументалния си трагичен роман за Съветска Русия "Доктор Живаго", издаден за първи път в Италия през 1957 г. В Русия е отпечатан през 1987 г.

1975 - ОТКРИТ Е ДОМЪТ НА СЪВЕТСКАТА НАУКА И КУЛТУРА В СОФИЯ. Създаден е на основата на Споразумение 213/22 май 1975 г. между правителствата на СССР и НРБ. През 1990 г. е преименуван на Руски културно-информационен център (РКИЦ), който и до днес заема важно място в развитието на руско-българското сътрудничество в областта на културата и образованието.

2001 - УМИРА ГЕОРГИ БОЖИЛОВ-СЛОНА, ХУДОЖНИК (Р. 1935 Г.). Заедно с Енчо Пиронков, Димитър Киров, Йоан Левиев, Колю Витковски, Христо Стефанов и Георги Бояджиев-Бояджана, Слона е един от художниците от т.нар. Пловдивска школа от 60-те. Приживе прави над 25 самостоятелни изложби в България и чужбина - в СССР, Турция, Полша. Загива в автомобилна катастрофа на път от Бургас за Царево, където трябвало да присъства на откриването на своя изложба.

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
СЪБОТА
30 МАЙ 2015
ДУМА

СУПЕР ГЕРОЙ

Чуфновatото момче Хари, или Вечният Потър

Няма фете на земята, което да не е чувало името на фюсловутия магьосник. Историите за него са преведени на 67 езика

Всяко поколение си има своите любими детски герои - от приказките на Братя Грим и "Мечо Пух", до "Пипи Дългото чорапче". Днес безспорно един от най-популярните съвременни любимци е Хари Потър. Неговото име знае всяко дете по света. С какво обаче той успява да стане номер 1 за отрицателно време сред подрастващите? Да оглавява постоянно световни класации за книги и филми. Да печели награди... Да е толкова обсъждан, харесван, подражаван, успешен, че дори и критикуван. Факт.

Необикновеното момче грабва сърцата и оправдава доверието на милиони малчугани, ученици, издатели, продуценти, киномани навред по света.

Всеки, който е чел прословутата поредица, написана от английската писателка Джоан К. Роулинг, знае защо Хари Потър е супер герой. Премеждията на младия магьосник и неговите приятели Рон Уизли и Хърмаяни Грейнджър, които учат в Училището за магия и вълшебство "Хогуортс", са от изненадващи по-изненадващи и щури. Историята се развива около противопоставянията между Хари и убиеца на неговите родители - черния магьосник Лорд Волдемор, който желае да установи еднолична власт над магьосническия свят. Тайнственост, интрига, неизвестност, напрежение, шмекерия държат читателя до самия край.

НАЧАЛОТО

Първата книга е пусната на книжния пазар на 30 юли 1997 г. и малко след това поредицата придобива огромна популярност по цял свят. Събира значителни приходи и получава високи оценки. Седемте книги са издадени в тираж над 450 милиона копия към юли 2011 г. и са преведени на 67 езика! Факт, който превръща Джоан Роулинг в една от най-широко превежданите авторки в историята на литературата.

Писателката започва да пише първата книга под формата на кратък разказ, но покъсно идеята се разгръща в поредица, запланувана да съдържа седем книги. Първоначалната й хрумка е да създаде маг, впоследствие се появява цялата история - момче магьосник, което учи в Училището за магия и вълшебство "Хогуортс". То е не какво да е хлапе, а "момчето, което оживя", единственият оцелял човек от проклятието на черен магьосник (Лорд Волдемор). Магьосническият свят се страхува да изрича името му и го нарича "Онзи, който не бива да се назовава", "Ти знаеш кой", "Вие знаете кого", "Лорд знаете кой" и др.

Думите в началото на първата книга: "И всяко дете по света ще знае името му" се оказват пророчески. "Хари Потър и философският камък" започва с девет отказа от "големите издателства", но издадена от "Блумсбъри", тя вече е преведена на 55 езика.

В България поредицата е отпечатана от "Егмонт" и към 2003 г. първите четири книги продават над 200 000 копия. Седмата "Хари Потър и даровете на смъртта" излиза на 13 декември 2007 г. Творбата се продава за първите две денонощия в тираж 20 милиона екземпляра. В Англия всеки час са изкупувани по 50 000 копия.

Серията романи е преведена на 67 езика, включително, представете си, латински, древногръцки и уелски! Досега са екранизирани всички книги - "Хари Потър и философският камък", "Хари Потър и стаята на тайните", "Хари Потър и затворникът от Азкабан", "Хари Потър и огненият бокал", "Хари Потър и орденът на феникса", "Хари Потър и нечистокръвният принц", "Хари Потър и даровете на смъртта". Филмите бележат най-касовата поредица на всички времена с приходи от над 7,5 млрд. долара, надминавайки 22 серии за Джеймс Бонд и шестте части на "Междузвездни войни".

Най-големият принос, приписван на Хари Потър специално в англоезичния свят, е увеличаването на грамотността сред децата. Бившият британски министър-председател Гордън Браун, дългогодишен почитател на серията, споделя:

- Мисля, че Джоан К. Роулинг направи повече за грамотността по света, отколкото което и да е друго човешко същество.

Това, което помага на сериите да станат популярни в началото, е силната подкрепа от страна на литературната критика (особено в Англия), дала премного позитивни оценки още след издаването на първия том - "Хари Потър и философският камък":

"Най-творческият и изпълнен с въображение дебют след Роалд Дал", пише в. "Сънди мейл". Според "Сънди таймс" "Сравненията с Дал този път са оправдани", а "Гардиън" отбелязва: "Богат в текстурата си роман, надарен с изобретателна мъдрост и наблюдателност".

По време на четвъртия том "Хари Потър и огненият бокал" книгата започва да получава редица негативни оценки от страна на академичните литературни критици. Някои от тях твърдят:

- Умът на Роулинг е дотолкова управляван от клишета и мъртви метафори, че тя всъщност няма друг стил на писане - смята Харолд Блуум, професор в Йейл.

В контраст авторката и феминистка Фей Уелдън приема, че сериите "...не са това, което поетите са очаквали". И добавя: "...все пак това не е поезия, а четивна, продаваема, приемлива за всекидневието успешна проза". Фантастична проза, в която се развихря силата на едно чудновато момче на име Хари. Вечният Потър.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

НЕПОЗНАТИЯТ БОТЕВ

или загадки около фотографиите и портретите му

ИЗСЛЕДОВАТЕЛИТЕ НЕВИНАГИ СА ЕДИНОДУШНИ, КОГАТО ОБЯСНЯВАТ КОЙ, КАК И ЗАЩО Е УВЕКОВЕЧИЛ ОБРАЗА НА ПОЕТА-РЕВОЛЮЦИОНЕР В НЕГОВИЯ КРАТЪК И ДРАМАТИЧЕН ЖИВОТ

Кирил АНДРОВСКИ

Както пише в различни издания известният историк Христо М. Йонков, Христо Ботев е "заставал четири пъти пред фотокамера в краткия си борчески живот".

Първата снимка, която запечатва неговия образ, е направена през април 1865 г. в Одеса, когато е бил ученик във Втора гимназия. Снимал се е заедно със свои другари. Първи вариант - с десет съученици, втори - с девет. Облечени са с официални униформи - шинели, подредени са в две редици - седнали и прави.

Десет години по-късно, пак през април (1875 г.) Ботев си прави самостоятелен фотографски портрет. Той е един от най-разпространените и от него има най-много запазени екземпляри. Предполага се, че фотографията е дело на ателието на двамата братовчеди Тома Хитров и Петър Факиров.

От снимката ни гледа млад, сериозен мъж с разкошна брада и коса, с високо чело и с лице леко обърнато встрани. С бяла риза и вратовръзка.

Третата снимка също е много позната - Ботев се е снимал със своите приятели Драсов и Славков, седнали около една кръгла маса. Правена е няколко месеца по-късно, през септември, от Хитров и Факиров.

Към края на април 1876 г. Христо Ботев за четвърти път застава пред фотокамера. Този път с братята си Кирил, Стефан и Боян **(снимката в заглавието)**. Всички са облечени в европейски дрехи, с бели ризи и вратовръзки-кордели. Фотографите са проявили творчество - снимали ги прави, а после телата им до кръста са оформени в кръг. Лицата им греят като слънце, но Христо Ботев вече не е онзи, познат ни от другите фотографии, косата му е подстригана, брадата също - "ала Наполеон III". Лицето - отслабнало, изпито, погледът - съсредоточен. Това е обяснимо, защото освен всичко друго вече му се е родила и дъщеря - Иванка.

Интересен е мотивът за направата на една такава семейна снимка. Само след броени дни той ще поеме с чета, за да подкрепи борбата на своя народ за свобода. Денонощно неговите усилия са насочени към организацията й, към набавянето на оръжия, боеприпаси и лекарства. Какво ще му донесе утрешният ден - това е неизвестно. Ами ако се случи нещо непредвидено, както той сам пророкува в своите стихове - "...може млад да загина...". Тогава защо да не си направи една снимка за спомен, да знаят братята, че брат са имали.

Преживява драматични неща, претоварен е с грижи, дните му са свързани с недоспиване, с недохранване, с физическо и умствено напрежение - тревогите, преумората променят неговия външен вид. След няколко седмици той ще бъде още по-неузнаваем, а косата и брадата му, тъмни сякаш са черен облак, ще побелеят като на възрастен човек.

Ето и една друга снимка на Ботев, самостоятелна, която Хитров прави. Той е използвал лика на войводата-поет **(сн. 2)** от тяхната родова снимка и е създал един друг образ на Ботев, различен от снимката през 1875 г.

Но каква бе изненадата ми (без да смятам, че правя откритие), когато разгръщах страниците на сп. "Поборник-опълченец" от 1899 г., книжка I. Там видях един почти непознат портрет на Ботев - на него той е с подстригана брада и коса. Родее се с Тома-Хитровия, но с вратовръзка друга, класическа **(сн.3)**. Чие дело е?

С този портрет започва биографичната статия за Христо Ботев, която навярно е написана от Филип Симидов. Още в самото начало авторът поясня-ва, че предлаганият лик на "...чутовния завладетел на немския параход "Радецки" в 1876 г." е клиширан от портрета му, фотографиран в онази съща пролет и година, в която той преминава с четата си Дунава на прославения от него, неизвестен дотогаз "Козлодуйски бряг". Пишещият тези редове, жив свидетел на наречената славна чета, има щастието да види за последен път Христо Ботев в Гюргево...".

По указание на Ботев той рисува знаме за четата му. Не е ли той създател на този портрет на войводата, като е поставил на гърдите му класическа вратовръзка. А от биографията му, която знаем, Филип Симидов е бил учител до пролетта на 1876 г. в Бяла Слатина и е имал една специална поръчка - да снабдява революционерите с тескерета и други документи, които преминавали по създадения от Васил Левски нелегален канал Оряхово - Враца.

Какво означава това?

Симидов бил вещ в занаята, "изчистил" - ретуширал, така познатия портрет на Ботев и проявил творчество - вместо вратовръзка с кордела, около врата му изрисувал елегантна дълга вратовръзка.

Така го видял и художникът, който създава първия рисуван портрет на Ботев през 1876 г. - с подстригана брада и коса, с войводска униформа, със сабя и бойно снаряжение - в ръст до колене.

Този портрет верният приятел на Ботев Киро Тулешков използва и помества в издадения от него "Календар за 1877". Това е първият художествено претворен образ на войводата-поет, както пише в своя научен труд "Христо Ботев в българското изобразително изкуство"(1976) проф. Вера Динева-Русева.

Гравюрата е изработена върху дърво 12х14 см. Изобразява героя в ръст, изправен, въоръжен, облечен във въстаническа униформа, подобен на образите на Хаджи Димитър и Васил Левски в съответните календари (1875-1876). Кой е авторът на това първо художествено произведение, посветено на Христо Ботев, авторката на монографията не дава отговор, а предполага, че то е дело на възрожденския иконописец и график Христо Цокев от Габрово, който през 1875 г. емигрира в Румъния - Гюргево и Браила.

И нещо друго, което е любопитно за тази гравюра на Христо Ботев, пресъздадена на "Стенен календар за 1877 година" - вероятно авторът за свое копие е използвал родовата снимка на Ботевото семейство от 1876 г. Но на практика се случило нещо непредвидено, познато ни като "гаф в журналистиката" от минали години -

www.duma.bg

Нова рамка за „Училищно мляко/плод” - а за училището?

Наложително е да оживим и обогатим истинското обсъждане на остро болезнените проблеми на българското образование

Георги ПИРИНСКИ, член на Европейския парламент

Миналата сряда, на 27 май, Европейският парламент гласува с огромно мнозинство резолюция, с която се иска създаването на единна рамка за сегашните две отделни програми, известни у нас като “Училищно мляко” и “Училищен плод”. Член на Групата на социалистите бе докладчикът по предложението, предвиждащо значително облекчаване и разширяване на досегашната дейност по двете програми.

Сега ежегодно близо 30 милиона ученици в страните от Европейския съюз се ползват от две субсидирани от ЕС програми - за консумация на мляко и на плодове и зеленчуци в училищата. Първата е в действие още от 1977 г., а втората бе въведена в действие през 2009 г. Приетата от парламента резолюция цели да деблокира приемането на предложение на Европейската комисия още от януари 2014 г., предвиждащо обединяването на двете схеми в единна правна и финансова рамка.

Целта е по-нататък

да се подобри ефективността

на двете програми за постигането на заложената в тях обща цел - да се насърчават децата да консумират мляко и млечни продукти, както и плодове и зеленчуци, за да си изграждат добри хранителни навици, както и да се противодейства на тревожната тенденция все повече деца да са с наднормено тегло. Предложението на комисията предвижда също и увеличаване на отделяните средства за всяка учебна година - 80 милиона евро за млечния компонент и 150 милиона евро за плодове и зеленчуци.

Програмите са добър пример за благоприятно съчетание на несъмнената полза за здравето на децата със също така важните предимства, които получават млекопроизводителите и производителите на плодове и зеленчуци. В рамките на Общата селскостопанска политика във всички държави членки се финансират схеми, чрез които училищата и детските градини изкупуват от земеделските производители тяхната продукция - мляко и млечни произведения, плодове и зеленчуци - несъмнено от съществена полза за фермерите, особено в условията на сегашния спад на потреблението на тези продукти.

Важна характеристика на предложението за нова единна рамка е сериозното

засилване на неговия образователен аспект

Той предвижда децата да се запознават със земеделието, с нормите за здравословно хранене, с особеностите на заобикалящата ги природа, като по такъв начин опознават храните, аграрния отрасъл, живота на селскостопанските производители, на фермерите.

Списъкът на всички продукти, които се доставят по схемата, както и хранителните им показатели, следва да се одобряват от съответните национални здравни органи. Съпътстващите образователни дейности трябва да са пряко свързани със селскостопанските приоритети на схемата и да отговарят на целта да се насърчава утвърждаването на здравословен режим на хранене на децата.

В България сега действащите две отделни схеми носят съответно имената “Училищно мляко” и “Училищен плод” и се изпълняват от Министерството на земеделието и храните чрез Държавен фонд “Земеделие”. Редът за предоставяне на средствата се урежда с наредби на министъра на земеделието, съгласувано с министъра на образованието и науката.

Както може да се заключи, действащите сега схеми, както и новите предложения за обединяването и усъвършенстването им, са един от добрите примери за добре действаща политика на Европейския съюз. От една страна, на децата се осигурява безплатна и по принцип здравословна храна, а от друга - земеделските производители получават съществена подкрепа, особено важна в трудни за тях периоди като сегашния.

И още нещо - всъщност чрез образователния им компонент се търси решаването на един от най-тревожните проблеми на съвременния живот - откъсването на децата от

естествената жизнена среда на човека

от природата, от допира с дейностите, създаващи продуктите за трапезата. Именно от тази гледна точка си заслужава да погледнем и към реалностите на днешното българско училище. Направим ли го, ще можем да посочим цяла поредица от същностни промени на самия учебен процес, жизнено необходими, за да може то да стане наистина онази институция, която дава старт на децата за пълноценен и щастлив живот.

Евродепутатите настояват за увеличение на средствата за двете програми

S&D

Група на Прогресивния алианс на социалистите & демократите в Европейския Парламент

Делегация на българските социалисти

Близо 30 млн. ученици в страните членки се ползват от двете субсидирани от ЕС програми

Съвременните деца са откъснати от природата, от естествената жизнена среда на човека

Ето и някои такива насоки за промяна, извлечени не от експерти или парламентарни дискусии, а въз основа на един поглед от самия живот, от ежедневните преживявания на многото хиляди родители на ученици, които съпреживяват техните тревоги и проблеми.

Така например:

- започвайки от елементарното - на учениците да се осигуряват качествени продукти, а не например отпадъци. Пресилено? Ето пример от живота - в софийско училище, известно като водещо по постижения, директорката обяснила на родителите, че получават чувал с моркови, небелени, мръсни, които няма как да дават на учениците;
- и продължавайки - например в училищата в близост до планината да има задължителен предмет екология, за да не свикват да изскубват цветята с корена, да не подрязват и секат дървета “за пазара”; за да не растат с мислене, противно на елементарните норми на отговорност пред природата;
- в същите райони - курсове за планински спасители, отлично познаващи планината, планинско ориентиране, оказване на първа помощ, както и зимни спортове - откриване на младите таланти в начална възраст и правилното им насочване за успешно развитие;
- навсякъде - специални занятия за познаване на животните и животинския свят - поддържане на училищни мини ферми, в които учениците да свикват да се грижат за домашните, както и за селскостопанските животни, особено за такива, характерни за дадения район, някои от които - на изчезване. Възможности и за реализация на продукция, която да създава и материални стимули за добросъвестни грижи;
- по-нататък - навици и познания за градинарство - чрез създаването на училищни площи и опитни полета за опознаване и култивиране на различни плодове - диворастящи и градински, като диви ягоди, малини, касис, билки;
- включително - и развитието на умения по занаяти - особено по традиционни за района;
- и т.н., и т.н.

Остро се нуждаем от пробив отвъд капсулирания свят на стерилните псевдоекспертни дискусии и опорочени парламентарни прения за така трудната образователна реформа. Наложително е да оживим и обогатим истинското обсъждане на остро болезнените проблеми на днешното българско училище, като допуснем освежителния вятър на живия живот в комисиите и залите, където да се формира новата рамка за образование, реално готвещо знаещи, можещи и вярно мислещи млади хора.

НЕКОВ: БИОПРОДУКТИТЕ В УЧИЛИЩЕ МОГАТ ДА СПОМОГНАТ В БОРБАТА СЪС ЗАТЛЪСТЯВАНЕТО

Проблемът със затлъстяването в Европа става все по-остър. Затова е важно подрастващите да бъдат по-добре информирани за ползите от здравословното хранене. Това заяви евродепутатът Момчил Неков по време на пленарното заседание на ЕП във връзка с новата схема за доставки на плодове, зеленчуци и мляко в учебните заведения.

Според него до решаване на проблема не може да се стигне само чрез увеличаване на медицинските разходи за борба със затлъстяването. Освен това е изключително важно младежите да консумират качествени продукти, защото това е инвестиция в здравето на бъдещите европейски граждани.

Неков обърна внимание и на предимствата от използването на биологични продукти по тази схема, тъй като те имат 40% по-високо съдържание на сухо вещество. Той призова страните членки на ЕС да осигурят достъп до информацията относно качеството на биопродуктите до възможно най-голям кръг от подрастващи.

ТРАНСПЛАНТАЦИЯТА

шанс за втори живот

Българските юноши и девойки искат да знаят повече за донорството и как да пазят здравето си

Чакащият трансплантация е като осъден на смърт, който чака помилване, казва Златина от Стара Загора. Вече 17 години живее втори живот. Всеки един от тези 6291 дни се старае да изживее възможно най-пълноценно и да бъде полезна на хората около себе си. "На 26 г., когато с мъжа ми работехме в Коми, ми откриха високо кръвно, за което нямаше обяснение, а аз не си обърнах внимание. Та кой на 26 г. взема на сериозно високото кръвно? Но на 28 г. се разболях тежко, спрях да уринирам. До 34 г. какво ли не опитвах, започнах дори да ходя по знахари и да се лекувам с билки. Накрая един професор от Турция ми каза "Момиче, не давай парите си за глупости, ти се нуждаеш от трансплатнация". Бях като попарена. Имаше възможност за трансплантация във Франция, но нямаше как да платим лечението след това, което е до живот... Имах големия късмет лесно да се намери жив донор - майка ми. Имахме съвместимост 75%. Тогава разрешаваха живо донорство до 65 г., а майка ми бе на 64 г. Хванах последния вагон на последния влак". Сега Златина

има два рождени дни -

на 1 януари, когато е родена, и 10 март - датата на трансплантацията, която е извършена от проф. Петър Панчев, тогава доцент. По професия е готвачка, но след трансплантацията не може да практикува любимата си професия, забранено й е да вдига по-тежко от 5 кг. Работила е във фирмата на съпруга си, но не страда. "Шансът за втори живот те кара да се чувстваш благодарен за всяко нещо и дори не се сещаш да недоволстваш, че не можеш да упражняваш любимата си професия", гласи житейската теория на Златина. Когато съпругът й напуска живота заради тумор в мозъка, въпреки мъката си Златина иска да дари органите му. Оказва се невъзможно поради множеството разсейки...

Заради заболяването си Златина има едва 12 години трудов стаж. Сега преживява с инвалидна пенсия. "У нас проблеми с лекарствата все още има, особено когато административно ни се налага лечение с генерици, след като сме започнали лечение с оригинални. 20% от лекарствата са безплатни, но вече има и лекарства, за които се доплаща. Аз не доплащам, но има хора, които доплащат около 50-60 лв. Това не е малко за пенсионер.

У нас интеграцията на хора с увреждания е като 3D -

има го на екрана, а като идеш да го вземеш, всъщност го няма", казва от опит Златина. Тя е контактен човек, лесно се приспособява, работи на компютър, но разбере ли работодателят, че е с първа група инвалидност, я отписва от списъка с подходящи кандидати за работа. Хората с трансплантиран орган трябва на всеки 3 месеца да ходят в София на контролни прегледи. Правят се изследвания, за да бъде назначено лечението...

Към средата на май т.г. 887 души в България са в положението на Златина отпреди 17 години. Всеки един от тях всяка сутрин се събужда с надеждата да звънне телефона и да чуе животоспасяващото

„Има подходящ за теб орган"

Тъжната статистика показва, че 8% от чакащите не доживяват това телефонно обаждане.

В България все още всяка трансплантация е новина. Въпреки че имаме екипи, които работят на световно ниво. Въпреки че законодателството ни е като на всички европейски страни с най-високи нива на донорство и трансплантации. А през последните 2 години се оказа, че българинът всъщност е много благороден и е склонен да дари органите на свой близък, изпаднал в мозъчна смърт. Значи, проблемът е бил в организацията, показва опитът от последните 3 години. България допреди година-две бе на дъното на европейската статистика по донорство и трансплантации и през 2012 г. у нас само 19 души имаха шанса да заживеят втори живот благодарение на присадените им органи от живи и трупни донори. От началото на т.г. до средата на май са направени 31 трансплантации.

Българските семейства почти не говорят

за донорство на органи и за трансплантация, освен, ако проблемът не касае техен близък или приятел. У нас едва в 22% от семействата се дискутира този проблем, докато в страните от ЕС този процент е над 40, сочат данни на Евробарометър. Сред 15-24-годишните българи едва 18% казват, че говорят по този въпрос, докато в ЕС са 33%. Само 6% от българите в тази възрастова група познават законодателството на страната си за донорство и трансплантация, докато връстниците им в ЕС са 21%! Въпреки това 36% от 15-годишните и 39% от 16-19-годишните българи отговарят, че са склонни да дарят органите си. Тези отговори са близки до отговорите на връстниците им от ЕС, които са съответно 45% и 54%. Очевидно младите българи са готови на донорство, но след като нямат информация, дали готовността им е осъзната? Повече от 2 години представителите на Изпълнителната агенция по трансплантация (ИАТ) се срещат с ученици и студенти и дискутират темата, информират младите за същността на донорството, за необходимостта от присаждане на органи, за българското законодателство в тази област. Учебните заведения в страната, научили за кампанията, непрекъснато звънят в ИАТ, за да уговорят срещи с учениците. Само през април т.г. над 25 училища от страната чакаха реда си за такава среща, а в ИАТ вече записват за следващата учебна година. В Стара Загора в срещата под наслов

„Частица от теб може да бъде за някого целият свят",

организирана от ИАТ и Националната асоциация на децата с диабет участват 15-годишни ученици. Преди дискусията в пълната зала на Регионалната библиотека "Захарий Княжески" на въпроса ми дали у дома е ставало въпрос за донорство и трансплантации, две момичета и едно момче отговарят отрицателно. Директорка на ИАТ д-р Марияна Симеонова, и координаторът по донорство в УМБАЛ "Проф. Ст. Киркович" и председателката на асоциацията Елисавета Котова д-р Георги Арабаджиев запознават подрастващите с ... на пръв поглед безобидни неща. Как може да увреди младия организъм

прекомерната употреба на енергийни напитки,

алкохол, солени храни, чипс; как може да бъдат увредени бъбреците, ако не се ходи в тоалетна (голяма част от българските подрастващи избягват да посещават тоалетна в училище); какви опасности може да крие неглижирането на грипа, самолечението, защо трябва да се мият ръцете... Все неща, които биха увредили невъзвратимо младия организъм и биха изправили човек пред необходимостта от присаждане на орган.

Учениците се интересуват какво може да "отключи" диабета, защо той увреждa бъбреците, на колко години човек може да има високо кръвно, защо грипът е опасен, кой може да бъде донор на органи. Особено са впечатлени от разказите на Златина и Диана, които живеят своя втори живот благодарение на извършени трансплантации. Диана обяснява, че присаденият бъбрек не заема мястото на неработещия, а е поставен в коремната част на тялото... Разговорите "на групички" с д-р Симеонова и д-р Арабаджиев продължават и след официалния край на дискусията. След срещата отново разговарям с двете девойки и юношата. Казват, че "още тази вечер" ще говорят с родителите си за донорството и ще потърсят повече информация в интернет. Няма съмнение, че тези срещи ще изиграят съществена роля за промяна не само на статистиката, но и на общественото мнение за донорството.

ЛИСТАТА НА ЧАКАЩИТЕ

Листата на чакащите като в цял свят расте. Специалистите го отдават на порасналите възможности на медицината и на трансплантологията. За присаждане на бъбрек към момента чакат 887 души, 37 за черен дроб, 21 за сърце, 10 за бял дроб, 8 за панкреас, 1 за тънко черво.

Недостигът на органи е проблем от световен мащаб, особено след резкия скок в развитието на трансплантологията. В листите на чакащите в страните от ЕС, населявани от общо 508 млн. души, към 31 декември 2013 г. са включени над 63 хил. души, докато в края на 2011 г. са били 61 500. Данните са представени по време на Петата журналистическа среща по проблемите на органното донорство и трансплантации в Брюксел през ноември 2014 г., организирана от Еврокомисията. Сухите числа на статистиката сочат, че през 2013 г. около 4100 души не са доживели животоспасяващата операция, а през 2011 г. са били 5500. Да не забравяме, че част от тях са били българи - вероятно хора в трудоспособна възраст. В същото време 8% от българите, нуждаещи се от трансплантация, не я доживяват. През 2013 г. около 4100 граждани на ЕС, нуждаещи се от животоспасяващата операция, не са я доживели, въпреки че за периода от 2004 до 2013 г. донорството на органи нараства с 33% - с 18% на трупното донорство и с 86% - живото. Ако през 2004 г. в 28-те страни на ЕС са направени 26 340 трансплантации, то през 2013 г. те са 31 165.

Б.Р. Идната седмица: д-р Георги Арабаджиев разказва с какво точно се занимава координаторът по донорство

Съдържанието на материалите в „Здраве" дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Парсон

В Европа

Елена АЛЕКОВА

Живеем на тръни.
Дъската ни клопа.
Ту - сметчици тънки.
Ту - кривата сопа.

Очите ни - пълни.
Ръцете ни - празни.
Душманите - върли.
И... Бог да ни пази!

Кой както сполучи -
с пост, статус, държава.
Животът е куче.
Животът е право.

Свещеното право.
Свещеното криво.
Свирепите нрави.
Стърнищата диви.

Правата, човекът,
човекът, правата...
И грижа за всеки.
И шум зад вратата.

Така сме в Европа.
Мислете му вие!
Ахмак лозе копа,
юнак вино пие.

Николай АРНАУДОВ

Къде е бъдещето на България или Чудото - „Българска селска бабичка”

Младите били бъдещето на България! Глупости! Младите българи са бъдещето на Америка, на Франция, на Германия! Те са бъдещето на Кипър и Малта, на Люксембург и Лихтенщайн. В тези страни те ще мият чинии, ще карат таксита, ще разхождат кучета, ще танцуват на пилон, ще строят самолети, ще откриват звезди и ще стават звезди.

А иначе бъдещето на България са българските бабички. Съществува феномен, наречен “Българска селска бабичка”. Нещо невероятно! Дребна, черна, съсухрена, тя може да бъде на осемдесет или на сто и осемдесет. Не си помни годините, а и не им обръща внимание.

Ако не ви болят краката и можете дълго да стоите на едно място, застанете някой летен ден край нива, в която копае стара селянка. Стойте и наблюдавайте час, два, три. Може и четири. През това време тя ще копае, без да спре и без да се изправи. Е, турете с една мотика до бабата Арнолд Шварценегер, Силвестър Сталоун, Бойко Борисов или който щете друг световноизвестен юнак, да видим ще може ли и той като нея! Копае бабата, а докато копае, тя и плеви, и с етървата от съседната нива си говори, и сушата пустосва, и кълне къртицата, дето е подровила най-хубавите стръкове. Може ли го това Силвестър Сталоун, който уж е и трениран, и е наблъскан със стимуланти до ушите? Може го, ама друг път!

Освен на нивата, българската селска бабичка е феномен и на финансовото поприще. С мизерната си пенсийка тя успява да се изхрани, да си купи лекарство за кръвното, да плати данъка за къщурката и плевника, да осигури каменна сол за козата и син камък за лозата, да даде на попа за свещи и на инкасатора за електричество, а също така да плати за поправката на часовника с камбанка, на когото поне веднъж годишно му се къса пустата пружина. И още нещо! От пенсията тя заделя по пет лева и за внуците, та когато дойдат към Коледа и натоварят по половин прасе в колите си, да не ги изпрати хептен с празни ръце. Кой експерт от Международния валутен фонд, от Дойче банк или от Токийската борса би успял да осъществи подобна финансова магия? Що ли не направихме една такава баба финансов министър?! Щеше така да натамани бюджета, че парите и да стигнат, и да останат, та и на закъсалите гърци заем да дадем. Ама ха, де!

Ще ви кажа, не младите са бъдещето на България! Бъдещето са спаружените селски бабички! Докато ги има тях, ще я има и Българията.

Дядо Миро и дядо Киро

Сава КРЪСТАНОВ

Дядо Миро и дядо Киро се срещат на селския площад:

- Требе ти папийонка и бомбе! - иронично подхвърля дядо Миро. - Цял ден с този анцунг се разхождаш и в магазина и в аптеката, ето и сега.

- Ами тъй било модерно. Сино ходи с анцунг на работа, унучката на училище. Те и Мимето, кметската секретарица, с два червени кантове е на анцунга! Направо генерал!

Днес времето хич го не бива и ето ги двамата седнали в капанчето. Пребърква джобовете си дядо Миро и изсипва шепа стотинки на масата:

- Две малки грозданки! – обявява важно той. - Днес черпенето е от мене.

- Мерси боклук! - клати глава дядо ти Киро.

- Казва се „мерси боку“! - поправя го дядо Миро.

- Оле, мале! - пули се дядо Киро. Ами аз, онзи ден на нашия депутатин тъй му рекох!

- Споко, той си го заслужава! – успокоява го дядо Миро.

Двамата сипват вода в чашите и така малките грозданки стават стограмки. Отпиват мълчаливо двамата, пък дядо Миро почва:

- Ние, пенсионерите, немаме какво да ядем, но бой ядем постоянно.

Хладилника ми е празен, ама главата ми е пълна с реклами за ядене и пиене!

- Най-бедни сме у Европа, ама ето, по телевизията казаха, че още приюти за кучета ще правим. Изобщо кокошките да имат щастлив живот и прасетата да умират усмихнати, само ние, пенсионерите, намръщени от този свят ще си отиваме.

Двамата се умълчават и със съжаление гледат празните чаши. Влиза кметът с ветеринарния и очите на двамата светват – наближават избори, няма начин кметът да не почерпи, и наистина, след минута две големи гроздови се слагат пред тях.

- От кмета! – усмихва се Пепа сервитьорката.

- Брей, брей! – дивят се зарадвани дядовците. - Като е тъй, да беше черпил и по едно кюфте!

Двамата вдигат наздравица и си пожелават по-често да има избори.

Рай и Ад

Венцислав ДИМОВ

Мъж и жена помолили св. Петър да отвори райските врати, ама наобратно - да отидат на земята да видят как сега върви животът в тяхното градче, където двамата прекарали дните си докато смъртта ги раздели.
И ето ги вървят по главната улица, а срещу тях крачат хора и сами си говорят като държат някаква плочка на ухото си. Други ги задминават с шнурове в ушите си.
Седнали на пейка в градинка, а на съседната си бъбрят двама тийнейджъри:
- Как си, пич, как я буташ?
- Дистрибуторче съм. Бонбони! Сещаш се, нали? Дрога! Върви като топъл хляб. Имам само две училища, не дава повече тарторът, ама не се оплаквам. Вечер му кихвам половината кинти и пак ме зарежда.
- И аз съм окей! Звънвам на някоя бабушкера, че дъщеря й си счупила крак и трябват пари за златни пирони. Бабката пристига на паркинга и носи всички пари, дето ги е скътала за погребението...
Слушат нашите старци, гледат и нищо не разбират. Помолили св. Петър да ги приеме отново, а той ги пита:
- Е, как е? Разгледахте ли градчето, дето сте живели?
- Мани, мани, свети Петре! Беше земята ни рай, а сега, кво да ти кажем, дори адът по-добро място ни се вижда!

Людмил АСЕНОВ

В ОЧАКВАНЕ НА РЕФОРМАТА

- Ало! С кого говоря?
- Това е магазин за обувки.
- Извинете, объркал съм номера...
- Елате, ще ги сменим!

☺

В публичния дом предлагат на един клиент доста възрастна проститутка.

- Че вашата професия е най-старата на света, това го знаят всички - казва той. - Но това не означава, че непременно трябва да легна с някоя от основателките!

☺

Коментар по повод на препоръки от Европейския съюз и в частност Германия към политиката на България:

- Не може нация, която се напива с бира, да поучава нация, която изтрезнява с бира!

☺

При сексопатолога.

- Докторе, не мога да пропусна нито една поличка.
- Вие сте млад, това е нормално.
- Да, но вече нямам място в гардероба...

☺

- Може ли да се изплати съпружески дълг чрез пощенски превод?
- Може, ако пощальонът няма нещо против.

☺

Детска площадка в кварталната градинка. Петгодишната Марийка дотичва до майка си и й казва възбудено:

- Мамо, имам си вече съпруг!
- Браво, Марийке - подсмихва се майка й - и кой е той?
- Иванчо, дето досега си играхме на пясъка.
- И по какво разбра, че Иванчо ти е съпруг?
- Ами преди малко ми каза: "Събирай си боклуците и отивай при майка си!...

☺

Мъж говори на застрахователния си агент:

- Не, не ми трябва застраховка "Живот". Искам моите роднини наистина да се разстроят, когато умра!

☺

Двама мъже се сблъскват в един хипермаркет.

- Извинявайте, не ви забелязах - казва единият - жена ми изчезна някъде между щандовете и не мога да я намеря.
- И аз загубих мойта - казва другият - Вашата как изглежда?
- Ами висока, слаба, дълга руса коса, много къса поличка, големи гърди, плътно прилепнала блузка, без сутиен. А вашата?
- Абе няма значение, дайте да намерим първо вашата!

☺

В съда.

- Надявам се - казва съдията - че свидетелят не е много уморен от разпита.
- Какво говорите! - отговаря свидетелят. - След двайсет години брак това са дребни работи!

☺

- Сто километра в час? – изненадва се шофьорът. – Та аз се движех с не повече от двайсет километра в час!
- А може би ще кажете, че сте стояли на едно място? – ехидно пита полицаят.
- Ами да! Практически бях спрял!
- Чудесно! Глоба!
- За какво?
- За спиране на непозволено място!

☺

Жена на новобогаташ се фотографира пред руините на Партенона. Сяда на една паднала колона и казва на фотографа:

- Само, моля ви, внимавайте колата да не влезе в кадъра, иначе моят ще реши, че аз съм я бутнала...

☺

Американско семейство. Семейството закусва и слуша радио.

- Днес се очакват силни снеговалежи. За да се подпомогнат градските служби при разчистването на улиците, молим гражданите да паркират колите си само от страната на нечетните номера.

Мъжът става, облича се, излиза и премества колата.

След два дни по радиото - ново съобщение.

- Днес отново се очаква интензивен снеговалеж. За да се подпомогнат градските служби при разчистването на улиците, молим да паркирате колите си от страната на четните номера.

Мъжът става, облича се, излиза и премества колата.

След още два дни. Семейството пак закусва и слуша новините.

- Очаква се силен снеговалеж. Молим да паркирате колите си...

И тук токът спира, радиото прекъсва.

Мъжът:

- Хммм... Как мислиш, от коя страна трябва да паркирам днес колата?

Жената мисли малко и предлага:

- Знаеш ли, май че ще е по-добре да си я оставиш в гаража...

☺

На магистралата катаджия спира някакъв камион. Отваря вратата на кабината, гледа - камиона го кара истински огнедишащ дракон. Катаджията обаче не губи самообладание.

- Как караш ти, бе! Я ми дъхни!

☺

Нощен полет. Една пътничка се взира през прозорчето към мигащата лампичка на края на крилото и вика стюардесата:

- Бихте ли казали деликатно на пилота, че е забравил левия мигач?

☺

Един се загубил в гората. Лутал се ден, два, три... На четвъртия срещнал човек.

- Братче, слава Богу, че те видях - от три дни съм се загубил в тая гора!
- И кво се радваш? Аз пък се загубих преди цял месец!

☺

Един човек всеки ден дои по двеста литра мляко от кравите си. Веднъж го питат:

- Как успяваш да издоиш двеста литра мляко само от пет крави?
- Влизам при тях и им казвам: „Е, момичета, какво ще продаваме днес - мляко или говеждо?"

☺

Възрастен човек припада на улицата. Събират се минувачи.

- Мъртъв ли е? - пита някой.
- Не, но всеки момент очакваме да дойде лекарят...

☺

- Как да отделим белтъка от жълтъка ли? Всеки кулинар ще ви каже, че е достатъчно да преливате суровото яйце от едната половинка на черупката в другата, докато в едната половинка остане чистия жълтък с холестерола, а в поставената отдолу чашка - белтъка с причия грип. Захар за диабет и бяло брашно с орехи и шоколад за напълняване, добавете сами, както и сол за хипертония и чашка силно кафе за исхемична болест на сърцето. Разбира се, изхвърлете черупките за да улесните остеопорозата.

☺

Между блондинки:

- Защо дойде на купона с превръзка на окото?
- Не успях да го гримирам.

☺

Кризата рязко промени хората. Ето, МВР съобщи, по България са плъзнали баби-ексхибиционистки. Те се крият зад ъгли и в храстите на зелените площи, изскачат внезапно пред минаващите пешеходци и по най-груб и безсрамен начин им показват своите пенсии.

☺

Природозащитно:

Отчитайки изхвърленото количество нефт в световния океан, рибите скоро ще почнат да еволюират в посока да им се появят двигатели с вътрешно горене.

☺

Овдовяла кокошка говори на пиленцата си:

- Само да можеше да ви види баща ви! Щеше да се обърне в грила!

☺

- С какво може да се убие Човека-Паяк?
- С Човека-Чехъл...

☺

Мъж, гостувал във Франция, се прибрал вкъщи. На вечеря, докато жена му сновяла напред-назад с чиниите, той й казал:

- Докато бях във Франция при мадам Мари, за вечеря тя слагаше на масата бяла покривка. Не е кой знае какво, ама страшен кеф!

На следващата вечер жена му се погрижила на масата да е застлана бяла покривка. Мъжът обаче казал:

- Докато бях във Франция при мадам Мари, за вечеря тя пускаше тиха музика. Не е кой знае какво, ама страшен кеф!

На следващата вечер жената застлала бялата покривка и пуснала лека музика. Но мъжът й пак започнал:

- Докато бях във Франция при мадам Мари...
- Чуй ме сега - казала ядосано жената - докато ти беше във Франция при мадам Мари, аз бях на гости при комшията - Мишо! Не е кой знае какво, ама все пак страшен кеф!

☺

- Ало, такситата ли сте?
- Да.
- Ще ме закарате ли до столицата на Албания?
- В ред ли сте, господине? Знаете ли колко е далеч Тирана?
- Тирана... Шест букви... става... Благодаря!

☺

Реклама:

Нашата фирма за събиране на дългове сега приема заявки и за неизпълнени съпружески дългове. При особени случаи погасяваме такива дългове със собствени средства.

☺

- Да отидем у нас?
- Не!
- Не се бой, не съм такъв...
- Скъпи, "не съм такъв" е Евгени Минчев, останалите всички са такива...

☺

Блондинка се развежда след един ден брак. На въпроса "Защо", обяснява:

- Когато ми каза, че слага силикон, помислих си, че ще ме тунингова цял живот, а се оказа, че уплътнявал дограми....

☺

Мъж се връща от командировка. Жената:

- Е, как беше?
- Скъпа, ти си най-добра от всички!... При теб как беше?
- Не само ти мислиш така!

☺

Две мутри си разхождат кучетата в парка. Едната мутра води питбул, а другата някакъв дакел.

- Абе браточка, кв'о е т'ва куче твойто – попитала мутрата с питбула?
- Що бе, браточка.
- Ами, некси е много несериозно. Не ти отива на външния вид. Виж с моя питбул как си подхождаме. Твойто куче е малко като за жени.
- Така ли? Ами аре да ги пробваме едно срещу друго.
- Окей.

Мутрите отвързали кучетата и ги пуснали едно срещу друго. Путбулът се спуснал срещу дакела. Дакелът – хряс... и прехапал и разполовил питбула на две.

- Леле, брато! К'във е тоя дакел, бе? За колко си го купил?
- За двайсет бона.
- Много, бе!
- Пет бона за крокодила и още петнайсе бона за пластичната операция...

☺

Две мутри си говорят и се оплакват от децата си.

- Ох! Имам проблеми с моята дъщеря. По-тъпа е дори от мене.
- Това не е нищо – казала другата мутра. – Аз в джоба на моя келеш намерих кокаин.
- Стига, бе – удивила се другата мутра?
- Да, бе! Представяш ли си? На десет години е пикльото и вече краде от дома.

☺

- Мамо, решил съм да се оженя за моята изгора Марчето.
- Това е много хубаво сине, но трябва да го обсъдим на семейния съвет.

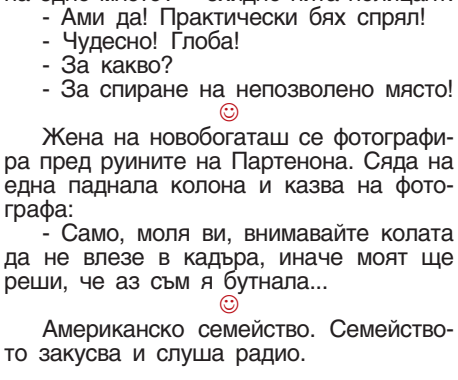
Вечерта се събрал семейният съвет от бащата, майката, дядото и братята и 2 часа обсъждали въпроса. След това извикали мутрата и майка му казала:

- Сине, това е хубаво, че искаш да се жениш, но решихме, че още ти е рано.
- Защо да е рано бе, мамо? Миналия месец станах на тридесет и осем.
- Това е така, че стана на тридесет и осем, но все пак преценихме, че е по-добре първо да си завършиш гимназията и след това да се жениш.

ЕВРОКЛАСИЦИ

Игор АЛЬОШИН- РУСИЯ

ПЕГАС®

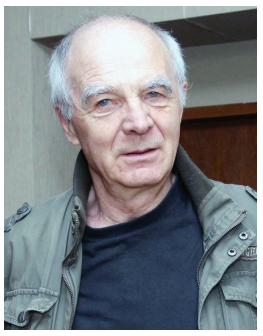
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

СЪБОТА 30 МАЙ 2015, БРОЙ 121

ДУМА

От редактора

От закон на закон, до парафа на Вежди

Борис ДАНКОВ

Не, не става дума за "демократичната" мода да се събарят исторически паметници и да се оплескват с боя, да се рушат и оскверняват от развилнелите се протестъри и хунвейбини. Думата ни е за продължаващата неразбория около това кой кога и защо издига нови паметници или сваля стари, които не му харесват по една или друга причина.

В това отношение вече сме на път да задминем древния римски обичай "Damnatio memoriae". Но дори и някогашните римляни са били къде по-скромни в своите улични изстъпления. Те са подменяли само главата в статуята на предишния владетел с тази на новия, докато днес ние рушим всичко докрай, докато не остане и следа от паметника, който не ни харесва.

Думата ни е за "реда" (или по-точно за липсата на ред!) при изработването, поставянето и демонтирането на паметници. Засега пътят за поставяне на нов паметник (или демонтиране на стар) е така "овъртян", че трудно може да се разбере кой отговаря за съдбата на историческите монументи. Ако някоя инициативна група от граждани (или гражданин) решат да "обезсмъртят" (или низвергнат) някоя историческа личност, те правят предложение до съответния общински съвет. Той пък, ако го приеме, го съгласува с министъра на културата, а министърът - със Специализирания експертен съвет към МК.

Дълга и сложна бюрократична процедура, при която понякога (ако не винаги) се намесват политически пристрастия и интереси. Абсурдно е един министър, колкото и компетентен да е той, да решава коя историческа личност заслужава (и коя не) да бъде поставена в пантеона на нацията; чий паметник да бъде запазен или запратен на бунището на историята.

За да спре тази самодейност, е необходимо "последната дума" да принадлежи не на министъра на културата, а на Специализирания експертен съвет, който да премине от МК към комисията по културата и медиите на Народното събрание. Този съвет може да утвърди и съответния регистър на най-значимите личности и събития, които заслужават да бъдат част от историческата памет на нацията. Останалото е бюрокрация и управленска халтура. Баста!

ПИЛОТЕН ПРОЕКТ

25 родни фестивала със сертификат за европейско качество

Двадесет и пет български фестивала получиха приза "Европейски фестивал" за 2015/2016 г.- официално признание за европейско качество. Фестивалите успешно преминаха през два трудни етапа на оценяване от българско, а след това и международно независимо жури, част от проект "Европа за фестивалите. Фестивалите за Европа". Като част от новата интернационална фестивална платформа българските фестивали ще имат възможността да се свържат с фестивали, отдадени на изкуствата и общностите около тях, да представят българската култура по света. Участие взеха представители на всички страни членки на ЕС. Финалистите ще бъдат включени в международен фестивален гайд, достъпен в хартиен вариант и онлайн. Спечелилите ще бъдат наградени на специална церемония в Брюксел през септември т.г.

СНИМКА НАДЕЖДА УШЕВА

Международният фестивал на хумора и сатирата всяка година радва габровци и гостите на града

"Европа за фестивалите. Фестивалите за Европа" е пилотен проект на ЕК, инициран от Европейската фестивална асоциация - една от най-старите културни организации в Европа с членове от над 40 страни. Сред фестивалите, получили лейбъла "Европейски фестивал", са "Европейски музикален фестивал", "Софийски музикални седмици", "София джаз пик", "Дни на музиката в Балабановата къща", "Празници на изкуствата Аполония", "Български фестивал на сливата", "Международен фестивал на хумора и сатирата", "Международен фолклорен фестивал - Варна", "Мартенски музикални дни", Русе, майски хоров конкурс "Проф. Георги Димитров", куклено-театрален фестивал "Пиеро", музикален фестивал "Варненско лято", театрален фестивал "Варненско лято", "Сцена на вековете", "Хартиен арт фест, научи ДУМА от БФА.

В КАДЪР

Варна фото фест представя „100 г. българско кино"

Експозиция по повод юбилея на българското кино представя в хронологичен ред интересни работни моменти и кадри от 100 значими български филма. Тя е подготвена от Изпълнителната агенция "Национален филмов център" със съдействието на Българската национална филмотека. Художественото оформление на изложбата е поверено на професор Божидар Йонов. В началото на тази година се навърши един век от премиерата на първия български игрален филм "Българан е галант". Отбелязването на този юбилей ще продължи през цялата 2015 г. с различни инициативи и прояви.

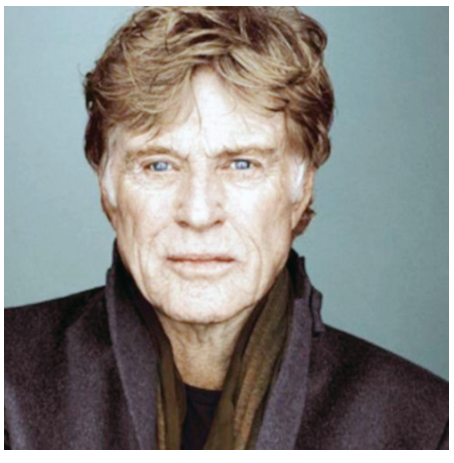
"Варна фото фест" благодари за оказаната чест да представи изложбата, той ще бъде неин домакин до 11 юни в Градската художествена галерия "Б. Георгиев" - Варна.

За стотe си години игралното ни кино може да се похвали със стотици пълнометражни ленти. А като добавим късометражните, телевизионните и сериалите - ще получим хилядите заглавия на многоликото българско игрално производство. Всеки зрител има предпочитания и би подбрал своите 100 ленти. Родното ни кино има награди от най-реномираните фестивали - Кан, Венеция, Берлин и пр. Това е част от историята му. По-важното е, че през последните години редица филми възстановиха контакта с българската публика. След време те ще бъдат цитирани напълно заслужено като класика, отбелязва проф. Александър Янакиев.

ПОКОЛЕНИЯ

Светът е мрачно място според Робърт Редфорд

Двукратният носител на "Оскар" (за режисура и за цялостно творчество) окуражи абитуриенти да бъдат смели в свят на предизвикателства и да си сътрудничат с другите и с природата, за да бъдат преодолени обезсърчителните трудности в живота. Редфорд изрече тези думи в колежа "Колби" в щата Мейн. Той получи и почетна титла за изкуство пред хилядна аудитория, включваща и 500 абитуриенти.

78-годишният актьор, режисьор и продуцент заяви още пред завършващите, че те разполагат с механизмите, за да направят нещата по различен начин. Внукът на Редфорд завърши колежа тази година. Известният артист и режисьор, чиято реч се появи на сайта на колежа, е основател на филмовия фестивал в Сънданс, който се провежда всяка година в Юта.

ГАСТРОЛ

Холандски театър играе в Сатиричния

Спектакълът "Жизнено пространство" на театър "Якоп Албом" - Амстердам, Холандия, може да се гледа на 11 юни, четвъртък, от 19.30 ч. в Сатиричния театър. Гастролът е от програмата на Световен театър в София. Участват Рейнир Схимел, Яник Хреуелдингер, Силке Хундертмарк, Ленард Люсие, Ралф Мулдер/Емпе Холуерда. Драматург Юдит Вендел, научи ДУМА от Ина Шкарова.

Двама мъже живеят заедно в малка стая. Те са изобретателни, липсата на място не е проблем. Всеки предмет има необичайни функции: леглото се превръща в пиано, а шкафът за книги - в хладилник. За да компенсират отсъствието на жена, двамата мъже изобретяват механична домакиня. Но съвсем скоро откриват, че тази кукла има собствени позиции. През хода на представлението стаята става все по-малка и по-малка...

"Жизнено пространство" пренася магията от немите филми на театралната сцена, като пленява публиката с абсурдистки хумор, впечатляваща акробатика, технически виртуозно-актьорско изпълнение. Представлението е вдъхновено от творчеството на Бъстър Кийтън, пионер на фарса и физическата комедия от нямото кино.

Режисьорът Якоп Албом е роден в Швеция. През 90-те заминава за Холандия, за да учи в прочутото театрално училище за физически театър и пантомима в Амстердам. Албом разработва уникален стил, в който театър, пантомима и танц се събират в едно. Творчеството му е свързано с образността и логиката на сънищата, създавайки театрални реалности, съществуващи на ръба на подсъзнанието.

Повелител на отвъдните сънища

Същностни черти в поезията на Любомир Левчев

Иван ГРАНИТСКИ

Любомир Левчев е един от ярките смутители на литературното спокойствие през 60-те години на XX век. Лирическата провокация (съзнателно или несъзнателно търсена от поета) върви поне по няколко направления. Едното е постоянен нагнетяващ стремеж за вътрешно самодвижение и саморазвитие на собствените поетически търсения. И ние откриваме с течение на времето своеобразно движение от разказвателния лирически рисунък към все по-голяма асоциативна и метафорична концентрация. В ранните творби (от "Звездите са мои" до "Позиция" и "Но преди да остарея") навсякъде се сблъскваме с наивистичен дори изказ, неусложнени сравнения, изчистена образност и даже желание за лирическо повествуване:

Мария -
младата вдовица -
вдовицата на землемера,
със вдигната глава и спуснати ресници,
премина
през градината.

И мракът стана два пъти по-черен
от черната й рокля,
от чорапите
и панделката черна на косите й...

("Романтична балада")

А в по-късните творби ("Бавен марш", "Сантиментална кабала", "Небесен срив") откриваме езотерично почти звучене, максимално натоварване на стиха с литературни и митологични алюзии, реминисценции, многопластовост, полифоничност, амбивалентност. Релефно ярко тази особеност изпъква в "Пръстен и други приготовления". Тук вече поезията не е разказ, а своеобразно съзерцание, опит чрез словото да се открият дори скритите съдържателни послания на празното пространство, порив и непрестанен стремеж да се открие смисълът на универсума. Главнакато че ли е чрез словото да се изобрази разтварянето в субстанцията на противоположното. В отделното стихотворение лирическият персонаж е колкото индивидуален, толкова и тотален. Човекът е част от универсума, а универсумът е човешки. Разбира се, високата степен на абстрактност не разрушава поетическото въздействие, а обратно - облъчва с някаква мистична притегателна сила причудливите метафори и сравнения.

При Любомир Левчев откриваме своеобразни пулсации между лирическия пейзаж (графики от думи, зарисовки, словесни скици от натура) и експресията на образа - поетът прави постоянни опити да нарисува живота на идеята, да проследи диханието на мисълта, да усети вътрешната енергия на метафората, параболата, художествената елипса. Тази особеност изяснява твърде добре и постоянното преливане и взаимни дифузии между свободния, белия и класическия стих. Едно от любимите му средства, изглежда, е синкопът, той е структурообразуващият елемент.

Словесната игра, художествената еквилибристика обаче за него не е самоцелен версификаторски похват, а обратно - виртуозното владеене на римата, ритъма, подплатява удивителния усет и разбиране на полифоничното звучене на всяка дума, на комбинациите от думи, които раждат поезията.

Българските поети през 60-те, 70-те и 80-те години на XX век по различен начин отразяват художествено сътресенията в социалния организъм и отделната човешка душа. Любомир Левчев се движи от Байроновата чаша за вино, направена от череп, през огнения следобед на двайсети век (да си спомним стихотворението "Пасо добле"), през портрета на епохата (поемата "Гърците, които си отиват") към тайнството на смъртта ("Аз, който не избягах от Помпей").

В такъв план става обяснимо систематичното героизиране на историята в поезията на Любомир Левчев или най-малко на личностите, които движат историята. Тази особеност ще открием още в някои от ранните стихосбирки на поета ("Звездите са мои", 1957, "Завинаги", 1960, "Позиция", 1962), тя намира потвърждение и в по-късните творби на Левчев, например "Небесен сриv" (1996) и "Пръстен и други приготовления" (1999).

За Левчев историята е живо същество, постоянен художествен лайтмотив, отправна нравствена точка, социален коректив, естетическа норма. Човекът сам е история - сякаш ни казва поетът.

Директното публицистично послание в поезията винаги крие опасност от елементаризиране на лирическото внушение. Интересно е обаче, че Левчев успява да облече в оригинални лирически решения директната теза, да метафоризира съответната идея, която иначе би прозвучала като публицистично клише. Един от начините за това е да се постигне поетизиране на делника, както и да се открие делничността на самата поезия.

За да изрази неизразимото излъчване на века, за да обхване необхватните му пулсации, Любомир Левчев търси помощта на различни културни алюзии, реминисценции, аналогии, поетически парафрази, скрити цитати, позовавания на мислители, художници, поети - от българските поети (Ботев, Вапцаров, Пеньо Пенев) до Дюрер, Ван Гог, Сезан, Мане, Висоцки, Хокусай, Търнър, Гарсия Лорка, Пабло Неруда, Рафаел Алберти и т.н. Какъв е смисълът на тази своеобразна естетико-художествена концентрация? - Емоционално, мисловно, метафорично, пластическо нагнетяване на интелектуални излъчвания и послания.

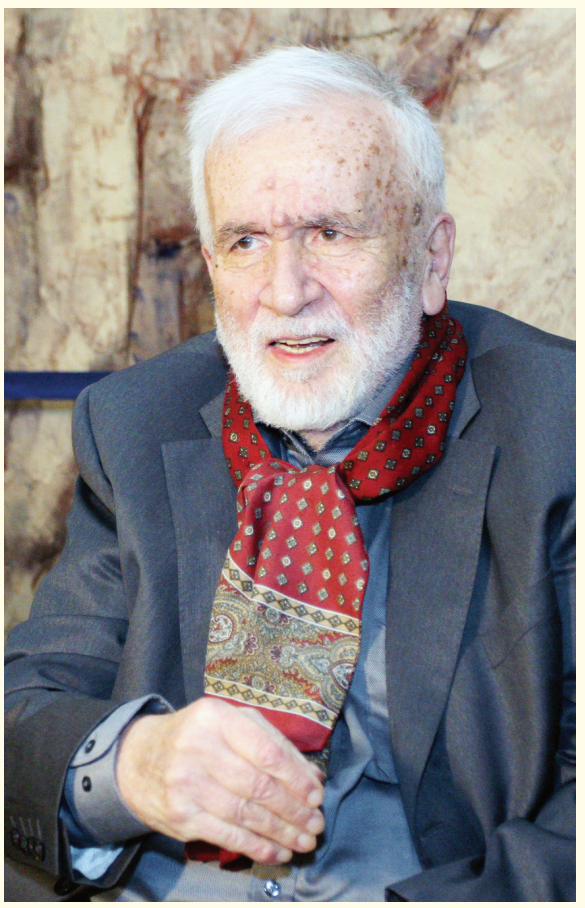
Желанието за разговор с духа на великите личности, усилието да се осмислят техните нравствени, естетико-художествени и социални завети, размишлението върху значението на големите исторически събития, опитът да се проникне в езотеричния смисъл на отделните епохи и в непрекъснатата верига на времето - всичко това позволява на поета да се добере до някои отговори, в които проблясва частица от истината.

Съществен структурообразуващ елемент в поезията на Любомир Левчев в

такъв аспект става въображаемият диалог, реторичното поставяне на въпроси, своеобразната словесна фехтовка, която позволява на автора да разгърне не само идеята си, но и да организира формата на стиха, архитектурата на лирическата визия.

Един от малкото съвременни български лирици, който се стреми да изгражда - и твърде често го постига - стихотворения метафори, е Левчев. Важно е обаче да отбележим, че музикалните мотиви (или инвенции), пластическите визии (или своеобразно скулптиране на стиха), както и словесните пейзажи звучат в ансамбъл. Само така се изгражда разгърнатата метафора стихотворение. Това е може би най-адекватният начин да се долови особената, екстатична същност на посланието на двайсети век с неговото фрагментарно раздробено, а понякога ирационално съзнание.

СНИМКА МАРИЕТА ТОМОВА

Любомир Левчев по време на неотдавнашното честване на неговия 80-годишен юбилей в зала 6 на НДК

Късните лирически творби на поета твърде ярко илюстрират тази тенденция. Нека само препрочетем "Микроскопична балада", "Сантиментална кабала", "Под сянка на звезда", "Свечеряване", "Удоволствието да губиш", "Последен разговор за всичко". Тук все по-често се появява образът на Смъртта (да си спомним впрочем, че ранният Левчев също мечтаеше да си назначи смъртта за секретарка), но сега този образ е твърде езотеричен. Поетът се опитва да открие тайната целесъобразност, скритият смисъл на този всевиждащ и контролиращ всичко образ. За него той е последна Съвест на епохата, вътрешен Самосъд, огнена Вечност, Вход, но същевременно и Изход, Арка към неведомото и невидимо познание. А защо не и краен отговор на всички въпроси, които измъчват човека - за смисъла на неговото съществуване, за жестоките послания на XX век, за драматичната съдба на търсещия истината индивид.

У Левчев отново се сблъскваме със страшния въпрос - защо невръстното бъдеще пищи и не иска уж лошото минало да си отива. Нали отиващият си двайсети век е най-ужасният, най-кръвопролитният, най-чудовищният в новата история на човечеството. Какви ли апокалиптични видения навестяват поета в нощите на неговото поетическо съзерцание?

Големите български поети винаги са били и своеобразни пророци на своето време. Те провидчески са виждали развитието на обществото и човека десетилетия след като вече са напуснали тази земя. Ако направим бегъл преглед на българската поезия от Христо Ботев до Александър Геров, не може да не ни удиви изумителната способност на поетите ни да предугаждат не само бъдещите социални разломи и трансформации, но и бездните в душата на отделния човек. Любомир Левчев се нарежда в тази фаланга от ярки български поети, които определят лицето на днешната ни лирика, един от поетите, в чиито вени тече лирическата кръв на голямата отечествена поезия.

Паметта на нацията

Напоследък е налице истински бум в поставянето на нови паметници, което крие опасност страната ни да се превърне в нещо като „музей на открито“...

Борис ДАНКОВ

Досега писахме неведнъж за демонтирането и оскверняването на тъй наречените “тоталитарни паметници”. Като че ли най-често и повече за “сагата” около монумента “1300 години България”, продължила близо четвърт век. Започнала с тенденциозното политическо оплюване на паметника още от в. “Демокрация”. Продължила с неговото подмолно рушене и разпадане, при мълчаливото съучастие на всички досегашни кметове и столични управи. За да се стигне най-сетне до последното решение на Столичния общински съвет за демонтиране и преместване на паметника и поставяне на негово място на мемориалните плочи на Първи и Шести пехотен полк.

През последните години

пък е налице една друга тенденция - истински бум в поставянето на нови скулптури, монументи и барелефи, паметни плочи, които се появяват тук и там с такава бързина, че застрашават страната ни да се превърне в един голям “музей на открито”. Е, не чак толкова внушителен като този в Скопие, но не по-малко преливащ от идеи и амбиции за увековечаване на личности и събития, на политически страсти и пристрастия. При това - не винаги с висок художествен критерий и мяра за историческа значимост.

Да вземем за пример дори само София, чиито площади и улици бяха “обзаведени” с десетки нови монументи. Понякога - доста удачно и естетически мотивирано, а в други случаи - съвсем натрапчиво и нелепо, случайно.

СНИМКИ МАРИЕТА ТОМОВА

“Св. София” на проф. Георги Чапкънов е една от емблемите на столицата

Така доста удачно зае своето място паметникът “Света София” на проф. Георги Чапкънов в центъра на столицата. Композицията на известния ни пластик “Баща и син Славейкови” допълни атмосферата на емблематичния столичен площад. В градинката пред “Кристал” се вписа “Главата на Стефан Стамболов”, дело на Иван Славов и Александър Стефанов. Пред бившето кино “Изток” се “приземи” скулптурата на Радой Ралин. До сградата на НХГ “застана” статуята на Йордан Радичков от проф. Емил Попов. Срещу Народния се появи другата негова статуя на Григор Вачков. Доста противоречиви емоции предизвика появата на скулптурата на Георги Марков на площад “Журналист”. Статуя “в цял ръст” на Светослав Лучников стои в градинката пред Райфайзенбанк.

Паметникът на цар Самуил, дело на скулптора Александър Хайтов, съвсем скоро ще заеме своето място в София

В най-скоро време предстои да бъде открит паметникът на цар Самуил, дело на скулптора Александър Хайтов, който ще бъде поставен в съседство с църквата “Света София”.

Цари пълен хаос

Няма да е пресилено обаче, ако се каже, че в избора на личности и събития за скулптури и монументи цари едва ли не пълен хаос. Трудно е да се разбере кой (и по какъв критерий) определя тяхната значимост и важност за националната ни история и култура. В Пловдив например бе издигнат (от какъв зор!?) паметник на Филип Македонски, а неотдавна и... “Паметник на пчелата”. Във Варна имат амбицията да превърнат площад “Атлантическа солидарност”(!) в... скулптурна галерия на открито. В Плевен вдигнаха паметник на певеца Емил Димитров, който бе демонтиран, а сега ще бъде поставян отново. В Шумен, освен паметника на Тодор Колев, замислят да поставят паметник на Васил Левски. В Хасково планират да издигнат статуя на своя съгражданин Аспарух Лешников.

Преди време главният архитект на София Петър Диков обяви на всеослушание, че е за... паметник на хан Аспарух на пл. “Княз Александър”.

Тези дни от гр. Гоце Делчев дойде новината, че местен инициативен комитет е взел бюста на Христо Ботев от едноименното НШЗО в Плевен и че възнамерява да го постави в града, което само по себе си е едно положително и родолюбиво дело.

Кой поставя и кой сваля паметници?

Според Закона за административно-териториалното устройство правото да поставят и премахват паметници имат общинските съвети след съгласуване с министъра на културата и решение на Специализирания експертен съвет по изобразителни изкуства, създаден към културното ведомство.

На практика това означава, че общинските съвети по предложение на инициативни комитети и отделни граждани по свое усмотрение могат да приемат и предлагат на чия историческа личност да бъде издигнат паметник. Или пък да бъде демонтиран и премахнат като... “тоталитарен”, неестетически, неподходящ и пр. Разбира се, след като се чуе “тежката дума” на министъра на културата. В конкретния случай - на Вежди Рашидов(!!!)

Случайни предложения и... решения

Така възникват логичните за тази административна (да не кажем бюрократична) последователност “абсурди”. При липсата на ясен исторически (и политически) критерий се появяват странни решения и казуси. Такова е например решението на Столичния общински съвет да бъде издигнат на видно място паметник на една достатъчно противоречива личност като “бащата на реституцията” Светослав Лучников. Не по-малко спорно е мястото, на което бе поставен монументът на “дисидента” (или разузнавач) Георги Марков. Не е ясно обаче защо паметникът на Йордан Радичков трябва да бъде пред бившата НХГ. Дали неговото място не е по-скоро в Пантеона на бележитите българи в Борисовата градина? Не е известно защо в София ще има паметник на цар Самуил, а все още няма монументи на хан Аспарух, княз Борис I и хан Крум. Сега е обявен втори конкурс за паметник на Алеко и Бай Ганьо на ул. “Витошка”, макар да стана известно несъгласието на столичани те да бъдат събрани заедно в една скулптурна композиция.

Липсва обществена дискусия

Това е така, защото липсва обществена дискусия върху предложените проекти. Нещо повече, много често (ако не винаги!?) в Столичния общински съвет надделява “консенсусът” на съветниците от една политическа сила (най-често ГЕРБ и т.нар. реформатори), в резултат на което нещата се предрешават, какъвто бе случаят с паметника “1300 години България”. Не е по-различно и при решенията за издигане на нови паметници, когато много често натежават везните на различни политически пристрастия и... симпатии.

Нужен е национален регистър

на историческите личности и събития, които ще бъдат увековечени със скулптури, монументи, паметни плочи и пр. в зависимост от тяхната национална значимост и емблематичност. Във всеки случай не след бюрократично (и политически тенденциозно!) съгласуване.

В противен случай рискуваме страната ни да се пренасели от случайни монументи и да заприлича на “музей на открито”, на кичозен Дисниленд, в който всеки оставя своята “атракция”, без да се интересува какво ще се случи след него.

Дали скулптурата на Йордан Радичков не трябва да бъде в Пантеона на бележитите българи в Борисовата градина?

Кой обезсмърти “бащата на реституцията” Светослав Лучников с такъв странен монумент?

***ДМИТРИЙ МИЗГУЛИН** е роден на 10 септември 1961 г. в Мурманск, Русия. Завършва Ленинградския финансово-икономически университет "Н.А. Вознесенски" (1984 г.) и Литературния институт "Максим Горки" - Москва (1993 г.). Автор е на книги с поезия, проза и есеистика, сред които стихосбирките "Петербургска виелица" (1992), "Зимен път" (1995), "Защо бе разтревожена душата" (2003), "География на душата" (2005), "След Петдесетница" (2007), "Ново небе" (2008) и др.; на сборника с разкази "Три срещи" (1993), на литературните бележки "В огледалото на миналото" (1997) и "Светилник" (2010). Превеждан е на френски, английски, сръбски, чешки, украински, гръцки, унгарски и български. Живее и работи в Ханти-Мансийск.*

Стихове от Дмитрий Мизгулин

Утринен ангел

Градът все още леко спи.
По улиците - мрак.
В стъклото ангел ще влети
ще чукне, после пак.

Крилото ще отворя аз -
да влезе като свой.
Ще вдъхна утринния мраз -
здравей, ангеле мой!

Мъгла над сумрачния град,
над този свят и век...
Той ще попита: "Как си, брат?" -
съвсем като човек.

Аз в отговор ще си мълча -
известно му е как.
Желанията ми ще отхвърчат
през ледения мрак.

Докосвайки с просветващ пръст
чело и рамене,
той ще ме осени със кръст -
да ме спаси поне.

И ще раздухат ветрове
печали и мъгли...
Но път далече ни зове
и време е, нали?

Кой - към небесния атлаз,
кой - в земната тъма...
И дълго ще го гледам аз
от мрачната земя.

* * *

Пророкът казва: "Не лъжи..."
Така е ясничко и просто!
Но как в гората да вървиш
и клоните да не докосваш?

По пътя ти какво ли не -
проспекти и пътеки здрачни...
Но ще преминеш ли поне,
без никаква трева да смачкаш?

И светят ясните слова,
изкусни правила нареждат.
И лист люлее се едва,
оронвайки росата тежка.

Размирица

Умело от някого месена в дрязги и каши,
метежно над Рус се надига размирица страшна.
И пак се зашушна за воля, за Бог и за дявол,
и пак няма кой по полята ни хляб да засява.
Но семето само на свади, вини и позори
душите ни пълни с метежния плам на раздора.
С какво да сплотяваш - с любов, със камшик
или злато?
За кръв се гответе, за пот и сълзи по лицата.
От горест, от скръб и от скука вървим
полуживи
и нищите дигат в закана ръце костеливи.
И звън на камбана. Тревога. И жеравов крясък.
И селското гробище пак е от кръстове тясно.
И време не стига за... кръст да целунеш,
за свещи.
И гарван над златните куполи кряка зловещо.
И изгреви пурпурни, кървави залези светят.
И поход отново кроят към Москва враговете.

И кървава, плътна мъгла над Русия се свлече.
И Гришка Отрепьев от нищо не плаши се вече.*

———

** Гришка Отрепьев - Григорий Отрепьев (светско име - Юрий Богданович),* разстриган монах; известен в историята като Лъжедмитрий, представял се за уж по чудо оцелелия син на Иван Грозни. В началото на XVII век започва братоубийствени битки с Борис Годунов за престола, възцарява се и малко след това е убит (бел.прев.).

* * *

С по-добър живот да случим
без промени занапред...
Чакаме все сгоден случай -
като в кино - и късмет.

Столицата ни залива
с глупавички новини -
вярваме и сме щастливи,
гости чакаме едни...

Ходим в храма, свещи палим
за спасение, за мир.
Слушаме слова похвални,
всеки вожд ни е кумир.

Земен рай мечтаем. С палки.
Обяснения строим.
И умираме по малко.
И разбиращо мълчим.

* * *

Аз имах, имах някога Родина.
А днес живея като във чужбина -
говорят дикторите ни с акцент,
човечността изчезна от бита ни
и няма даже капка състрадание,
горят английски надписи над мен.

На старото и бъдното деца сме.
Но и със себе си не сме наясно,
та камо ли с народ или страна.
За щастие и за любов мечтахме,
но с трясък в настоящето се спряхме.
И чужда ли е нашата вина?

С годините навярно остарявам.
Природата на никой не прощава
и взема своето, уви, без жал.
Но аз оставам с времето, в което
Духът предопределя Битието,
от него няколко трохи събрал.

* * *

Дълбока зима е все още.
Мразец. Снежинки. Висина.
А от строителство и нощем
Ханти-Мансийск е в светлина.

Фасадите се кипрят, снажни,
над средноруската тщета
и моят град разноетажен
лети над всяка суета.

Русия пак ще е велика
и пак ще има студове -
и синеоките таджики
строят ни свят за векове.

Не знаят руски приемливо -
ни рак, ни щука - пъстър свят,
но без да бързат и накриво
те просто тухлите редят.

А мозъкът ни е безсилен,
ръце не стигат, умове.
Кога ли Бог - по Своята милост -
от мъки ще ни отърве?

Уви, законите природни
не се променят ей така.
И други сигурно народи
Русия ще заселят пак.

Печална участ на човека...
Ще си заминем със вина.
И чужди речи ще отекват
всред храмовата тишина.

* * *

Време е от този свят подлунен
да си тръгнем - всеки в свойта смърт...
Все едно е готи или хуни
тук след време ще се настанят.

Птица ще лети безгрижно, леко,
ще прозвънва ручейна вода.
Много ще се съхрани навеки.
Много ще изчезне без следа.

Ще остане както все било е
всичко тук - реката и лесът,
слънцето, небето, даже тоя
облак буреносен насред път.

Не гадай на бъдното съдбата
и тъгата своя забрави,
чуй как степният пелинов вятър
днес на руски още ти мълви.

* * *

Ляво и дясно сменят се бързо.
Казано честно, това ни омръзна.

И на народа ни хич не се нрави:
дясно какво е,
какво е и ляво?

А и защо? Та нали не успяхме -
недообичахме. Недожелахме.

И позабравихме в хаоса днешен
старите песни, приказки вещи.

Всичко объркa се - хора, години.
Кой е виновен, кой е невинен?

Чакаме нещо да смислят по-ново,
то ще е вече наша основа.

Опипом бродим, а пътища много.
Глухи без вяра, слепи без Бога.

Вярваме все на вражди, на мълва...
Тъй се живее с празна глава.

Избори

Празник. Врява. Балагани.
Водчица, мезе - отрано.
Мръсни чаши. Мръсни маси.
И... руснакът купонясва.
Колко на човек му трябва?
Песни. Танци до припадък.
Уличници. Ругатни.
Свади. Две-три синини...
Но дали е безобразник,
хулиган? Та днес е празник!
Радост има за народа -
днес той просто е свободен.
Океани водка, пиво.
И човек мучи щастливо.
И без клетви за любов
е за избори готов.
Знае, знае тоз народ
за кого да дава вот!

* * *

Върнахме се в първобитен век,
само не с тояги, а с ракети.
И свирепо удря пак човек
по главата и гърба човека.

И ни състрадание, ни жал.
В кръговрата от екрана пуснат,
смърти вече хиляди видял,
знам, съседът ми със смърт закусва.

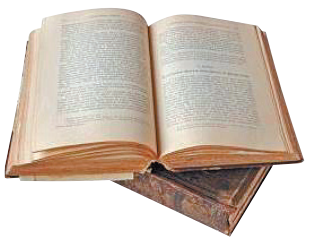
Пак налива и във власт е пак
на безумията от екрана,
но да вземаш чужди скърби, мрак
присърце, нали, е все пак странно.

Не желая да съм съдник строг.
Отговор не чакам. Ни съвети.
Рус, кажи, къде е твоят Бог?
И къде е твоят Бог, плането?

И лети световният експрес.
Релсите гърмят от изнемога.
И ни носи целият прогрес
по-далеч
от любовта,
от Бога.

Бележка и превод ЕЛЕНА АЛЕКОВА

ПЕГАС Редактор Борис Данков

Лавица

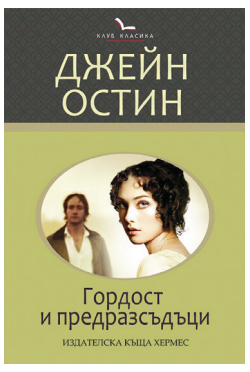
“СТЪКЛЕНИЯТ ПОХЛУПАК” от Силвия Плат издава “Сиела”. Естър Грийнуд печели щедра стипендия, за да учи в престижен университет, и пристига в Ню Йорк, за да започне стаж като редактор в популярно списание. Тя трябва да е обект на завист на милиони момичета, обградена от писатели и поети, гост на партита, фотосесии и модни ревюта. Трябва да изживява най-славните мигове в живота си... Вместо това Естър бавно пропада в мрака на депресията. Многократно преиздаваният роман на Силвия Плат е остроумна, но болезнена изповед, проникновен поглед в най-мрачните и опустошителни бездни на психиката, една от модерните класики.

“КУТИЯ ЗА ПТИЦИ” от Джош Малерман издава “Deja book”. Романът успява да плени с изчистения си и деликатен стил, който дълбае из умовете и душите на запомнящи се и триизмерни герои - герои, на които е отказан достъп до основното сетиво: очите. Самият Малерман се занимава и с музика - той е фронтмен на рок групата “The High Strung”. Има зад гърба си купища разкази и романи, но като самостоятелна книга е публикувана единствено “Кутия за птици”, която получава международно признание и дори спечелва номинация за наградите “Брам Стокър” и “Джеймс Хърбърт”.

“ГОРДОСТ И ПРЕДРАЗСЪДЪЦИ” от Джейн Остин издава “Хермес” в “Клуб Класика” в превод на Жени Божилова. Любовните отношения между своенравната Елизабет Бенет и нейния високопоставен ухажор - Фицуилям Дарси, минават през големи перипетии. За да възтържествува любовта обаче, тя трябва да преодолее своите предразсъдъци, а той - да смири гордостта си. Или може би тя да се избави от своята криворазбрана гордост, а той - от класовите си предразсъдъци. “Клуб Класика” представя книги, които всяко поколение преоткрива, за да им направи нов прочит. Да им вдъхне нов живот.

“БИОЛОГИЧНИЯТ ЧАСОВНИК” от Ръсел Фостър и Лион Крайцман издава “Изток-Запад”. Защо някои растения отварят и затварят цветовете си по едно и също време всеки ден? А каква непреодолима нужда от сън държи младежите в леглото до обяд? Защо толкова хора изпитват проблеми след пътуване през зони с голяма часова разлика? Авторите обръщат специално внимание на проблеми, които може да бъдат причинени от неправилно функциониращ биологичен часовник: депресии, сезонни разстройства и др. Разкриват рисковете и вредите от хапчетата, помагащи да останем будни по-дълго.

Стефан Бонев с игри на перото

Разходката, на която авторът кани читателя си, бяга от популярните, гарантирано успешни маршрути

Стефан Бонев, майстор на късите художествени форми, изваяни от немерена реч, е събрал в сборника си “Странните неща”, издание на “Летера”, 24 разказа или две дузини, по израза на неговия редактор проф. Клео Протохристова. Книгата представлява реалност, в която буквите и думите копират действията на своя създател, говорят от името на автора, регистрират партии и коалиции, борят се за власт, съвсем по човешки си подливат вода, замерват се с юридически аргументи и популизъм, стремят се да заемат първото място в абзаца и изречението, в заглавието на разказа и в името на книгата.

Но това е и свят, в който любовта и добротата превръщат една обикновена монета в икона. Свят, където един най-обикновен стар пън съумява да върне вярата на отчаян самоубиец и на отявлен алкохолик, а накрая да съгради дом за нов живот в прогнилата си сърцевина.

Това е мястото, където старият градски плакатаджия получава гълъб за Бъдни вечер, а договорът за ипотечен кредит се превръща в идилична рисунка, създадена от детска ръка. Но пак тук разумът охранява килията с фантазиите на автора, а най-светлите му чувства са се преквалифицирали в надзиратели на евентуални престъпни намерения.

Само на това място авторът може да се ожени за музата си, за да я превърне в свой редактор, а обещаващият доцент - университетски преподавател, да крещи из квартала, че безумно обича една от дипломантките си. И всичко това се случва, докато мрачният инспектор сънува предстоящата си инспекция при общинския секретар. Той се е оказал сляп за пъстрото и весело чичопейче, което чурулика игриво на перваза пред хотелския му прозорец. Птичето също не го е забелязало. Различни светове, които преминават един през друг, без да се забележат.

“Тези кратки разказчета, тези “игри на перото” могат да сепнат всеки разглезен от популярни четива ленивец. Защото изискват по-внимателно четене и по-изкушена литературна чувствителност. Това е дръзка смес от гротеска и лирическа импресия, това е проза изповедна и игрова, наивна и направена, фейлетонна и параболична”, смята проф. Огнян Сапарев.

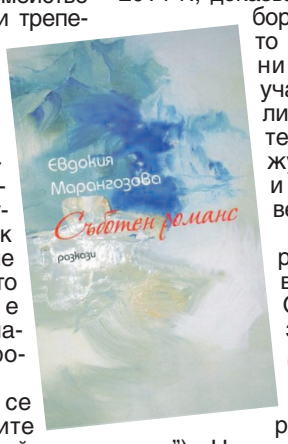
“Разходката, на която Стефан Бонев кани читателя си, бяга от популярните, гарантирано успешни маршрути. Тя задържа вниманието му върху привидно незначителни неща, от които не бихме очаквали да произведат сюжет, приучва го да се вслушва в безмълвието на предметите, да усеща динамиката в парализата на бездействието, помага му да съзре надеждата в безнадеждността, да отгатне неизреченото, да доизмисли недогледаното”, пише в предговора проф. Протохристова.

Разкази

Човещина в един съботен романс

Лозан ТАКЕВ

Животът е като змия, излиза от мръсната си кожа, подсказва една индийска поговорка. И тази поговорка е валидна за повечето герои и героини в малката книжка на Евдокия Марангозова “Съботен романс”. А мотото “Без семейство човек е сам на света и трепери на снега”, казано от Андре Мороа, се прелива в съдбите им.

Една от тях е Радина. Носи името на радостта, която не винаги е присъща в разказаните съдби в съботния романс. Но няма как още в началото да не признаем, че основното качество в разказите е човещината. Човещината в един съботен романс...

И това може да се припише и на всичките петнайсетина историйки и петнайсет заглавия, събрани в три печатни коли книжно тяло. Такова чувство остава и за Иван Благия, за Петър Папазки, за Лазо Калайджията, за дядо Стоил. А още повече за Елица, за Йова, за Марта, Данита, за Габи танцьорката, за Каля, Доротея, за Катрина, за Радина, чието име е името на радостта, към която се стремят всички симпатични и красиви герои в разказите на Евдокия Марангозова.

Евдокия е член на СБЖ, живее във Враца - това го подчертавам и като обяснение за лиричния подход на авторката към написаните кратки сюжети. Носителката на две “Златни писалки” и отличени материали-очерци и репортажи за трудовите хора в Северозапада и Враца, и в книгата си, издадена от “Светулка 44 Атеней” през 2014 г., доказва своя верен избор и майсторството на разказвач да ни приобщи към участта на своите лично избрани автентични герои - журналистически и литературни вече...

“Трудна е за разбиране човешката душа. Още по-трудна е за разбиране душата на жената” - така започва един от разказите (“Радина”). На практика Евдокия Марангозова сама опровергава това начало. Защото тя самата като автор отлично се е справила с психоаналитичния си подход да разбере, макар и на места фрагментарно и частично, човешката душа, в това число и женската...

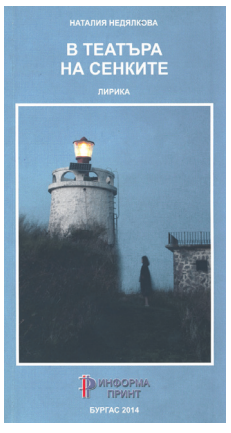
Марангозова има публикации в авторитетни национални литературни издания, преведена е на английски книгата й с лирика и ескизи “Добър ден, любов”.

Пожелавам й нови преводи и нови награди. Времето е пред нея, перото - в нея...

Лирика

Успешен и оригинален поетичен дебют

Радко ХАНДЖИЕВ

Морският бриз довея малко позната, но завладяваща интелектуална лирика, наситена със своеобразна ритмика и образност. Това са стиховете на бургаската поетеса Наталия Недялкова - дългогодишен журналист и преводач. От тях лъха своеобразен протест срещу насаждания непукизъм и безвремието. Същевременно те са и зов за самооценка:

Преди да ревнеш Hit the road,
опитай да изпееш Let it be!

Отхвърляйки маниерните рамки на някои от съвременниците ни, поетесата поема риска да остане вярна на себе си в “театъра на сенките”, където

да бъдеш Себе Си понякога е риск,
понякога е просто орисия.

Наталия Недялкова е публикувала лирика в алманаха “Бургас 2013”, в сп. “Море”, в международния руски литературен алманах “Муза”. Сбирката “В театъра на сенките” (издание на “Информа принт” - Бургас) е успешен и оригинален поетичен дебют. Да й пожелаем още много творческо вдъхновение.

Вечните светове на Дана Кандинска

Самостоятелна изложба на модерната художничка показва столична галерия

Дана Кандинска е модерна художничка с ярко изразена индивидуалност. Картините й са пълни със страст и напрежение, а композициите са необичайно смели и находчиви. Сюжетите в платната, обединени под наслов "Вечни светове", са разнообразни и вълнуващи, неподвластни на рутината. Един експериментатор, който непрекъснато развива и подобрява изразните си средства и изследва непознатите територии на въображението. Дана Кандинска е мечтател, откривател на вътрешни състояния и скрити съкровища. Творец с нетипичен поглед към житейските възможности и истории. Самовглъбена и интересна с цяла шепа неразказани спомени и идеи, които чакат своя звезден миг да се сбъднат върху платното.

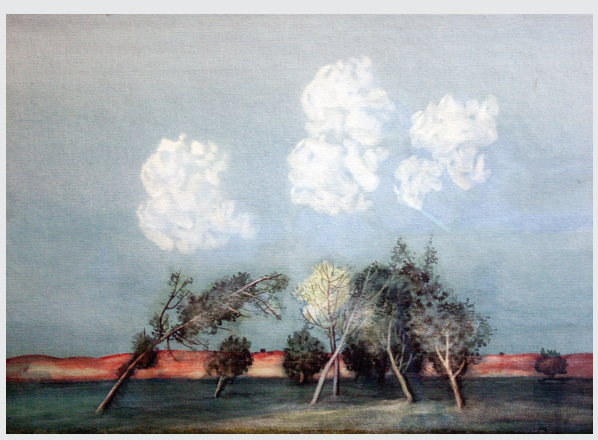
Тя рисува от дете, макар че през годините е работила и като лайфстайл журналист. Един ден обаче решава да се отдаде изцяло и единствено на изобразителното изкуство, осъзнала, че рисуването е най-силният й изразен инструмент.

Картините й са понякога игра, понякога пътешествие. Работейки смело и със замах, тя с лекота овладява както големите, така и малките формати. Обича напластяванията и разчита на богати и динамични фактури. Една млада дама, която притежава изискан стил, но и артистична небрежност. Неовладяната й на моменти страст гори като пламък върху картините й, отбелязват от галерия "Лик" (ул. "Лайош Кошут" 37), където може да се видят платната на художничката до 17 юни.

"Нежни и романтични като съновидения са картините на Дана Кандинска. Пречупени през жизнеутвърждаваща образност, сюжетите завладяват и отвеждат в приказно цветен свят. Ярката душевност, отразена в творбите, показва освободеност на духа от условностите на всекидневието," посочва Румяна Велинова.

„Стари майстори" събира „Ракурси" в изложба

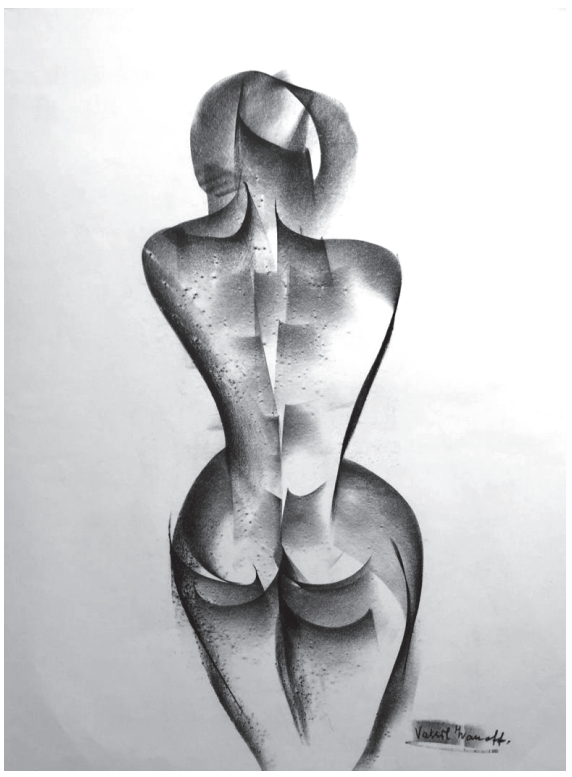
Столичната галерия "Ракурси" представя своята пролетна изложба от произведения на класически автори до 7 юни. За трета поредна година галерията (ул. "Хан Крум" 4а), съвместно с аукционна къща "Ракурси", показва картини на български художници от XX век и европейски художници от XVIII-XIX и XX век.
Сред изложените произведения се открояват майсторски работи на Никола Танев - пейзаж от 1913 г., Бенчо Обрешков - натюрморт от 1947 г., две композиции от Васил Стоилов, Петър Дочев, Атанас Михов, Димитър Казаков-Нерон, Едмонд Демирджиян. Наред с тях се показват и рисунки на Патрики Сандев, Иван Георгиев-Рембранда, Атанас Яранов и др. Експозицията общо предлага 35 произведения, които ще бъдат продавани.

Творба на Васил Стоилов

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Кредови рисунки на Васил Иванов в „Лоранъ"

Когато преди 6 години организирахме ретроспективна изложба, посветена на 100-годишнината от рождението на Васил Иванов (1909-1975), си обещахме, че това няма да е последното представяне на произведения на художника в галерия "Лоранъ". През юни се навършват 40 години от смъртта на големия български художник и тази експозиция се посвещава в негова памет. До 26 юни на ул. "Оборище" 16 ценителите могат да се насладят на емблематичните "Рисунки - креда" на неподражаемия артист и съзерцател Васил Иванов, научи ДУМА от Лаврен Петров.

Творчеството на художника се дели на два периода: първият е пластическият на живописта, а вторият - концептуалният на рисунката. Изложбата представя над 30 творби от втория период на художника, създадени в края на 60-те и началото на 70-те г. на XX век, а именно кредови рисунки, изобразяващи женската фигура такава, каквато не я познаваме - мистична, сякаш безплътна, устремена и пренесена в друго пространство, различно от делничното, битовото и социалното - пространството на креативното въображение.

Творбите обуславят хармонична взаимовръзка, която внушава женската нежност, финес и загадъчност. Васил Иванов е от първите, който използва техниката бяла креда върху черен фон. Галерия "Лоранъ" представя и 13 негови рисунки. Иванов е художник, който сякаш излиза от своето време.

Той "напуска" това пространство както чрез начина си на живот, така и чрез своето изкуство, за да търси безпределността на битието, да организира срещата между реалност и мечта и да намери смисъла на щастието някъде там, не в социума, не във всекидневието и делника.

Страстно аржентинско танго в Европейския музикален фестивал

Проектът „Beltango Symphonico” представя любими танга в аранжименти за квинтет и симфоничен оркестър

Финалното събитие на Европейския музикален фестивал тази година ще потопи публиката в страстните ритми на аржентинското танго с уникален проект. На 5 юни от 19.30 ч. в столичната зала “България” за първи път у нас ще бъде представен концертът “Beltango Symphonico”, научи ДУМА от Ирена Данкова. В програмата са събрани аранжименти за квинтет и голям симфоничен оркестър на най-хубавите и популярни пиеси както от традиционното танго, така и от стила танго нуево.

Проектът ще бъде представен от прочутия ансамбъл “Белтанго” от Сърбия, който ще свири отново за българските си почитатели 4 години след последната си изява у нас. Аранжиментите са направени специално за концерта от ръководителя на състава Александър Николич. Този път “Белтанго” ще си партнират с AGBU Sofia Chamber Orchestra под диригентството на Бедрос Папазян, а в шоуто ще участва и танцова двойка от Аржентина. Концертът се организира със съдействието на Общоарменския благотворителен съюз “Парекордзаган” в София. Европейският музикален фестивал, представен от агенция “Кантус фирмус”, е част от календара на културните събития на Столичната община и се организира със съдействието на СО и на Министерството на културата на България.

Ансамбъл “Белтанго”

“Гордея се, че на света съществува ансамбъл като “Белтанго”, който изпълнява музиката на моя баща така, както трябва. Бях искрено изненадан, когато видях и чух неговата музика да се свири със същото чувство в страна, толкова различна от нашата. Очевидно музиката на баща ми е универсална и “Белтанго” го доказва с чудесната си интерпретация.” Това са думи на Даниел Пиацола, син на именития аржентински композитор Астор Пиацола.

“Белтанго” обединява виртуозни музиканти, събрани от общата си страст към ритъма на тангото. В ансамбъла участват Йован Богосавлиевич (цигулка), Ивана Николич (пиано/вокал), Богдан Пейич (ел. китара), Любинко Лазич (контрабас). Под ръководството на Александър Николич (бандонеон) те изграждат ансамбъл със съвършен баланс и необикновено богат звук. “Белтанго” е първият автентичен състав за танго на Балканския полуостров и един от най-известните в Европа. Квинтет “Белтанго” е гостувал многократно на най-големите международни танго фестивали по света, както и на престижния Световен фестивал на тангото в Буенос Айрес. От 2004 до 2013 г., заедно с Белградската танго асоциация, “Белтанго” е домакин на Международния фестивал на тангото в Белград.

Билетите за концерта на 5 юни са на цени от 15 до 40 лева и се продават на касата на “Кантус фирмус” в зала “България” и онлайн на Ticketsbg.com.

Снимки “КАНТУС ФИРМУС”

AGBU Sofia Chamber Orchestra с диригент Бедрос Папазян

Вечната филмова музика с ансамбъл „Умбрия”

Снимка ИКИ-СОФИЯ

За всички любители на киното и на хубавата музика Италианският културен институт в София организира уникален концерт, който съчетава неповторимостта на живото изпълнение и магията на киното. Гостува ансамбъл “Умбрия” в състав Лука Раниери, Микеле Росети и Мария Чечилия Бериоли, които наскоро се завърнаха от успешни концерти в Европейския парламент в Страсбург, в Брюксел и в Палацо Куиринале в Рим. На 6 юни от 19 ч. в концертната зала на Военния клуб в София триото ще представи някои от най-известните мелодии, написани за киното.

С таланта си композитори като Енио Мориконе, Никола Пиовани и Нино Рота са допринесли за създаването на най-хубавите страници от историята на Седмото изкуство. Атмосферата на блян, която изсвирените ноти внушават, ще бъде подсилена и благодарение на прожекцията на сцени от филми, за които са композирани музикалните творби. А изпълнението на ансамбъл “Умбрия” ще съчетае класическата школа с креативната интерпретация на тези мотиви, останали в колективната памет с хармоничното си музикално послание.

“Амаркорд”, “Кръстникът”, “8 1/2”, “Животът е хубав”, “Имало едно време на Запад”, “Ново кино Парадизо” са само някои от историческите филмови заглавия, които ще са част от програмата на вечерта, научи ДУМА от Италианския културен институт, организатор на концерта под патронажа на посолството на Италия в България. Той е част от програмата на Италианския фестивал 2015, организиран от Института за външна търговия на Италия. Входът е с покани по предварителна заявка в института до 1 юни.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Слънчево настроение с една от най-оригиналните фламенко фюжън групи

Испанската група UHF (“Ултра хай фламенко”) ще се представи за втори път на сцената на “София лайв клъб” - на 6 юни. Още при първото си гостуване “UHF” плени почитателите на испанската музика със свежото си и оригинално звучене.

Изключително добри музиканти, които правят страхотна музика, стъпила на основата на фламенко - това са “UHF”. В тази група си дават среща великолепни инструменталисти, извървели дълъг път поотделно в групите на Херардо Нунес, Висенте Амиго, Мигел Поведа, Марина Ередиа. Формацията се ражда през 2005 г., когато Хосе Кеведо “Болита”, Пабло Мартин, Алексис Льофевр и Пакито Гонсалес се събират, за да акомпанират на фламенко трупата на Хоакин Грило и разбират, че може да продължат пътя си заедно. Наричат групата “UHF” (това е абревиатурата за УКВ - ултра къси вълни, но в случая сме на вълните на фламенкото). Дебютният им диск е записан като лайв сесия в студиото в Морон, а програмата е представена на множество престижни джаз и уърлд фестивали - в Испания, Швеция, Германия, Франция, Норвегия, Холандия. Вторият им албум е наречен “Bipolar” и именно той ще бъде представен сега в София. И двата албума печелят наградата “Най-добър албум на годината” на UFI в Испания.

“UHF” продължава пътя, започнат от хора като Пако де Лусия, Томатито и Висенте Амиго, които дават самостоятелен живот на инструменталната импровизация във фламенкото. Китарата на Болита и кахона на Пакито Гонсалес разговарят с нетипични за фламенкото инструменти като контрабаса на Пабло Мартин и цигулката на Алексис Льофевр. А резултатът е вдъхновено, въодушевяващо експлозивно изпълнение на нови мелодии, стъпили на фламенко основа и облечени в широко скроена джаз дреха.

Концертът се осъществява с подкрепата на посолството на Испания и Института Сервантес в София. Билети може да се намерят на http://ticketplus.bg на цена 25 лв.

СНИМКА ОТ САЙТА НА ГРУПАТА

Може ли животът да бъде друг?

„Кухнята" на Арнълд Уескър, поставена за пръв път през 1959 г., не слиза от сцените повече от 60 години, аплодирана е в над 30 държави

Още с първата си пиеса "Кухнята" един от най-ярките автори сред поколението на "сърдитите млади хора" в британския театър от 50-те години на XX век - Арнълд Уескър, постига огромен успех и популярност. Шеметно развиващото се действие в кухнята на популярен лондонски ресторант, където всекидневно се хранят стотици хора, завихря конфликти и взаимоотношения, които явно са показателни, типични и всеобщи за забързания съвременен свят. Изпълнена с черен хумор и яростно рисуваща стресиращото всекидневие на мултиетническия персонал от готвачи и сервитьорки сред изтощителния работен маратон, пиесата представя истински съвременен Вавилон, белязан от "болестите" на днешното човечество: невъзможност за истинска комуникация, за мечти, за реализация, а също и от деформациите, които следват от това. Режисьорът Владимир Люцканов поставя "Кухнята" в Младежкия театър в рамките на програма "RE:", която в годината на 70-ия юбилей на театъра ще възкреси важни текстове от историята на младежката сцена. Първата постановка на пиесата е дело на Николай Люцканов през 1973 г. и бележи един от големите успехи на театъра - играна е почти десетилетие.

В спектакъла на Владимир Люцканов кухнята побира цял свят и целият свят е кухня. "Може ли животът да бъде друг?!", пита един от героите в това нервно и динамично представление. Във високотехнологичната лудница на тази "Кухня" животът е толкова бърз и смазващ, че сред влудяващото тичане човешките взаимоотношения не започват от никъде, не завършват никъде и не водят до нищо. На сцената, оформена от Венелин Шурелов и Елица Георгиева, над 30 актьори, сред които са Александър Хаджиангелов, Ангелина Славова, Вихър Стойчев, Искра Донова, Койна Русева, Красимир Недев, Кристина Янева, Мариана Миланова, Мая Бабурска, Николай Луканов, Светослав Добрев, Стефан Мавродиев, представят механизирането, оглупяването и смачкването на човека в автоматизираното модерно битие, в което само работиш-ядеш-спиш-пътуваш за работа и пак работиш. Но също и драматичния сблъсък между реалността и мечтите, между желаното и възможното, който силно присъства в духа на това представление и може би именно той определя всеобщата значимост на проблематиката. Защото човешкото съществуване в кухнята или в офиса, или във фабриката, без значение къде точно, няма никакво значение. В този свят на бясно тичане човекът е все по-дребно винтче в глобалната машина за пари. А финалната реплика на големия бос (Стефан Мавродиев): "Давам ви работа, плащам добре. Ядете, каквото искате. Какво повече от това?!", поставя точката на всички въпроси, на всички противопоставяния и на всички примирения. Преводът е на Златна Костова, костюмите е проектирала Марина Янева, музиката е на Асен Аврамов, а кулинарен консултант е Ути Бъчваров.

Сцени от спектакъла

Герои във време на баналност и конформизъм

ПРЕМИЕРИ

Тя и Той, разбира се, млада двойка, извършват нещо драстично, крайно, нещо безумно... Нещо, което ги определя не само като различни, дръзки или най-малкото ексцентрични, а като герои в едно време на баналност, конформизъм, социална обезличеност и консумативност, така режисьорът Николай Ламбрев-Михайловски представя своите "Канибали". Естествено "канибали" е само метафора и в спектакъла по пиесата на френския автор Ронан Шено никой никого не изяжда.

Пиесата и представлението се занимават главно с отношението на личността спрямо системата, със сложните и винаги неоднозначни взаимоотношения като личност - свят, личност - общество, личност - хора. Как да надхитриш Системата, как да й се противопоставиш? Как да защитиш правото си на индивидуалност, правото си на истинска свобода, правото да имаш независим дух? Как да се измъкнеш и изобщо можеш ли да се измъкнеш от капана на политическото лицемерие, да се предпазиш от медийната клише-машина за обезличаване? Как да не си ужасно сам или ужасно сама, защото и любовта е тежко изпитание? И какво значи да си щастлив?

Това са въпросите, които си задават петимата герои в "Канибали", разположени на голямо овално легло в камерната зала на "Сфумато". Те всички са млади и в едно напрегнато действие, наречено от режисьора "парти-хепънинг" ни предизвикат да отворим сетивата си за истината сред шумното шоу на днешния живот, в което да бъдеш или да не бъдеш погълнат и смлян в потока на бездуховността е въпрос, който си задават малцина. Тя - Яна Бобева, и Той - Илиян Марков, и техните приятели - Клариса (Савина Бързева), Спайдърмен, Йоан, Алекс (Михаил Петров), Клер (Илона Господинова), правят опит, овалното ложе се превръща в разбунен площад, ограден от бариери, и скачат в пространството на предизвикателствата без обезопасяващи колани. Преводът е на Венета Дойчева, сценографията, костюмите и мултимедията са дело на Елица Рангелова и Катя Иванова, пластичното решение е на Мила Искренова, музиката се изпълнява на живо от Кирил Цончев.

Страница на Светлана ПАНЧЕВА

Сцени от спектакъла

2

3

4

обърнато клише. Едната ръка на Ботев, дясната, е положена върху сабята, лявата придържа шапката. Но поставим ли изображението от календара пред огледало, всичко става така, както трябва да бъде - лявата ръка е върху сабята, дясната - до шапката. **(сн. 6-7)** Военно правило е сабята да бъде положена в лявата част на тялото, така по устав "светкавично" дясната изважда острието от неговата кания (ножница).

А когато през 1888 г. у врачани назрява идеята да се издигне във Враца паметник, посветен на Христо Ботев, и е създаден инициативен комитет - Врачанска окръжна комисия - членовете й приемат образът му да бъде изобразен като войвода. Те влизат във връзка с художника Антон Митов, завършил Флорентинската академия за изящни изкуства, да направи идеен проект-скица (портрет) на Христо Ботев **(сн. 4)**. А изработката на паметника, отливката, е решено да бъде възложена на виенската бронзолеярна на Густав Еверлайн.

Рисунката обаче не е достатъчна, нужно е и ушиването на специална войводска униформа. Задачата е възложена на председателя на комисията Георги Антонов. Паметникът е открит при изключително празнична атмосфера на 27 май 1890 г. На тържеството присъстват княз Фердинанд, министър-председателят Стефан Стамболов, майката и дъщерята на Христо Ботев, много граждани и гости на Враца.

Ако се вгледаме в рисунката, изготвена от Антон Митов, и в образа на Ботев на бронзовата фигура, ще забележим, че съществува мъничка разлика. А иначе тя е една изящна художествена творба - класическа. Ликът на войводата не изразява смирение, а решителност, призив за борба - с вдигната във въздуха сабя **(сн. 5)**.

Но скулптурата на Ботев, макар създадена от известен европейски скулптор, не се понравя на врачани, а и на хора, които познават лично Ботев. Това да бъде така допринасят и художници, които изобразяват един друг Ботев, познат ни от фотографиите на Хитров (1875).

Бронзовата фигура на Ботев е не само първата скулпторна творба на войводата-поет. Неговият паметник във Враца е първият изграден в България. Пет години по-късно е издигнат паметник на Апостола в София (1895).

Малко известни са и графичните портрети на Христо Ботев, създадени през първите години след Освобождението. Когато през 1888 г. Захари Стоянов написва първата биография за великия българин, хрумва му една оригинална идея - обръща се към трима художници, които да му направят рисунка-портрет. В своя труд ("Христо Ботев. Опит за биография") помества една от рисунките - най-сполучливата, най-хубавата. Но не отбелязва автора й, а в предговора на изданието се извинява на своите читатели, че цената на книгата е завишена, поради отпечатания лик на войводата-поет.

Един от художниците, рисували Ботев по поръка на Захари Стоянов, е възрожденският майстор и революционер Георги Данчов от Чирпан, който има по това време художествено ателие в Пловдив. Той е създател на няколко портрета на Ботев и неговите творби са най-близки до първообраза на войводата-поет. Другият "неодобрен" художник е известният поет, журналист и график Димитър Панайотов, който във Велико Търново издава тогава вестник "Янтра", лист за забава и поучения.

7

5

В брой 10 на своето издание той помества паметна рисунка на Ботев. Но и тя не е онази, поместена в Захари-Стояновата Ботева биография.

На кой художник се доверява издателят, кой е авторът?

С риск да греша, предполагам, че авторът е добър, школуван художник от рода на Феликс Каниц или българинът-литограф Анастас Йованович от Враца, както обичал да се подписва под произведенията си. Той е живял и творил в Сърбия, а също и във Виена, откъдето е съпругата му.

Йованович е автор на стотици художествени произведения и фотографии, посветени на сръбски исторически събития и личности. Като председател на Народното събрание Захари Стоянов се е познавал с двамата творци и може би един от тях е "неизвестният художник" на Ботевия портрет в книгата.

Интересно е да се отбележи, че синът на Анастас Йованович, архитект Константин Йованович, също свързва своето име с България. По негови проекти е построена сградата на Народното събрание в София и сградата на БАН.

Към колекцията "Непознатият Ботев" бих причислил още една рисунка-скица на Ботев. На нея е изобразен Христо Ботев като младеж, с дълга коса до раменете **(сн. 8)**. Така изглежда той през пролетта на 1867 г., когато от Одеса и Задунаевка се завръща в Калофер и за кратко като учител заменя, поради заболяване, баща си Ботьо Петков. Тя е дело на известния наш художник Петър Морозов, а за създаването й той, може би, е ползвал някои от двете ученически снимки на Христо Ботев с негови другари, правени в Одеса.

КОИ СВЕТЦИ НИ ПАЗЯТ ОТ ПОЖАР, ГРЪМ И ГРАДУШКА

Празници и обичаи през юни, когато Слънцето започва да се върти за зима

Кирил МОМЧИЛОВ

Последните пролетни празници в народния календар са посветени на светците-градушкари св. апостоли Вартоломей и Варнава - 11 юни, и св. пророк Елисей - 14 юни. През тези дни според народа "Слънцето започва да се върти за зима", а "истинското му обръщане" ставало тъкмо призори на Еньовден. И светците апостоли Петър и Павел се тачат за предпазване от пожари, от гръм и градушка. Петровден се чества на 29 юни. Петър и Павел - ученици на Христос, се възприемат като братя, от които Петър е по-малкият. Той бил разпънат на кръст през 67 г. от император Нерон. В иконографията св. Петър се изобразява като старец в бели одежди, който държи ключовете на райските порти и определя коя душа е праведна и коя не е...

На Еньовден в Момина църква

Денят 24 юни християнската църква посвещава на раждането на най-близкия до Христос в каноническата йерархия светец - Йоан Кръстител. Историческите данни, с които науката разполага, и преди всичко сведенията от "Синодикът на цар Борил" говорят недвусмислено, че през XIII век Еньовден е бил празнуван в България с необикновена жизненост и с масови веселия, които напомняли най-спонтанните празници на човешката радост.

През последните три века обаче, много от характерните игри и обичаи на празника постепенно са изчезнали, тъй като са преследвани и анатемосвани от официалната църква. От средата на XX век Еньовден се празнува само в селищата на Източна България и някои части на Родопите. Запазил съм спомена на журналиста Рахо Комфорти, който по време на една командировка в село Момина църква, Ямболско, за пръв път видял и почувствал магията на празника.

- Беше хубав летен ден - започна разказа си Рахо. - Преспах у добри хора, които вечерта преди лягане ми рекоха: "Утре при нас е празник. Еньовден му викаме. Трябва да се става рано..." Пожелах и мене да събудят.

В една от къщите на селото се събрали всички моми да "направят" Еньовата буля, разказа ми тогава Рахо. Облекли малко дете в дълга мъжка риза и червена дреха кавак, на краката - бели чорапи. Една мома, "още не либена", изнесла детето на двора на раменете си, а другарките й запели песента "Ой, слънце, слънчице".

След като "шествието" обиколило три пъти двора, стопанката пръснала жива жар преди момите да понесат Еньовата буля от единия до другия край на селото. При преминаването на реката всички се спрели и запели песента "Свалете буля да си почине". На единия бряг застанали четири моми и на другия бряг - още толкова. Внимателно свалили Еньовата буля, така че тя да не стъпи на земята, а само върху краката на момите. Една от тях започнала да пръска с вода от реката Еньовата буля и да я пита: "Сита ли си?", а тя не отговаряла, само клатела утвърдително глава. Тогава всички присъстващи завикали: "Да е сита годината!"

На Дебелата кория се събрало цялото село. Момите открили лицето на детето, за да погледне нашир и надлъж и с погледа си да благослови земята - догодина да даде голям берекет. Запели една след друга песните, а хорото ставало все по-голямо. После гайди, кавали и тъпани засвирили на пехливанлък - еньовски борби... А момите запели песента "Който е честит, честит..." - пеели и предричали късмета на ергените:

Голяма нива, честом купните;
на стол да седи, пари да брои;
пълни игреци, вакли ягненца;
на трън да седи, пчела да рои;
маненка нива, честом крайците;
лиси биволе в равните ниви;
в нова къща - млада невяста;
млада невяста - малко детенце...

По залез слънце, след последното хоро, някои от стопаните отишли да спят по нивите, а на сутринта започнали да жънат.

Еньовден е и празник на тревите и уханните билки. Навсякъде из България той е известен и като "Еньо Бильобер" или "Свети Иван Бильобер". В миналото на този ден, още по тъмно, преди да пеят първи петли, млади и стари жени са излизали по поляните край селото да събират лековити билки за зимата. Обичай било призори след беритбата да се окъпят в реката - своеобразно "очистване", да минат под венец от еньовски цветя, държан от две моми, за да се освободят окончателно от болести и магии.

В Украйна и Белорусия наричат празника "Свети Иван Купало". Вярвали са, че през нощта срещу Еньовден, за по-малко от час, цъфти горската папрат. Щастливи били да открият мимолетния цъфтеж, да откъснат "разковничето", за да си осигурят вълшебната му сила, която щяла да удовлетвори всичките им съкровени желания...

Предсказания за времето

- **Какъвто е юни, такъв ще е декември.**
- **Ако на Еньовден овчарското куче лежи свито на кълбо, зимата ще е много студена; ако кучето е проснато - зимата ще е мека.**
- **Духа ли вятър на Петровден, по Коледа ще вали сняг.**

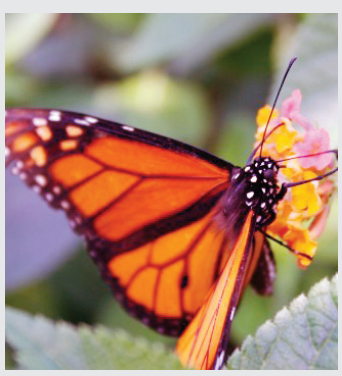

Пеперуда

Дъждът е онази вода, която облаците пият от морето. Бог праща дъжда. Той е дар божий. Когато пък стане голямо наводнение, народът смята, че това е божие наказание.
Щом настъпеше дълга суша в родното ми село Острец, Ловешка област, свещеникът служеше молебен за дъжд на някоя могила, а момите правеха "Пеперуда" - четем в сборника "Фолклор под Марагидик" от проф. Куйо Куев (1909-1991), записки от 30-те години на миналия век.
Момата, определена за "пеперуда", избираха да е изтърсак - "да се изтърси, кай дъждът". Покриваха я с бъзълак, така щото да не може да се познае. Ако някой поиска да види коя е, тя бяга и се крие, защото види ли я, няма да вали дъжд. Така приготвена, "пеперудата" ходи от махала на махала, от къща на къща. Момите, които вървят с нея, викат: "Дъ съ блъгуслуви пипирудътъ и дъ съ пулей с вудицъ, да спусни Госпут русицъ". После пеят:

- Дай ми, Боже, дай ми
ситйън дребйън
дъждиц,
дъ съ руди прусце,
прусце и пъпурцъ,
и бялъ пшиницъ,
зъ дребни дичицъ.

В това време стопанката полива с вода "пеперудата", която се върти насам-натам, за да се отърси от водата, и я дарява.

www.duma.bg

Пантеонът ли? Не, „Луков марш”

Промиват мозъците на второ поколение българи, че трябва да помним участниците в съпротивата срещу фашизма единствено като престъпници

Константин ИВАНОВ

Погребението на Жан Зей, Женевиев де Гол Антониоз, Пиер Бросолет и Жермен Тийон в Пантеона в Париж

На 27 май в Пантеона в Париж при величествена церемония бяха погребани четирима участници във френската Съпротива. Саркофазите на Жан Зей, Женевиев де Гол Антониоз, Пиер Бросолет и Жермен Тийон бяха положени там, където почиват вече останките на 61 французи, белязали историята на Франция през вековете. Вдъхновено слово произнесе президентът Франсоа Оланд, припомни подвига им, подчерта, че в Съпротивата са участвали комунисти, социалисти, голисти и дори роялисти, без разлика на политически убеждения, религиозна принадлежност, раса. Апотеозът настъпи, когато стотици младежи подеха песента на партизаните “Ami entends tu...”, чиито първи куплет в превод гласи:

Приятелю, чуваш ли черния полет на гарваните над нашите равнини?

Приятелю, чуваш ли глухите викове на страната, оковавана във вериги?

О, партизани, работници и селяни, това е тревожен зов,

Тази нощ врагът ще научи цената на кръвта и сълзите.

Невъзможно е да се опише, трябва да се види грандиозното, вълнуващо преклонение, спонтанно бликналите сълзи в очите на хилядното множество, заплака и президентът.

Интернет предлага десетки коментари към текста на “Песента на партизаните”. Ето само два от тях:

Диан Гийо:

“Без значение дали са републиканци или комунисти или каквито и да било други, по времето, когато се е пяла тази песен, французи - черни, бели, жълти - всички са се обединили под цветовете на републиката, за да защитават общата родина”.

Колен Паскал:

“Благодарим на участниците в съпротивата, които пожертваха живота си за нашата свобода, да не ги забравяме!”

Паметникът на Христо Кърпачев в местността “Сливешки ливади”, Ловеч

А у нас не само сме ги забравили, по-лошо: промиват мозъците на вече второ поколение, че трябва да помним участниците в съпротивата срещу фашизма единствено като престъпници, чието единствено занимание е било да обират мандри. Дори един Вапцаров, световно признат поет и революционер, го изкарват заблудена овца, получила заслужено куршума, защото тръгнала да сваля властта, а на всичкото отгоре бил и кривокрак, както “разкри” един, числящ се към писателската гилдия.

Френските младежи пеят вдъхновено “Песента на партизаните”, а техните български връстници не са и чували името на поета партизанин Христо Кърпачев. Химнът на българските партизани по неговото стихотворение “Септемврийци” е не по-малко вдъхновяващ от френската “Песен на партизаните”:

“Когато над Дунав се мръкне
и сънен Балканът заспи,
отново в полетата бойни
пожарът на бунта гори”...

Кърпачев загива в битка като партизанин на 23 май 1943 г. След края на Втората световна война му е издигнат паметник, костница, в която са били погребани и други негови другари, паднали в антифашистката борба. Естествено, след 10 ноември 1989 г. паметникът е разрушен - въпрос на цивилизационен избор, както биха отсекли сините талибани. Та нали и те, и техните наследници от “Ислямска държава” точно така постъпват с паметниците от миналото, та нищо да не напомня, да не свидетелства за историята. Сега кумирите са други, сред тях и генерал Христо Луков, създателят на Съюза на българските национални легиони, българската издънка на национал-социализма и фашизма. В негова чест от 2003 г. насам в столицата се организира траурното шествие “Луков марш”. А заблудените французи вкарват в Пантеона някакви там Жан, Женевиев, Пиер и Жермен - участници във френската Съпротива. Да, изписват думата Съпротива с главна буква.

Повишаването на възрастта...

От стр. 10

Ето какво ще предложим в краткосрочен план, което няма да доведе до внезапно стабилизиране на пенсионната система, но няма да наруши установеното в момента съотношение приходи/разходи и ще доведе до увеличаване на всички пенсии с минимум 10%, при това без вдигане на установената вече пенсионна възраст и стаж. Разбира се, категорично се противопоставяме на увеличаването на възрастта и стажа за пенсиониране и предлагаме преустановяването му. Предлагаме чрез съответните промени в КСО възможност за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер (“гъвкаво” пенсиониране) за хората в предпенсионна възраст, на които не достигат до 24 месеца възраст и/или осигурителен стаж, като пенсията им се намалява пожизнено с по 0,4 на сто за всеки месец недостигаща възраст и/или осигурителен стаж. По този начин се дава възможност за избор на хората, останали по някаква причина без работа и без право на парични обезщетения за безработица, да се пенсионират предсрочно, вместо да търсят варианти за получаване на други социални плащания, като инвалидни пенсии или социални помощи. Друго наше предложение е за насърчаване оставането на пазара на труда на лица с висока квалификация, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, които продължават да работят, без да се пенсионират - всяка допълнителна година осигурителен стаж да носи по-голям процент при определяне на пенсията: при 1 г. - 4%, при 2 г. - 4,5%, над 3 г. - по 5%. Предлагаме и промяна във формулата при изчисляване на пенсията, като делът на всяка година осигурителен стаж се увеличи от 1,1 на 1,2 още от 1 януари 2016 г. Това в най-общи линии са нашите предложения. Ако у оформеното в Народното събрание мнозинство от четири партии - и четирите “десни” по своята същност и действия, е останала поне капка разум, ще се вслушат в нашите критики и предложения. В противен случай българските пенсионери не само ще са най-бедните в Европа, но ще стават все по-бедни.

Точката над И-то

Кървящата гръд се изроди в кърмяща

Иво АТАНАСОВ

Най-сетне отделихме цяла седмица на културата. И не в Париж или във Ватикана, а в собствената си столица. И не с вдъхновяващите, но днес звучащи изкуствено думи на поета, може би защото на празника бяха прочетени от неизменното, макар и височайше, листче, че „и ний сме дали нещо на света“. А с откриването на българския Лувър. Идеята е толкова прекрасна, че можем поне за миг да загърбим неудачното му наименование „Квадрат 500“. Трябваше да се измисли нещо друго, но сякаш някой иска непрекъснато да ни напомня за онези дълги години, за които не е политкоректно да казваме, че са били робски.

Ако не сме толкова дребнави, ще си дадем сметка, че тази седмица отбеляза края на прехода в културата. Социалистическият девиз „Изкуството - по-близо до народа!“ вече окончателно е оставен в миналото. Трайно го измести лозунгът „Изкуството - по-близо до политиката!“ Разбира се - и до политиците. Не само заради възможността да се припечели някой левец в предизборните кампании. Нито пък в името на бюджетната субсидия или на властовата подкрепа - за някой проект или за закъсал със здравето творец. А защото от народа какво ли толкова зависи? Парите се дават, подчертава се дори и пред папата, от първо лице, единствено число. Понякога и в множествено число, но пак от първо лице.

Тъкмо затова е супер важно творците да са плътно до политиците. Да бъдат взети от тях на близък отчет, както се казваше някога. Това е свързано с компромиси, които може и да не са неизбежни, но са необходими. Какво толкова, като поканиш някого от високопоставените за почетен член на творческия си съюз? Особено ако рисува хубави скици, най-вече по време на заседания. И ако дори ресорният министър сравнява гения му с този на Пикасо и Гоген. Още отпреди Алеко си знаем кога му е времето да се вика „Да живей!“ Пък човекът умее да се отблагодарява - сграда ще ти прехвърли, музей ще ти построи.

А и друго си е да влязат големците в галерията. Да те питат туй-онуй, а ти да им отговаряш компетентно, но все пак - щадящо. Да внимаваш да не ги докачиш, когато се интересуват дадена творба оригинал ли е. Да не се издаваш, че си се сетил за бореца, който искал висока цена за колекцията си, но купувачите гледали да минат ниско, защото картините му не били от класици. И като му обяснили възможно най-простичко, че класици са тези, които вече не са между живите, казал от утре и неговите художници да ги пишат класици. Важно е и да запазиш самообладание, когато началниците възкликват колко много овце има в платната на някои от големите ни таланти от миналото. И да кимаш с разбиране на предположенията, че сигурно тогавашните студенти не са се дразнили от призива да станат овчари. Или че навярно студентите са били малко, та се е налагало чобаните сами да пасат стадата си, докато майсторите на четката ги рисуват.

Но в музея все пак е лесно. Думите бълбукат весело в руслото на може би не толкова изящен, но така или иначе - бон тон. Неизмеримо по-трудно е, когато удари часът да покажеш на площада близостта на изкуството до политиката. Може да се наложи с голи гърди да защитиш каузата. Като в сюжета на съхраняваното в Лувъра платно „Свободата води народа“ на Йожен Делакроа. В нашето консервативно общество рискът е голям. Не че голата гръд открай време не е решавала лични и не е забърквала обществени проблеми. Но това е ставало, става дори и сега, в епохата на силикона, скрито, в интимна обстановка, далеч от чужди погледи. А да се изпъчиш на площада се изисква наистина смелост. Или поне мъничко да си перде. А може би и двете. Важното е, че рискът се възнаграждава. Едно заголване е достатъчно баща ти да стане шеф на агенция.

Има едно растение, което принадлежи към аспарагусите, но у нас е известно като Мъката на художника заради поверието, че и най-изкусният майстор не можел да го нарисува. Има и една статуя, на която вече можем да казваме Мъката на протестърката. Намира се в едно от седемте чудеса на античния свят - Храма на Артемида в Ефес. Богинята е изобразена с 18 гърди, естествено, без нищичко върху тях. С толкова гърди, разголени на нашия площад, можеш да уредиш на апетитни постове целия си род. И кървящата гръд да стане кърмяща. Независимо че за разлика от парижките барикади, кръвта у нас нерядко се оказва боя.

Налице е обаче една малка, но ужасяваща подробност - в желанието си да впише на всяка цена името си в историята Херострат опожарява Храма на Артемида. А 18-те гърди на богинята, макар и голи, са съвършено безпомощни да съблазнят подпалвача. Херостратовци сигурно има и у нас. Но дори и да няма, все ще се намери кой да спре деградацията на кървящата гръд в кърмяща. Особено ако хората на духа си припомнят, че далеч по-важно е да бъдат близо до народа, вместо до политиците.

Други текстове от автора на: www.ivoatanasov.info

www.duma.bg

СРЕЩИ

ДАНИЕЛ РУШЕ МАДСЪН:

Вкусната храна прави хората щастливи

Харесва ми да импровизирам, но съм и доста стриктен, твърди готвачът на президенти и холивудски звезди

Интервю на Алъона НЕЙКОВА

☐ *Откога се занимавате професионално с готвене?*

- Посветих се на кулинарията съвсем съзнателно, когато бях 15-годишен. Сега съм на 38, така че имам вече известен опит *(усмихва се)*.

☐ *Помните ли първото си ястие?*

- О, да! Сготвих телешко. Тогава ми бе интересно да работя с месо.

☐ *Сполучливо ли беше?*

- Можеше и по-добре да се справя, но като цяло - ставаше за ядене *(смее се)*.

☐ *Има ли ястие, което никога повече не бихте желали да сготвите?*

- Мисля, че няма ястие, което не бих искал никога да сготвя отново. По-скоро, когато съм в кухнята, наум си отбелязвам, че следващия път трябва да добавя някаква подправка, да пробвам да увелича или намаля времето за печене или варене, или да реша да сервирам рибата с различна гарнитура... Може да се каже, че избягвам строго определени техники и комбинации при готвенето. Харесва ми да импровизирам, но съм и доста стриктен.

☐ *Кое е най-важното за един кулинар - да готви вкусно или да умее да презентира храната?*

- Определено главното е да се направи вкусно ястие. Ще ви дам пример: през 80-те години на миналия век в Норвегия беше много популярно на клиентите да се връчват менюта, които приличаха на стихотворения. И човек, като ги прочете, си представяше някаква невероятна храна. Но в крайна сметка ястието, което получаваше, беше обикновена риба със зеленчуци и сос. Така предварително създадените големи очаквания за нещо страхотно не се оправдаваха, защото резултатът не бе кой знае какво, клиентите изобщо не приемаха подобна храна като специална. Много по-добре е в менюто да пише едно простичко ястие, примерно - сьомга със салата от краставици. И когато го види, клиентът да се изненада колко може да бъде красиво нещо толкова семпло, а също така и да се наслади на вкуса му. Ароматът на храната също е много важен, защото изпреварва другите сетива.

☐ *Има ли за вас значение дали правите вечеря за някой президент или за семейството си?*

- В общи линии - не. Като цяло, вкусът и ароматът са едни и същи, но има разлика във финеса. Ако готвя за някой държавен глава, ястието ще е една идея по-изтънчено. Но държа да отбележа, че семейството е моят най-строг критик, особено 7-годишният ми син, който е изключително откровен и не спестява нищо на никого.

☐ *Ще стане ли готвач като вас?*

- О, не зная. Опитвам се да го науча да бере зеленчуци, да ги подбира, да преценява какво ястие може да се направи с тях... Обаче какъв избор ще направи в живота си, като порасне, оставям това изцяло в неговите ръце. Ако не стане професионален готвач, но все пак запази страстта към експериментите в кухнята, за мен ще бъде повече от достатъчно.

Семейството е моят най-строг критик

☐ *Когато готвите за известна личност, какво помните - срещата ви или храната, която сервирате на звездата?*

- И двете! Когато преди време работех в Лондон, в ресторант с 3 Мишлен звезди имаше камера. И един от най-честите и популярни гости в него беше Лиз Хърли. Тя винаги си поръчваше салата като предястие и морска храна за основно. Щом актрисата влизаше в ресторанта, наставаше страхотна суматоха. Това завинаги ще остане в паметта ми. Ще ви дам и друг пример. Когато любимият готвач на британците Гордън Рамзи посети Норвегия, отидохме с него да ловим риба. А след това вече влязохме и в кухнята. Първият път, когато готвехме заедно, беше много специален.

☐ *Хората ядат по няколко пъти на ден. Но какво според вас повечето не знаят за храната, а би било добре да научат?*

- Хубаво е човек да знае откъде идва храната му. Също така трябва да е наясно как да я сготви. И да има представа какви аромати може да се комбинират, за да стане ястието възможно най-вкусно. Това е нещо, което се предава от поколение на поколение. Сега всичко това може да се научи много бързо благодарение на социалните мрежи, на телевизионните предавания, както и на готварските книги.

☐ *Успяхте ли да опитате някое българско ястие?*

- Да, сервираха ми агнешка главичка, а също и шопска салата, и мисля, че пих ракия *(усмихва се)*.

☐ *Бихте ли препоръчали някое от тези неща на приятелите или семейството си?*

- Когато опитвам храна от чуждестранна национална кухня, после я използвам като вдъхновение при създаването на поредното по-необичайно ястие. Това е хубавото на професията ми, че, пътувайки по света, имам възможност да усетя истинско кулинарно въодушевление. Всяка чужда култура по уникален начин влияе на моята готварска техника.

☐ *Поставяте ли си някакви предизвикателства, които да преодолявате в професионален план?*

- Все още има към какво да се стремя като готвач. Винаги си поставям цели - както когато бях на 15, така продължавам да го правя и сега. Обичам да научавам нови неща, да споделям знанията и опита си с други хора и се надявам, че в бъдеще ще успея да открия доста интересни пътища за кулинарната ми изява.

☐ *Кое е най-важното, което научихте в професията?*

- Мисля, че готвачите постоянно търсят вдъхновение и получават страхотно удоволствие от създаването на различни ястия. Убеден съм, че вкусната храна прави хората щастливи. А на мен ми харесва да подарявам щастие!

ДАНИЕЛ РУШЕ МАДСЪН е шеф-готвач от Норвегия, който поразява не само с ястията си, но и впечатлява със своя неподражаем стил, атрактивност и лекота при презентирането на качествата на използваните продукти. Започва кариерата си, още когато е тий-нейджър, но първо работи като мияч на чинии в различни ресторанти в родината си. Едва навършил 19 години, заминава за Бардолино, Италия, там живее и трупа професионален опит в малко хотелче. Страстта към готвенето отвежда Даниел в Лас Вегас, където за превъзходните си умения е отличен с престижната награда "Excellence award". Печели уважение на колеги и клиенти в едни от най-добрите световни ресторанти, носители на Мишлен звезди в Англия и Франция. Връща се в Норвегия, за да помогне да не се затрие прочутото заведение "Hall Toll" в Ставангер, което като главен готвач и ко-мениджър само след година превръща в едно от най-добрите в своята категория в страната. Работил е в кулинарни телевизионни шоу формати с Гордън Рамзи и е бил гост-лектор заедно с Рене Редзепи от копенхагенския Noma. Готвил е за президенти, кралски особи, политици и звезди като Елизабет Хърли, Клиф Ричард, Крис Риа и Джеръми Айрънс. Пуска на пазара собствена марка червено вино Corvina Appssimento 2011 и така сбъдва своя дългогодишна мечта. В съавторство пише "Най-добрата морска храна в света", призната за най-сполучлива кулинарна книга в Норвегия за 2012 г. Страстта на Даниел към кулинарията е вдъхновила над 100 милиона зрители по цял свят, които следят с интерес социалните мрежи и телевизионни шоу програми с участието на топ готвача. Неговата марка DRM е печелила множество награди, но тази, с която най-много се гордее, е "Бранд на годината за 2013", връчена му в Париж. Наскоро Даниел Руше Мадсън гостува в София, като по забавен начин представи пред блогъри, журналисти и ценители на добрата кухня някои от любимите си ястия с норвежка сьомга.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 МАЙ 2015

Страница на Любо НИКОЛОВ

Горска трапеза

Рецепти на леля Ваня ТОКАДЖИЕВА

ПАТИЦА СЪС ЗЕЛЕ

Тлъста дива патица се запържва десетина минути в мас или масло, а може и в зехтин. Посолява се и се оставя да изстине. Дробът, стомахът, малко ситно нарязан лук и 2 лъжици галета се изпържват добре в масло. Като изстинат, се посоляват, прибавят се 2 сурови яйца и се смесват. Може да се сложи малко ситен лют пипер и десетина зърна стафиди. С тази смес се напъл-ва патицата и се зашива добре. Една малка кисела зелка се скълцва на ситно и с малко масло се задушава да ври до пълно омекване. В тава се постила зелето и отгоре се поставя патицата, покрита с няколко шумки зеле. Пече се до зачервяване, като периодически се обръща.

РИБАРСКИ ГЮВЕЧ

Необходими продукти: **сом около 1 кг, чаша олио, 3 глави кромид лук, 3-4 моркова, 1 глава целина, 4-5 домата, чаша бяло вино, 1 лимон, 4-5 скилидки чесън, целина, черен пипер, бахар, дафинов лист и сол. Лукът, целината и морковите, обелени и нарязани на кубчета, се поставят в пръстен гювеч, заливат се с олиото и виното и се задушават във фурната за 15 минути, като се разбъркват. Върху задушения зеленчук се слагат рибата, черният пипер, бахарът и дафиновият лист. Ястието се поръсва с дребно нарязаните чесън, домати и магданоз, с изстискания от лимона сок и сол на вкус. Пече се в умерено силна фурна. Поднася се в съда, в който е изпечено, веднага след изваждането му от фурната.**

ВИЦ

Нарамил ловец пушката и тръгнал на излет. В покрайнините на града видял красива девойка. Решил да я сваля:

- Хубавице, днес времето е прекрасно...

Момичето не отговорило.

- И вчера времето беше чудесно, а?

Момичето продължило да мълчи.

- И утре сигурно времето ще е хубаво, а?

Девойката го погледнала и троснато отговорила:

- Разкарай се оттука, бе педал! Аз съм проститутка, а не синоптик...

ИСТИНИ КАТО ВИЦОВЕ НА СПИРО СТОЙЧЕВ

Откриване на лова на гарата

Значи, всеки уважаващ себе си град започва с гарата. Дума да нема, хубаво нещо си е гарата. Най-вече малката гара на малкия град. Тя е всичко и там е всичко. И хората са там, а понякога - и влаковете. Ама защо? Защото така било редно. По-малко влакове, по-малко ядове. Нали така? Обаче народ си има. Едни изпращат, други посрещат, а има даже и хора, които пътуват за някъде. Да бе, пътуват. По-рано имаше и товарни влакове, ама сега, щото нема товари, нема товарни влакове. А някога, още по-рано беше това, в товарните влакове пътуваха и хората. Така наречените увеселителни влакове, с увеселителни билети. На вагоните пишеше ясно: "36 пътника или 6 коня". Което прави, както и да го сметаш, по шест човека на кон.

Значи, хората са, които посрещат, които изпращат и които пътуват. Ходят на разни посоки, но после повечето тръгват в една посока - към кръчмата. Да. Всяка гара си има кръчма, а понякога и по две. А още по понякога и двете не стигат, щото мешавицата от народ става огромна. Обаче не винаги, само в отделни случаи, като тоя, за който искам да разкажа, но по ред, а щом сме на гарата, то значи - по разписание.

Значи, ракията е седемдесет стотинки - евтиния, нещо като чешмяната вода без пари. Ракията, верно, е някаква особена мътилка, но и водата е също такава. Всичко това обаче го виждаш, усещаш и оценяваш само през първия половин-един час. После мътилките се умешват и става такава мътилка, дето... Обаче всичко идва не като някаква мешавица, а като подредено, по разписание. Даже и откриването на новия ловен сезон. Тука, на гарата, да знаете, понякога и полицията взема участие в откриването на ловния сезон. Така де, всичко хубаво на едно място не може. И Бързата помощ също, но не винаги, а само по изключение.

Спиро Стойчев

Снимки АВТОРЪТ И ЛИЧЕН АРХИВ

Значи, утре (ама това утре е къде началото на август) се открива ловният сезон за пернати. Но по нашите земи и райони пернати няма. Казах вече, щото по-рано, когато имаше текезесе, когато имаше ниви, а по нивите - жито, овес, просо и прочие, имаше и пернати дивечи. Ама сега такива няма. Няма ниви, няма жито, няма и пернати. Но ловци има. Даже сега са повече. И кучета има, расови. Лани някои дойдоха с коли, други - с влакове, но всички, като по зов на бойна тръба, се събраха на гарата. Или по-точно, пред кръчмата на гарата. Само че не само се събраха, ама и... Абе какво да го разправям. То не е за разказване, не е и за пред хора, а ловците си го знаят.

И така - два дена откриване на ловния сезон. Два дена, щото и в деня на откриването никой не си тръгна - ни на лов, ни къде дома си. И защо? Ама то е ясно - кой ще ти ходи на лов с пияни... кучета. Това беше отговорът на питането, което отправи едно служебно лице - началник гарата. Това ви го казвам и аз. Верно, имаше и пияни кучета, обаче как е станало това, даже полицията не можа със сигурност да установи...

А гарата? Без гарата не може. Потребна е. Кръчмата - също. В пълен комплект - с кръчмарката.

СЪВЕТИ

Грижи за кордата

Като се върнете от риболов, отвийте 3-4 метра влакно от макарата и го изхвърлете или го използвайте за някакви други цели, но не и риболовни. Ако ви се струва разхищение, отвийте по-малко, но идеята е, че тези няколко метра са били подложени на най-голямо напрежение и там влакното вече е с намалени показатели. Така че, махайки го, вие се застраховате от евентуално скъсване. Практиката показва, че едно влакно трябва да се сменя поне един път годишно. Има колеги, които го сменят и по-често, но това е до лична преценка и финансови възможности.

За да извадите голяма риба, трябва да сте положили грижи за влакното

Пазете влакното от силна слънчева светлина. Добре е, когато отидете за риба, да намокрите влакното.

И накрая един проблем, който касае всички колеги, които пушат по време на риболов. Ако е възможно, не пушете, огънчето на цигарата е с температура 300' С, което ще рече, че докоснете ли леко влакното, то е заминало. Без да усетите, може да се разделите с една от най-хубавите си плувки. Да не говорим пък, че и рибите не харесват мириса на тютюн, който ние оставяме по стръвта, докато я слагаме. Ако пушите по време на риболов, добре е да вземете някакво цигаре, за да се умирисват по-малко пръстите ви.

ФОТОЛОВ

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 МАЙ 2015

Снимки АВТОРКАТА И ИНТЕРНЕТ

РАНЕНА ЗЕМЯ

Наричат Сараево „Балканския Йерусалим” заради многоетничността на населението му...

Пенка КАЛИНКОВА

...На едно място срещнах и определението “Планинска Венеция”, но то не е толкова точно, въпреки извивките на река Миляцка и мостовете над нея. Така или иначе Сараево, чиято етимология ни отвежда към околността на сарай (дворец), е място, откъдето започват поне две войни. Изстрелите на 19-годишния националист Гаврило Принцип, уцелили австро-унгарския престолонаследник и съпругата му, запалват фитила на Първата световна война, а близо 80 години по-късно започват кръвопролитията между довчерашни съграждани и сънародници, между сърби, бошняци и хървати в сърцето на Босна и Херцеговина - столицата на Сараево. Между двете събития е Втората световна война. Спомняте ли си филма “Битката за Неретва” - голяма продукция с участието на маса известни за времето си киновезди? Забравят ли се такива кървави противостояния?

През 1984 г. Югославия и конкретно Сараево са удостоени с честта градът да бъде столицата на XIV зимни олимпийски игри - построяват се, както във всички подобни случаи, маса спортни обекти. Никой не може да предположи, че само след десетина години прилежащите към големия стадион игрища ще се превърнат в гробища, гробища насред града, където ще бъдат положени жертвите на кървавите босненски междуособици - гробище Св.Миховил/Св. Михаил, и гробище Св.Архангели Георги и Гаврило. 1395 дни обсада. Много смърт е имало по тези земи - преждевременна, принудителна, погледът се рее с премрежени очи в черни православни стели и бели мюсюлмански стълбчета.

Днес, 20 години по-късно, Сараево изглежда почти напълно възстановено след ужасния погром - с арабски, европейски, американски пари са изградени едва ли не отново религиозните храмове - 2 православни църкви, 3 синагоги, 4 католически, множество джамии, обществени сгради и частни домове... Такова е и историческото разпределение - сърбите са били по-малко и в началото на 90-те години, а сега са съвсем малцинство. Още докато пътуваме с автобуса в настъпващата привечер, се опитваме да се ориентираме в разпределението на културите - има много образци на ориенталската архитектура, цял латински квартал със сгради от края на XIX и началото на XX век напомня за 40-те години владичество или управление на Австро-Унгария, амфитеатрално построени по хълмовете на града блокове са спомен от Титова Югославия. На другия ден ще се спуснем в пъстрилото на Баш чаршия, ще стигнем до надписа, който очертава разделението между Ориента и Латинския квартал, ще видим католическата катедрала с паметника на папа Йоан-Павел II пред нея. И точно там близо ще забележим изтърбушена сграда - дали запазена, за да не се забравя случилото се, или още не е намерила своя донор. Вечерта сме успели да се удивим на ярките светлини на Сити центъра и новата сграда на Скупщината, която прилича на постройка, сякаш проектирана от Калатрава. До новия комплекс на Американското посолство е студентският кампус - само една стена ги дели, от другата страна, недалече от посолството, е и Американският университет в Сараево.

Пътуваме покрай реката и ни показват от коя страна са били сърбите, от коя бошнаците преди 20 години. Броим мостовете - този е построен от Айфел, но преди Айфеловата кула в Париж; на Латинския е прострелян Франц Фердинанд, на следващия - босненските Ромео и Жулиета, историята на които вдъхнови Анджелина Джоли за режисьорския й дебют. Въпреки че филмът “В страната на кръв и мед” получи диплом на кинофестивала в Берлин и наградата “Сърцето на Сараево”, в босненската столица се отнасят противоречиво към филма, защото са преживели истинската война и не искат да им я напомнят. Шест дни са останали върху моста Врбаня труповете на простреляните влюбени сърбинът Бошко и бошнячката Адмира, преди сърбите да намерят начин да ги приберат.

Когато тръгвахме, не знаехме какво точно ни предстои - просто се радвахме, че ще имаме физически допир с красиви места и тяхната култура и храна. Богата култура - много църкви и крепости, вкусна чиста храна. Радвахме се на моравата пред къщите в Южна и Западна Сърбия, детски люлки, маса с шезлонги на верандата. Направи ни впечатление, че се строи много - строителни борси има едва ли не през селище, понякога селцата следват едно след друго - след изходната табела на едното, на не повече от 100 метра следва входната на друго. Пътуваме по маршрута Ниш - Крагуевац - Кралево - Чачак - Ужице.

Всички те са понесли големи загуби по време на нападенията на натовската авиация над сръбски градове през 1999 г. - на места голяма част от инфраструктурата е възстановена, някъде подменена... Високи скалисти планини, пълноводни и чисти реки, трудолюбиви хора живеят по склоновете на Динарските Алпи и в речните долини на Сърбия. И все още много ранени сгради - надупчени, изрешетени, без покриви, като призрачни скелети.

В Мокра гора успяваме в движение да снимаме специфичните покриви на къщи от Дървения град на Кустурица (създаден първоначално за нуждите на филма “Животът е прекрасен”). Предстои ни среща с Дрина и прочутия мост над нея, запечатан завинаги в романа на Иво Андрич. Построен е от прочутия архитект Мимар Синан. По време на войната в Босна беше разрушен, а сега е възстановен.

Сараево с емблематичните мостове и... джамии

А там, във Вишеград, е и Каменният град или Андричград, новото творение на Кустурица - с църква, училище, театър, галерия, ресторант и кафенета. В него той ще снима филма по романа на Андрич. Петролензелената вода на Дрина е омагьосваща, но такава е и прекрасната Неретва. Между Вишеград и Сараево са 120 км и 48 тунела, някои с дължина над 2 км. По много мостове минахме в Сараево и Босна - мост на Айфел, Латински мост, Царев мост, мостът с елегантен дизайн “Бързай бавно” на трима босненски студенти, който излиза точно срещу Академията за изящни изкуства, мостът в Мостар... Строени са да свързват брегове и хора. В Сараево, където няма много място около реката, близо една от друга са катедралата “Сърце Исусово”, джамия на Гази Хусрев бей, православната църква “Св. Архангел Михаил” и недалече - синагогата Ашкенази. И какво от това, ако сърцата са далече? Ако войната продължава, макар и с други средства?

В Сараевското поле се срещат богомилски гробища с каменни стели. Босненската държава засилва своето влияние при династията на Котроманичите. Един от тях - Твъртко Първи, се жени за дъщерята на Срацимир Видински - Доротея, и тази българска принцеса е майка на Твъртко Втори. Босна губи своята независимост през XV век. Градът става център на Босненския санджак и добива ориентален вид. И днес правят впечатление със съчетанието на арабски мотиви огромната реставрирана и открита отново през 2014 г. сграда на Вечницата (националната библиотека), Академията за изящни изкуства, ред други представителни за републиката постройки.

По-малкият Мостар е точно такъв ориентален град в старата си част. В него, както и в селищата на Сръбска Крайна, са били особено големи разрушенията - и досега, 20 години по-късно. Виждаме скелети на къщи, нарешетени, надупчени стени. В Мостар е бил сринат историческият мост над река Неретва, сега вече е възстановен. Мостът е построен през 1566 г. от ученик на Мимар Синан и е свързвал не само двете части на града, в една от които са живели мюсюлманите, в другата - православни, но той е бил и доходоносен бизнес за хазната. От двете страни на моста са издигнати кули, в които са събирали пари от преминаващите търговци. През 2005 г. мостът заедно със старата част на града е прибавен в Списъка на световното културно наследство.

Има някакъв магнетизъм в тази ранена и възстановяваща се земя. Необикновен пейзаж, запомнящи се гледки, отлична пътна инфраструктура, вкусна храна и възможност за преживявания на ума и сърцето.

Раните от войната все още не са зараснали

Привидно всичко е спокойно

www.duma.bg

Очаквайте

30 ПРЕДСТАВЛЕНИЯ ОТ „ВЕСЕЛИЯТ ПАТИЛАНЕЦ” ИГРАЯТ НА 3 СЦЕНИ

Детски панаир пред Народния театър

50 безплатни ателиета и архитектурна разходка с ретро трамвай са сред атракциите на 1 юни

Над 50 културно-образователни инициативи за деца включва тазгодишното издание на Детския панаир в София, който ще се състои на 1 юни пред Народния театър “Иван Вазов”. Съорганизатори на събитието са фондация “Изиарт” и Столичната община, а всички прояви за празника на детето са с вход свободен.

Работилниците ще се провеждат в рамките на целия ден от 10 до 18 ч. на територията на Градската градина и близките музеи и галерии. Фондация “Изиарт” е изработила специално създадени игри за Националния археологически институт с музей, Националния природонаучен музей, Университетската ботаническа градина, Института за етнография и фолклористика с Етнографски музей, криптата на храма “Св. София” и Софийската градска художествена галерия. Благодарение на испанското посолство в Природонаучния музей ще е разположена атрактивна подводница, с която децата ще могат да търсят потънали съкровища от испански галеони.

Организаторите са планирали и необичайна архитектурна разходка с ретро трамвай из центъра на града с цел да запознаят малчуганите с най-знаковите сгради на София и любопитни факти около тях. За малките, които се интересуват от изкуство, са предвидени десетки работилници - по стъклопис, архитектура, пясъчни рисунки, плъсти, грънчарство. Посетителите ще бъдат въвлечени в света на науката - математика, физика и химия, с ателието “Цирк на науката”. В програмата са включени и танци, йога, тенис, футбол, шах. Атрактивна програма ще има на сцената - музикални и театрални спектакли, танци и игри за най-малките. Предвидено е атрактивно готварско шоу с децата и Ути. По традиция ще бъде показана истинска пожарна кола, на която малчуганите могат да се качат и да влязат в ролята на истински пожарникари.

Събитието ще се състои и в Пирдоп/Златица (30 май); Враца (13 юни); Бургас (22-23 август); Стара Загора (12-13 септември); Русе (19-20 септември).

Снимка СИМОН ВАРСАНО

С „ШУМЪТ НА ВЪРБИТЕ” ПРАЗНУВАТ МАЛЧУГАНИ В САТИРАТА

Сатиричният театър кани на мюзикъла “Шумът на върбите” на 1 юни от 18.30 ч. На този скъп за малки и големи празник театърът предлага срещу всеки купен билет едно място - подарък. Спектакълът е първа постановка у нас на шедьовъра на Кенет Греъм. С “Шумът на върбите” израстват децата в англоезичния свят, тази творба вдъхновява Алън Милн за написването на “Мечо Пух”, а групата “Пинк флойд” - за дебютния си албум. Спектакълът забавлява, но и възпитава на високи ценности и морал. Участват актьорите Александра Сърчаджиева, Нона Йотова, Мартин Каров, Йорданка Стефанова, Кирил Ефремов, Пламен Сираков, Жанет Иванова, Пламен Великов, Светломир Радев, Михаил Сърбански, Явор Борисов и студенти от НАТФИЗ.

Започва конкурсът „Нарисувай ми слънце”

Младежкият театър “Николай Бинев” за втори пореден път отваря врати за началото на лятната провокация към детските фантазии - конкурса “Нарисувай ми слънце 2015”. В Деня на детето - 1 юни, започва традиционната надпревара между малките и по-големите майстори на четката. Всички вече знаят, че инициативата на списание “Аз съм българче”, с фокус към рисувачите на възраст между 6 и 106 г., има и нов дял - литературния конкурс “Детство мое”. Виртуалната галерия на сайта www.bulgarche.eu показва рисунките от седемте издания, научи ДУМА от Розалина Златкова от сп. “Аз съм българче”. “Слънцата” ще изгреят в 10 ч. на територията на Младежкия театър в столицата. Най-голямата експозиция в историята на конкурса включва и рисунки, изработени от деца върху компактдискове. Върху осем от тях греят “Слънца”.

Александра Евтимова, Кюстендил

Кварто квартет с приказни сюжети

Концерт-спектакъл за Деня на детето - “Легенди за водата” и “Кармен - истории с рози”, с приказен сюжет, предлага на 31 май от 19 ч. в зала “България” проект на Кварто квартет и Софийската филхармония. В първата част ще звучат изключително красивите творби на Морис Равел, Габриел Форе, Клод Дебюси и Ерик Сати, обединени в “Легенди за водата”, в изпълнение на солистите на Кварто Иван Пенчев (цигулка), Весела Тричкова (арфа), Стефан Врачев (пиано), Димитър Тенчев (виолончело) и Цветелина Белева (флейта). Отново ще може да се насладим на малките балерини от Вая денс студио и великолепната хореография на Ваня Рошкова и Кристине Енков. Във втората част ще бъде изпълнена музиката по “Кармен сюита” от Бизе-Шчедрин, а изпълнителите са Кварто квартет, приятели и Софийската филхармония. Заедно с музикантите на сцената ще бъде и актрисата Десислава Касабова. Балерините от Вая денс студио ще пресъздадат чрез красотата на танца вълшебната атмосфера и ще ни отведат в страната на приказните истории и фантазии.

Вицът

Един мъж никога не трябва да се оплаква от две неща: от жена си и от колата. Той си ги е избирал.

Имен ден

30. 05. 2015

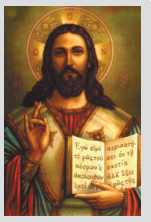
ВАСКО ЕВТИМОВ, баскетболист
ДИМИТЪР КАДИЙСКИ, директор на в. “Банкеръ”
ИВАЙЛО КАЛФИН, вицепремиер и министър на труда и социалната политика
ЙОРДАН КАЦАМУНСКИ, художник
НАЗМИ МЮМЮН, член на Националния съвет на БСП
ПАВЕЛ КОЙЧЕВ, скулптор

31. 05. 2015

АЛЕКСАНДЪР БРАНЕКОВ, футболист
ВАСИЛ СОТИРОВ, поет, писател, преводач
ДАНИЕЛА РОСЕНОВА, председател на Апелативния специализиран наказателен съд
НИКОЛАЙ СОТИРОВ, актьор
ПЕТЪР ВАНЕВ, учредител на клуба “Приятели на ДУМА” в Русе
СТАНИМИР ТУДНАРОВ, учредител на клуба “Приятели на ДУМА” в Сливен

Църковен календар

30

Преп. Исакий Далматски. Св. Емилия (Задушница)

Православната църква почита паметта на Света Емилия - тя е майка на св. Василий Велики. Емилия е наследница на богат благороднически род, самата тя има пет дъщери и петима синове.

31

† 8 Неделя след Пасха - Петдесетница. (Всичко на празника)

На Петдесетия ден от Господното възкресение Дух Свети слязъл над апостолите във вид на огнени езици и ги обдарил с благодатните дарове.

Благотворителен концерт

През целия днешен съботен ден в столичната Борисова градина ще празнуваме “Всички деца заЕдно”. Дамски Лайнс клуб “София Диамант” с партньорството на сдружение “Изкуство за живот” с проекта “Мое мъничко дете” и с подкрепата на Столичната община организират благотворително събитие. След три поредни години различни инициативи в помощ на онкоболните деца, тази година каузата е изграждане на спортна площадка на територията на Центъра за социална рехабилитация и интеграция на лица с проблеми от аутистичен спектър, научи ДУМА от Ралица Ковачева.

Празникът започва в 10 ч. на лятната сцена с много изненади, песни, танци, игри, спортни състезания. Ще има големи награди - велосипеди, скейтбордове, играчки, книги, лакомства и др. Към събитието ще се присъединят Емо Костадинов, Филип Аврамов, Ралица Бежан, Йоана Буковска, Мариана Йотова, Лара Златарева-Кака Лара, Марина Драгомирецкая, Росен Пенчев, Лео Бианки (създателите на сдружението “Изкуство за живот”), децата от D Stars, София Георгиева, Марио Кръстев, Малчуган Великан и още много популярни изпълнители и талантливи малчугани.

www.duma.bg

БЛОНДИНКИ VS. БРЮНЕТКИ ИЛИ ВЕЧНИЯТ СПОР МЕЖДУ КРАСИВИТЕ И УМНИТЕ

За да се доближат до блendуваното щастие в любовта, около 30% решават да сменят цвета на косите си

В навечерието на Международния ден на блондинките, който се отбелязва на 31 май, ще е любопитно да си припомним някои известни факти за вечния спор между русокосите и брюнетките, както и да научим малко познати, но интересни и неочаквани констатации за красавиците със светли фризури и техните знойни противоположности.

Според експерти съществуват поне 7 вида блондинки. Сред тях са не само онези, които имат сламени коси, но и отличаващите се със златисти, ленени, царевични, платинени, пепеляви и пшенични нюанси в прическите. А понякога и съвсем леко русолявите се опитват да се влеят в редиците на абсолютния антипод на брюнетките.

За отбелязване са няколко основни разлики между блондинките и дамите, чийто цвят на фризурите е пълна противоположност на русокосите.

● Едните се смятат за най-сексапилни, другите са по-темпераментни.

● Блондинките изглеждат по-млади от брюнетките, но пък са по-малко силни физически и изобщо не са издръжливи.

● На русокосите им отива яркочервено червило, но пък на техните съперници не се налага да боядисват веждите си и могат изобщо да не използват грим, защото не се повлияват кой знае колко от цветовете на дрехите, в които са облечени.

● Кожата на блондинките е по-бяла, но пък брюнетките ги бият в това отношение с покрасив епидермис.

● Притежателките на светли фризури са по-спокойни, останалите могат да се похвалят с по-буен нрав.

● Филмите, посветени на русокосите, са над 10, брюнетките са послужили за вдъхновение само на един.

● Почти същото е положението и при книгите - написаните за платинените красавици са най-малко 6, докато съперничките им са героини на едно-единствено литературно произведение.

● Къпеща се блондинка - така се нарича оригиналният паметник, издигнат в Хамбург. Монументът е разположен на езерото Биненалстер и не спира да предизвиква любопитни погледи вече няколко години. Арт инсталацията, представяща русокоса дама с ярък грим и червени устни, е направена от пенополистирол и стомана. Но всъщност нежната русалка изобщо не е крехка - тежи около 2 тона, а височината й е 30 метра. Но от фигурата над водата се виждат само красивата глава и коленете. След всички тези уточнения се налага неизбежната констатация: брюнетките засега не са увековечавани нито в инсталации, нито пък в класически монументи.

● Блондинките в Русия са създали в чест на всички русокоски по света наградата "Диамантеното токче", която се връчва на най-талантливите, най-умните, най-успелите, най-модерните и най-женствените представителки на перхидролените фризури. На брюнетките остава само да им завиждат.

● В Латвия е създадена асоциацията Go Blonde, която всяка година на 31 май организира тематични паради. Те се провеждат в различни градове по света, включително и в българската столица. Плах отговор, наречен "Клуб на бляскавите брюнетки", се появи в някои социални мрежи, но като че ли никой не му обърна внимание, адекватно поне на една десета на любопитството, предизвикано от шествието на дългокраките русокоски в розово.

Естествени блондинки се срещат най-често в северната и източната част на Европа. Канадският антрополог Питър Фрост е на мнение, че гените, отговарящи за светлия цвят на косите, се задържат здраво заради конкуренцията, възникнала поради факта, че се е налагало да се съблазняват немногобройните представители на силния пол от ледената епоха.

Първата блондинка, станала част от световната митология, всъщност е богинята на любовта - Афродита. Примера на тази красива гъркиня следват и други жителки на Древна Гърция, както и куртизанките на античния Рим. А първата жена, прибягнала до изкуственото изсветляване на косите си с перхидрол, е съпругата на императора Наполеон III. Чудото, влязло в историята, е сътворено от френския кралски фризьор Гиго.

Модата на руси коси започва впечатляващото си шествие из почти всички страни на планетата ни през 30-те години на миналия век и оттогава не желае да спира триумфалния си поход. Според последни данни обаче броят на естествените блондинки намалява до 14%. Това се дължи и на факта, че, за да се роди бебе със сламени коси, и двамата родители трябва да притежават необходимия ген.

Любопитен е фактът, че русокоските са най-доволни от кариерата си. Но професионалният ръст невинаги е най-важният аргумент, потвърждаващ успешното развитие на жената. От значение е и сполуката в личния живот. И за да се доближат до блenуваното щастие в любовта, около 30% решават да сменят цвета на косите си към по-светли нюанси, надявайки се да впечатлят любимите си или да се харесат на нови обожатели. А на въпроса дали все още "джентълмените предпочитат блондинки", 40 на сто дават положителен отговор. А почти 32% смятат, че светлокоските са най-добрите любовници, като за 37 на сто притежателките на руси фризури са идеал за красота. Въпреки дългогодишните усилия, положени за разроди последната дама с естествени руси коси. Прогнозата изобщо не е розова, но пък никой досега не се е осмелил да предскаже, че на планетата ни ще спре производството на перхидрол, нали?...

венчаването на този стереотип, брюнетките получават в тази класация само 9% от гласовете.

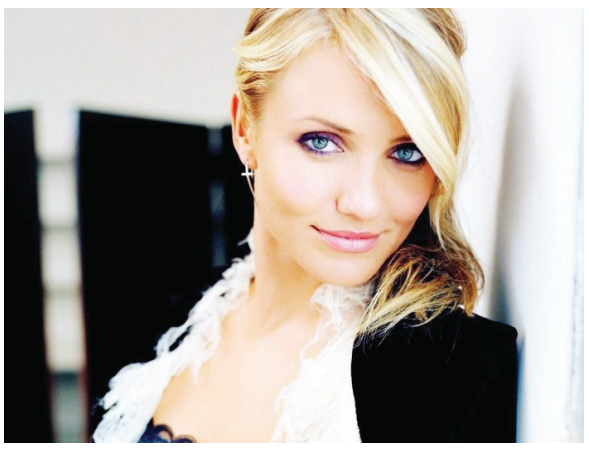
Експерти, провели безброй изследвания, засягащи една от най-дълго продължилите конкуренции, са на мнение, че спорът между тях ще завърши след близо 200 години. Защото горе-долу през 2202 г., най-вероятно във Финландия, ще се

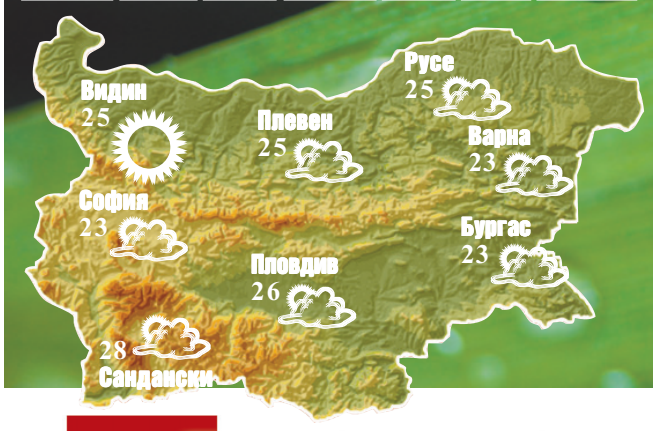
СЪСТОЯНИЕ НА ДУШАТА

Каквото и да се говори и пише за блондинките и брюнетките, най-важното е да се разбере: русите и тъмните цветове на косите не са следствие на природните дадености или съзнателния избор, това е нещо повече. Най-добре го обяснява в едно от многобройните си интервюта актрисата Камерън Диас: "Сигурна съм, че става дума за състоянието на душата. Когато искаме да трансформираме облика си, вероятно се стремим да променим отношението към себе си - и от страна на околните, и собственото. Макар че това е само нашата фантазия. Бях рижава, после - блондинка, след това - брюнетка, сега съм отново с руса фризура. И какво?! Бях глупава, поумнях, а с боядисването на косите отново затъпях?! Промени ли се приятелският ми кръг? Между другото, когато бях черничка, таблоидите най-гръмко крещяха, че кариерата и личният ми живот са тръгнали надолу. Всъщност съм си същата. И джентълмените ме предпочитат, както преди!"

Страницата подготви Альона НЕЙКОВА

ВРЕМЕТО

От днес ще прекъсне няколкодневният период на променливо, хладно и дъждовно време. Над страната ще грее слънце, температурите ще се повишават. Минималните ще бъдат между 8 и 10 градуса, максималните - между 22 и 24. Вятърът ще се укроти, ще духа слабо, от север. Ще бъде подходящо за туризъм в планината, където на 1200 м височина се очаква максимална температура 14 градуса, а на 2000 м - 7. По Черноморието - вълнение от 1-2 бала. Температура на морската вода на север - около 19 градуса. На юг - 21. Продължителност на деня - 15 часа и 3 минути.

Изгледи за

31
максимални
24°/26°

1
максимални
23°/27°

В неделя времето отново ще бъде слънчево. Слаб вятър от югозапад. Температурите ще вървят нагоре - максимални - 24-26, но в някои райони - по-високи. В понеделник без особена промяна - слънчево време със заоблачаване най-вече над планинските райони.

ДУМА®
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

И. д. главен редактор
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Зам. главен редактор
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200, 810 73 78

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано” 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Милена Николова - 233; Павлета Давидова - 215; Станка Динева - 224; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Кристина Станимирова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg**

“Национална дистрибуция” ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**

ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ПЕЧАТ: АЛИАНС МЕДИАПРИНТ

София, жк. "Дружба" 1, ул. "Илия Бешков" 3А

БНТ 1

07.15 Телепазарен прозорец
07.30 Милион и две усмивки Детско предаване
08.50 Мястото БГ
09.00 Саладин анимационен филм /23 епизод/
09.30 Великолепната петорка игрален филм /Германия, 2012г./, режисьор Майк Марзук, в ролите: Валерия Айзенбарт, Квирин Йотл, Юстус Шлингензипен и др.
11.00 Отблизо с Мира Развлекателно предаване
12.00 По света и у нас Информационна емисия
12.35 Третата власт отвътре
12.45 Бразди Предаване за земеделие
13.25 Иде нашенската музика Предаване за фолклор с водещи Даниел Иванов и Милен Спасов
14.20 Малки истории
15.20 Вяра и общество с Горан Благоев Предаване за религия и култура
16.25 Животът е вкусен с Ути Бъчваров Кулинарно реалити
17.25 Световна лига по волейбол: България - Канада/ мъже/ пряко предаване от „Арена Ботевград“
19.15 Б.Т.Р. от кота минус 4 музикален филм/п/
19.45 Лека нощ, деца!: Маша и Мечокът
20.00 По света и у нас Информационна емисия
20.30 Спортни новини
20.45 Шоуто на Канала Развлекателно предаване
21.45 Градинарят игрален филм / САЩ, 2011г./, режисьор Крис Уейтс, в ролите: Демиан Бишир, Хосе Хулиан, Долорес Ередиа и др.
23.25 По света и у нас Информационна емисия
23.40 Музиката на Америка: Пиано и джаз
00.40 Трето полувреме

bTV

06.00 „Шоуто на Даф и Дък“ - анимационен сериал
06.30 „Агрофорум“ - предаване
07.00 „Дивата муха“ /п./ - предаване за екстремни спортове
07.30 „Мястото BG“ - информационна кампания на Министерство на туризма
08.00 „Тази събота“- актуално предаване с Мариана Векилска, Жени Марчева и Диана Любенова
11.00 „Cool T“ - лайфстайл предаване с водеща Петя Дикова
12.00 bTV Новините
12.30 „Аламинут: ново поколение“ - комедийно шоу
13.00 „Камъкът на желанията“ - комедия, семеен, фентъзи, САЩ, ОАЕ, 2009г., режисьор: Робърт Родригес, в ролите: Лесли Ман, Кат Денингс, Джими Бенет, Джейк Шорт, Джеймс Спейдър, Уилям Х. Мейси
15.00 „Мармалад“ - развлекателно предаване с водещи Радост Драганова и Димитър Павлов
16.30 „Предай нататък“ - социален проект с водещ Наталия Симеонова
18.30 „Бинго милиони“ - телевизионна лотария
19.00 bTV Новините
19.30 bTV Репортерите
20.00 „Шерлок Холмс“ - екшън, драма, криминален, трилър, приключенски, САЩ, Великобритания, 2009г., режисьор: Гай Ричи, в ролите: Кели Райли, Еди Марсан, Робърт Дауни-мл., Джуд Лоу, Рейчъл Макадамс, Марк Стронг, Уилям Хюстън
22.30 „Комиците“ - комедийно шоу
23.30 „Зодиак“ - трилър, драма, криминален, САЩ, 2007г.
02.30 „Джулиан По“ - драма, комедия, САЩ, 1997г.

NOVA

05.20 „Прости ми“ - сериен филм /п/
06.30 „Виолета“ - сериен филм
07.30 „Събуди се...“ - предаване на НТВ
10.00 „На светло“ с Люба Кулезич
11.00 „Съдебен спор“ - предаване на НТВ
12.00 Новините на Нова
12.30 Темата на Нова
13.00 „К-9: Частен детектив“ - с уч. на Джеймс Белуши, Барбара Тайсън, Кристофър Шайър, Дънкан Фрейзър и др.
15.00 „Комбина“ - предаване на НТВ
18.00 „Ничия земя“ - предаване на Нова телевизия
19.00 Новините на Нова - централна емисия
19.30 НАЦИОНАЛНА ЛОТАРИЯ
20.00 Футбол: „Левски“ - „Черно море“ - финал за Купата на България, директно
22.00 „22 куршума“ - с уч. на Жан Рено, Кад Мерад, Марина Фоа, Жан-Пиер Дарусен, Ришар Бери и др.
00.15 „К-9: Частен детектив“ - с уч. на Джеймс Белуши, Барбара Тайсън, Кристофър Шайър, Дънкан Фрейзър и др.,/п/
04.00 „22 куршума“ - с уч. на Жан Рено, Кад Мерад, Марина Фоа, Жан-Пиер Дарусен, Ришар Бери и др. /п/

1

05.40 Игрален филм: „На Черно море“
06.00 Новини
06.10 Игрален филм: „На Черно море“ (продължение)
07.05 Игрален филм: „Седем баби“
08.20 „Свири, хармонико любима!“
08.55 „Умници“
09.40 „Слово на пастира“
10.00 Новини
10.15 „Вкусно“
10.50 „Владимир Кузмин. „Щастието не идва два пъти“
11.45 „Смешарики. Новите приключения“
12.00 Новини
12.15 „Идеалният ремонт“
13.00 „Спаси дете“
13.55 Игрален филм: „Неплатен отпуск“
15.00 Новини
15.15 Игрален филм: „Неплатен отпуск“ (продължение)
16.30 „Възрастни и деца“. Празничен концерт за Деня на детето
18.00 Вечерни новини
18.25 „Танцувай!“
21.00 Време
21.20 „Тази вечер“ с Андрей Малахов
22.50 „Мистър и мисис СМИ“
23.25 Игрален филм: „Разкази“
01.15 Игрален филм: „Съвсем неочаквано“
02.40 Игрален филм: „Мишеловка“
04.10 Игрален филм: „Над Тиса“

ОВЕН

Ако сте намислили да живеете с любимия дълг и щастлив живот, днес трябва да му го кажете.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Не бива да забравяте обещанията, които сте дали: нарушите ли ги, ще загубите репутацията си на човек, заслужаващ доверие.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Общуването с хората ще ви зареди с енергия и с идеи. Налага се да излезете от своята уютна раковинка.

22 май - 21 юни

РАК

Може да се наложи да отделите време за роднини, които се оплакват, че отдавна не са ви виждали. Като цяло денят е спокоен.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Събитията през деня ще изискват от вас немалка издръжливост, мъжество, а също и да следвате законите и работния план.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Каквото и да направите днес, все е за добро. Има вероятност след време да си спомняте за този ден с благодарност.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Днес сутринта ще възприемате околния свят такъв, какъвто е, а след обяд ще се замисляте какъв бихте искали да е.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Много ви върви във всичко, свързано с пари. Неочаквано ще започнат да се развалят отношенията ви с деловото обкръжение.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Денят е благоприятен, но вечерта ще усетите недоволство от себе си и от околните. Ще сте склонни към философски разсъждения.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Само ако предприемете решителни действия и се потрудите за слава, денят ще е хубав. Очаква ви нелека, но много важна победа.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Днес у вас ще се появи желание да измените привичния ред. Старайте се да не се поддавате на нереалистични мечти и планове.

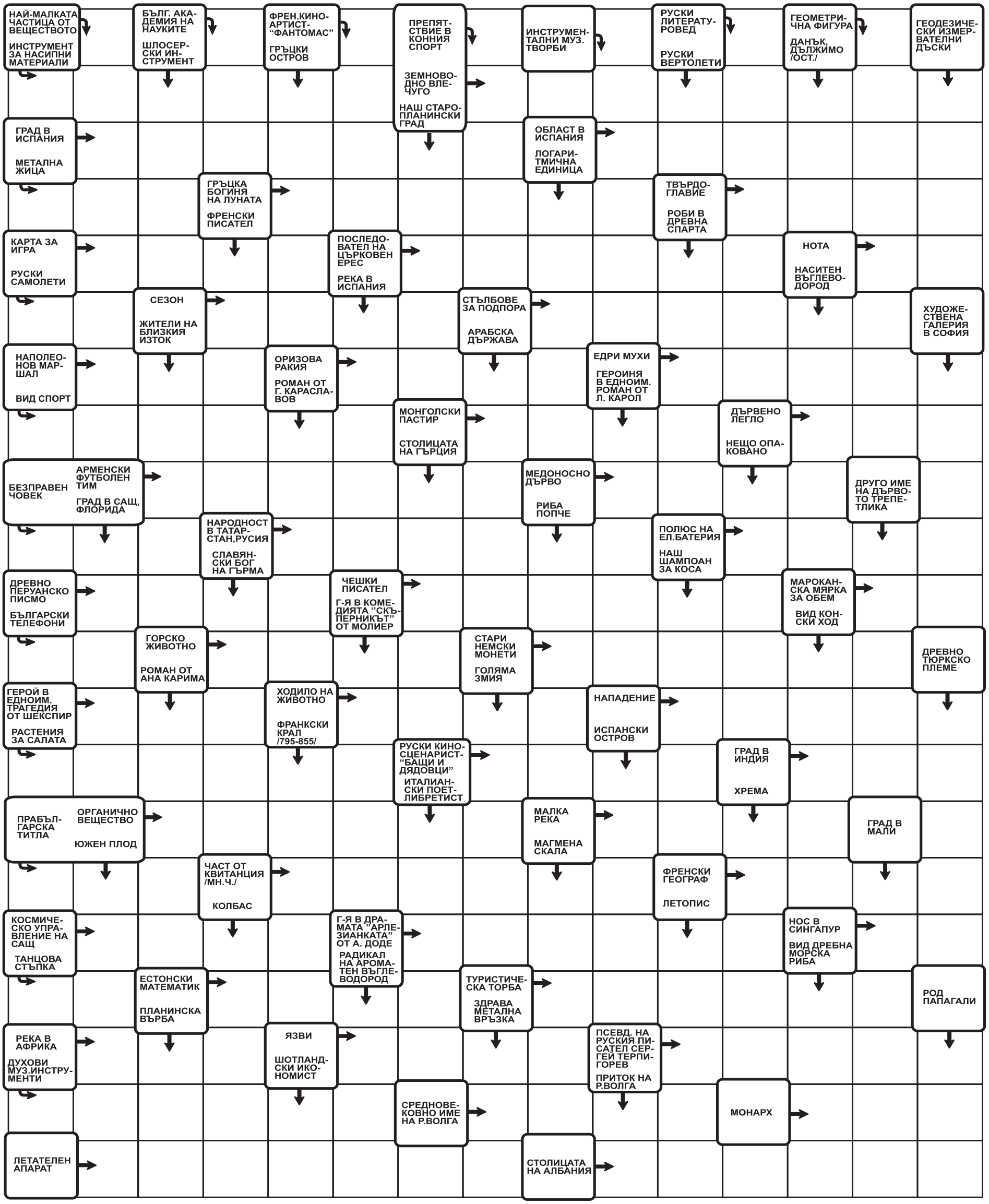
21 януари - 19 февруари

РИБИ

С мъка се сдържате да не кажете на своята половинка всичко, което мислите за нея. Този период скоро ще свърши, потърпете.

20 февруари - 20 март

www.duma.bg

РЕЧНИК: Араван, Арак, Атава, Вав, Есера, Инар, Инозит, Иносан, "Ирида", Итил, Кипу, Навара, Непер, Новиков, Оводи, Оксер, Ратан, Ренар, Са, Талери.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: АВТОМАТЧИЦИ - АОЯ - ПИКСЕЛ - АЙК - СЕЛ - АПИ - ЛАНИТАЛ - ЛЯ - КОРАН - КОРЕА - КЕВИН - ЖАНР - ЧАВУШ - НАДИГ - ЛАХАНА - ИЕИ - ИФ - ЕНИО - ИНДАМ - ВАЛО - АНТОН ИВАНОВ - СНЕЛ - ЕТЕ- НЕ - ОТИ - КЕНТ - МАСОН - ИНАР - МАНОЛЕ - МАТА - НАР - ДУО - АВ - КУП - АР - ВИТЕ - ИЕ - МАТАДОР - ЕЛС - АГИ - АПТ - ОТ - ПИСАЛКИ - СВИТА - АПИАН.
ОТВЕСНО: ИВАЙЛО КАЛФИН - ЕМАНУИЛОВ - ТОКАРЕВА - НТС - АНАПЕСТИ - БОЯ - НАВУХОДОНОСОР - СИНИША - АНЕТОЛ - АМАПА - ТАПЕТ - НЕМИЛИ-НЕДРАГИ - ТИЛАК - НАН - ТИСА - БЧК - ЛОЖА - ИВА ЕКИМОВА - АП - ИСА - РАДИОАНТЕНА - ИДАЛИ - СЦЕПЛЕНИЕ - ЛОЕНАТА ТОПКА - ИЛИЯ АРГИРОВ - ТРАВЕРТИН.

КЛАСИЧЕСКА КРЪСТОСЛОВИЦА
ВОДОРАВНО: 1.ВАСИЛ МИХАЙЛОВ. 11.АКЪЛ. 12.АТОС. 13.КОЖА. 14.НАРД. 15.ИЛ. 17.РЕД. 18.ИКС. 19.ЕЛ. 20.МАК. 22.ЦЕПКА. 24.ЯЛА. 25.НРАВ. 27.НЕА. 28.ПРАГ. 29.ОВЧАР. 31.СРЕДА. 32.СИ. 33.ГИГАНТИ. 34.АН. 35. ПОД. 36. ЕЗИ. 38.ДУНАВ. 39.ТАНГО. 41.ЛЕН. 43.РАО. 45.ЪЗ. 47.ТИРАНИН. 48.ОВ. 49.МАРКЕ. 51.НИОБА. 53. НЕДА. 54.МИС. 56.ЕНОН. 57.ЯМА. 58.РОЖБИ. 60.АРВ. 61.ВИ. 62.МАС. 63.ИДО. 65.ИА. 66.КЕЛТ. 67.РЕАЖ. 69.ОРИР. 70.КАНУ. 71.ЕМИЛ КАМИЛАРОВ.
ОТВЕСНО: 1.ВЗАИМНОСТ. 2.САК. 3.ИКОР. 4.ЛЪЖЕЦ. 5.МЛАДЕН. 6.ХАНИКА. 7.АТАКА. 8.ЙОРС. 9.ЛСД. 10. ВЪЗЛАГАНЕ. 16.ЛАРВИ. 19.ЕЛАДА. 21.КАЧ. 23.ПЕДАЛ. 24.ЯРЕ. 26.ВАГОНЕТКА. 28.ПРИЗНАНИЕ. 30.РИДАНИЕ. 31.СТЕАРИН. 35.ПУЛ. 37.ИГО. 40.СЪМНЯВАНЕ. 42.ПАРИЖ. 44.ИВАН ВАЗОВ. 46.ЗАЕМИ. 48.ОБОРИ. 50.РДА. 52.ОНА. 54.МОСТРА. 55.СБИРКИ. 58.РАЛИК. 59.ИДЕАЛ. 62.МЕРЛ. 64.ОАНА. 66.КОИ. 68.ЖУР.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

www.duma.bg

ТЕОРЕТИЧНА МЕХАНИКА
ИМЕНАТА НА ИТАЛИАНСКА ДРАМ. АРТИСТКА /1908-1976/
МАЛКА АРИЯ В ОПЕРА
УРЕД ЗА НИВЕЛАЦИЯ
ВЕЛОСИПЕД
БОЛЕСТ ПО ЛОЗАТА И ТЮТЮНА
МАРКА БЪЛГ. САЛАТИ
ЦЕРЕМОНИЯ, ОБРЕД
ЧАСТИ ОТ ТЕТРАДКА
ГОЛЯМА КРАЖБА
СТРЪМНИНА
ИТАЛИАНСКИ ГРАД
КАРТА ЗА ИГРА
ИЗКУСТВО
ВИД МИНЕРАЛ
ЛЕКАРСТВО, ПРИГОТВЕНО ОТ КОКИЧЕ
ВИД СЛАДКИШ/МН.Ч./
КОЛЕКЦИЯ ОТ ЕДНОРОДНИ ПРЕДМЕТИ
НАСТИЛКА ЗА СПОРТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ
БОГ
ОБРАБОТКА НА МЕТАЛИ
АВТОМОБИЛНО СЪСТЕЗАНИЕ
КИПЪРСКИ ФУТБОЛЕН ТИМ
ХОРА, НАЕМАЩИ РАБОТНИЦИ СРЕЩУ ЗАПЛАЩАНЕ
ЗАМИСЛИ, НАМЕРЕНИЯ
КЛАС ВЪВ ВОДОМОТОРНИЯ СПОРТ
АФРИКАНСКО ПИГМЕЙСКО ПЛЕМЕ
БИВШ АРЖЕНТИНСКИ ФУТБОЛЕН ВРАТАР
МЕКОТЕЛО МОРСКО ЖИВОТНО
АМЕРИКАНСКИ ЩАТ
АМЕРИКАНСКИ ФИЛМ
ЧОВЕК БЕЗ РОДИТЕЛ
ПАДАНЕ НА ЛИСТА НА ДЪРВЕТА
ПСЕВДОНИМ НА ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ
ГЕОМЕТРИЧНА ФИГУРА
ГРАД В ЧАД
ФРЕНСКИ МАТЕМАТИК
НОРВЕЖКИ МАТЕМАТИК
СТИХОТВОРЕНИЕ ОТ Г. АПОЛИНЕР
ДОМАКИНСКИ СЪД
НАРОДНОСТ В ЛИБЕРИЯ
БИВШ ИТАЛИАНСКИ ФУТБОЛИСТ
БЪЛГАРСКИ ВЕРМУТ
ГРАД В КАЗАХСТАН
ВОДНИСТА ПОЧВА
ГРАД В ГАНА
ТИТЛА НА ВЛАДЕТЕЛ В НЯКОИ МЮСЮЛМАНСКИ СТРАНИ
ГЕРОЙ НА АТИКА /ГРЪЦ.МИТ./
СТАРА ЕТИОПСКА ТИТЛА
ВПРЕГАТНИ ЖИВОТНИ
ЧИСЛО, РАВНО НА 3,14
РАЗУМ
ХУДОЖНИК НА ИКОНОПИС
ПАЗАРСКИ ЧАНТИ
ПРИМИТИВЕН ПЛАВАТЕЛЕН СЪД
ГРАД В КРАСНОЯРСКИ КРАЙ НА РУСИЯ
СТОПАНСТВО НА ЕДНА СТРАНА/МН.Ч./
НОТА
СКЪПОЦЕНЕН КАМЪК
СЪПРУГЪТ НА ЕВА /БИБЛ./
ИЗДАВАНЕ НА ПИСЪК
ЕДИН ОТ СОЛУНСКИТЕ БРАТЯ
ЧАСТ ОТ ОБУВКА /МН.Ч./
РЕКА ВЪВ ВИЕТНАМ
НОВОГОДИШНИ УКРАСЕНИ ДРЪВЧЕТА
РУСКИ САМОЛЕТИ
ИСПАНСКИ ИСТОРИК
ЕГИПЕТСКИ БОГ НА БЕЗКРАЙНОСТТА
ДРЕВНОГРЪЦКИ СКУЛПТОР
ПУСТИНЯ НА ПОЛУОСТРОВ ИНДОСТАН
ГРАД В АВСТРАЛИЯ
ДРЕВЕН ЯПОНСКИ ТЕАТЪР
МЯРКА ЗА ТЕЖИНА
ФРЕНСКИ ИСТОРИК
ОСНОВАТЕЛЯТ НА БИВШИЯТ СССР
ИНДОНЕЗИЙСКИ ОСТРОВ
СПЕЦИАЛИСТ ПО ЕСТЕТИКА
СТИХОТВОРЕНИЕ ОТ ИВАН ВАЗОВ
СРЕДСТВО ЗА ПИСАНЕ /ОСТ./
ЗАХАРНО ВЕЩЕСТВО В ГЪБИТЕ И МАСЛИНИТЕ
АМЕРИКАНСКА ПОПЕВИЦА
МОРСКО ЖИВОТНО С ПИПАЛА
СТИХОТВОРНО СЪЗВУЧИЕ
ТЪНЪК МЕТАЛЕН ЛИСТ
СУХИ ТЕСТЕНИ ПРЪЧИЦИ
ЗАМЪКЪТ НА ГРАФ МОНТЕ КРИСТО
ПОМЕЩЕНИЯ ЗА КЪПАНЕ
ШОТЛАНДСКИ ТАНЦ
ДЕПАРТАМЕНТ ВЪВ ФРАНЦИЯ
ТЕЛЕФОНЕН ПОВИК
ПОСТАВЯНЕ НА СИРОП ВЪРХУ СЛАДКИШ
ПОСТОЯНЕН ВОДОЕМ
РУСКИ ТАТАРСКИ МАТЕМАТИК
ДЛЪЖНОСТНИ ЛИЦА В ДРЕВНИЯ РИМ
ЖИВОТНО С ХОБОТ
РОМАН ОТ АРЧИБАЛД КРОНИН
РУСКА РЕКА

РЕЧНИК: Абан, Абел, Академ, Аполони, Атенодор, Берил, Иф, Каватина, “Кенар”, Кинематика, Ларат, “На бала”, Нерит, Оик, Ранит, Рас, Рил, Рина Морели, Спе, Тар, Тартан.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

www.duma.bg

Любо Пенев иска разследване в БФС

Мони ГЕОРГИЕВ

Треньорът на ЦСКА е в неведение за бъдещето на клуба

Треньорът на ЦСКА Любослав Пенев подкани полицията да започне разследване по високите етажи на БФС. Изказването на бившия национален селекционер бе в отговор на въпрос какво мисли за арестите на висшестоящи служители на ФИФА, уличени в корупция, пране на пари и изнудване.

"Дано скандалите във ФИФА имат верижна реакция и стигнат до България. Дано се вземат мерки и институциите си свършат работата. Дочувам, че и в България се случват такива неща. Дочувам, дочувам. Не мога да кажа със сигурност. Но щом във ФИФА се стигна до такива арести, защо и у нас да не стане?", риторично запита легендарният таран на Валенсия. Той призна, че няма никаква представа какво ще се случва с ЦСКА в близко бъдеще. Лицензионната комисия на БФС отказа да даде лиценз както на 31-кратните шампиони, така и на Локо Сф, Хасково и Марек. БФС обяви, че решението на Апелативната комисия по жалбите на 4-те клуба ще бъде обявено в понеделник.

Любо Пенев отказа да коментира възможността ЦСКА да попадне в ръцете на боса на Литекс и член на Изпълкома на БФС Гриша Ганчев. "Тези неща не се решават в моя, а в други офиси. Не съм разговарял с Ивайло Манджуков. На клуба трябват генерални промени. На "Армията" чимовете не са сменяни още от времето, когато аз играех. Базата край Панчарево гние. Всичките ни юношески формации тренират на 2 терена. Това трябва да се промени", категоричен е наставникът. Утре от 18.00 ч. ЦСКА приема Литекс в последен мач за сезона,

Любослав Пенев

който ще се излъчва по Диема Спорт. Пенев призна, че няма да сменя предвидената тактика, но заради многото отсъстващи ще попълни групата с 3-ма юноши.

Българин напусна Лудогорец заради дубъла на Хамбургер

20-годишният Денис Цолев напусна Лудогорец, за да премине във втория отбор на Хамбургер, който се състезава в Северната регионална лига (четвърто ниво). Младокът трябва да парафира с германците до дни. За последно той играеше в дубъла на шампионите, но предпочете да се развива в Германия. Цолев е от Благоевград и играе като вътрешен полузащитник. Той разтрогна с разградчани и ще подпише с Хамбургер като свободен агент.

Кариерата му започва в Пирин Благоевград като част от генерацията на близнаците Борислав и Радослав Цоневи, вратарят Филип Димитров и година по-малкия Мики Орачев.

След изваждането на Пирин от професионалния футбол заради отнет лиценз Денис се мести в Славия, а година и половина е част от школата на Лудогорец. Стойчо Стоев го взе в мъжкия отбор за 2 подготвителни лагера като част от политиката на Лудогорец за интегриране на някои от перспективните юноши, но сега договорът му бе прекратен. "В момента съм в Германия. Щастлив съм, че клуб като Хамбургер прояви интерес към мен. Очаквам скоро да подпиша договора си", каза младежът.

Снимки БГНЕС

Люис Холтби (вдясно) от Хамбургер се бори за топката с Доминик Пейц от Карлсруе в първия плейофен мач за място в Бундеслигата. Срещата на "Имтек Арена" завърши 1:1, а Илиян Мицански влезе в игра за гостите в последната минута. Рувен Хенингс (4) откри, а Иво Иличевич (73) изравни за елитния тим. Реваншът е утре

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 02.06.2015 г. се навършват 10 ГОДИНИ, откакто ни напусна нашият

ИВАН АНДРЕЕВ ПЕТКОВ

роден в гр. Ловеч на 9 май 1924 г.

Участник в антифашистката борба, бригадирски командир при изграждането ЖП линията Ловеч-Троян, дългогодишен общественик, политически деец, активен и предан строител на социалистическа България.

С МНОГО ОБИЧ, УВАЖЕНИЕ И ПРИЗНАТЕЛНОСТ СЕ ПРЕКЛАНЯМЕ ПРЕД СВЕТЛАТА МУ ПАМЕТ!

От семейство и роднини, другари и приятели

Севиля изтегли българския футбол

Севиля буквално направи жест на българския футбол. С триумфа в Лига Европа и класирането в Шампионската лига испанският тим освободи едно място във втория по сила турнир. Така победителят от финала за купата между Левски и Черно море ще започне участието си от II предварителен кръг, а не от първия.

Севиля освободи едно място, защото си беше осигурил визата за групите с петата си позиция в Примера дивисион. Това място ще бъде заето от носителя на Купата на Швейцария, който трябваше да започне от III предварителен кръг. От това последва облагодетелстване на носителя на Купата на Кипър, който вместо от II кръг ще започне от III. Триумфиралият с Купата на Швеция пък прескача I кръг и започва директно от II.

Това облагодетелства "сините" и "моряците", защото след разместванията в I кръг остават нечетен брой отбори. И понеже България е непосредствено след Швеция в ранглистата, нашият представител също влиза директно във II кръг. Ако Левски триумфира днес в Бургас, има голям шанс да бъде сред поставените при жребия във II кръг, което ще му отреди по-лек съперник. При успех на "Лазур" варненци ще бъдат сред непоставените заради ниския си коефициент.

НИКОЛА СПАСОВ МОЛИ РЕФЕРИТЕ ЗА ЕДНАКЪВ КРИТЕРИЙ

Треньорът на Черно море Никола Спасов помоли съдиите на финала за купата срещу Левски да покажат еднакъв критерий към 2-та отбора. Наставникът на "моряците", известен с прозвището "мастиката", е притеснен от назначението на Ивайло Стоянов за главен рефер. От "Тича" даже директно обвиниха петричанина, че "винаги свири в полза на сините" и цитираха няколко мача, които според тях го показват.

следайте

ФУТБОЛ

ПО НОВА ТВ
20.00 Левски - Черно море
ПО ДИЕМА СПОРТ
19.30 Арсенал - Астън Вила
ПО НОВА СПОРТ
21.00 Борусия Дортмунд - Волфсбург
ПО БТВ ЕКШЪН
21.45 Наполи - Лацио
ПО ЕВРОСПОРТ 2
09.45 Гана - Австрия (младежи)
00.00 Торонто - Сан Хосе
ПО Ф+
13.00 Ростов - ЦСКА М

УТРЕ

ПО НОВА СПОРТ
18.00 Ботев Пд - Локо Сф
ПО ДИЕМА СПОРТ
18.00 ЦСКА - Литекс
ПО ДИЕМА
18.00 Лудогорец - Берое
ПО РИНГ
19.00 Каляри - Удинезе
21.45 Милан - Торино
ПО ЕВРОСПОРТ
00.00 Сиатъл - НЙ Ред Булс
02.15 Ню Инглънд - ЛА Галакси

кратки

Бербатов награждава млади футболисти

Димитър Бербатов ще награди победителите от турнир за деца до 12 г. Финалите на 18-ото издание "Данониада" са във вторник на ст. "Академик" в София. Най-добрите млади футболисти, излъчени сред осемте зонални финалисти, ще представят България в мачовете за Международна купа "Данон" в Мароко. Церемонията по награждаването започва в 11.45 часа. И тази година патрон на Международна купа е именитият полузащитник Зинедин Зидан. Французинът продължава да подкрепя турнира и да дава силна мотивация на милиони малки футболисти да тренират, да се изявяват на терена и най-вече - да вярват в мечтите си.

momo

3 1 8
5

ПЕЧАЛБИ ОТ ТИРАЖ №43

6 от 49
Числа: 7, 10, 26, 34, 39, 47
I гр. (6) няма
II гр. (5) 13 по 3194,00 лв.
III гр. (4) 766 по 54,20 лв.
IV гр. (3) 14 376 по 4,00 лв.
ДЖАКПОТ: 4 504 624,71 лв.

6 от 42
Числа: 7, 10, 11, 27, 29, 40
I гр. (6) 1 от 554 514,20 лв.
II гр. (5) 19 по 703,20 лв.
III гр. (4) 598 по 22,30 лв.
IV гр. (3) 8723 по 2,20 лв.

5 от 35
I ТЕГЛЕНЕ
Числа: 1, 4, 9, 23, 29
I гр. (5) 2 по 11 322,50 лв.
II гр. (4) 300 по 75,50 лв.
III гр. (3) 7758 по 3,90 лв.
II ТЕГЛЕНЕ
Числа: 5, 9, 16, 24, 33
I гр. (5) 5 по 4529,00 лв.
II гр. (4) 549 по 41,30 лв.
III гр. (3) 10 377 по 2,90 лв.

ТОТО ДЖОКЕР
Позиция: 4, 5, 8
Цифра: 6, 5, 5
I гр. (3) 2 по 8787,00 лв.
II гр. (2) 857 по 20,50 лв.

ЗОДИАК
Числа: 7, 8, 9, 30, 44 Зодия: 6 (Дева)
I гр. (5+1) няма
II гр. (5) няма
III гр. (4+1) 3 по 1865,70 лв.
IV гр. (4) 9 по 500,00 лв.
V гр. (3+1) 45 по 100,00 лв.
VI гр. (3) 422 по 10,00 лв.
VIIгр. (2+1) 563 по 5,00 лв.
VIII гр. (1+1) 2375 по 1,00 лв.
ДЖАКПОТ: 3 188 692,69 лв.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 МАЙ 2015

СТАНИЛИЯ СТАМЕНОВА:

Имам сили да съм първата олимпийска шампионка

„Ако бях спечелила Световното в Москва, сега Николай Бухалов нямаше да ми е треньор“, разкрива трикратната еврошампионка на 200 м едноместно кану

Интервю на Мони ГЕОРГИЕВ

СТАНИЛИЯ СТАМЕНОВА е състезателка на 200 м едноместно кану, родена е на 2 юни 1988 г. в София. От дете се занимава с лека атлетика, но през 2009 г. спира заради скъсани връзки на глезена и се насочва към кануто. Започва да тренира под ръководството на бронзовия медалист на 2500 м едноместно кану от Игрите в Москва 1980 Борислав Ананиев. През 2013 г. той е заменен от Севдалин Илков, който от миналата пролет поради семейни причини я оставя в ръцете на двойния олимпийски шампион от Барселона 1992 Николай Бухалов. Станилия е 3-кратен европейски шампион от Загреб 2012, Бранденбург 2014 и Рачице, Чехия, 2015.

Едва от 5 г. си в канукаяка, а зад гърба имаш 3 европейски титли и общо 7 медала от големи първенства, звучи невероятно...

- Те не са плод само на 5-годишен труд, зад мен са над 15 години в спорта. Атлетиката много ми помогна – като качества, манталитет на подготовка, методика, техники. Може би с кануто съм си попаднала на мястото - от една страна успехите са до късмет, но и страшно много работа. Качествата, които другите състезателки е било необходимо да изградят до 25-ата годишнина, трябваше да ги наваксам за 5 години. Това оказа влияние върху здравето ми, появяват се контузии понякога. Но засега издържам.

Смяташ ли, че ако бе останала състезателка по лека атлетика, щеше да записваш подобни резултати?

- Не, защото нямах достатъчно качества. В атлетиката трябва да си в крайностите - да си отличен във всеки елемент. Там всяко качество е на много високо ниво, докато в кану-каяка са комплексни - усет към водата, извозване, техника, вестибуларният апарат да ти е добър. Паснах си на мястото - отръки ми идват нещата.

А защо се насочи към кануто? Имаш ли спортисти в семейството?

- Професионални не. Като дете моята майка е тренирала различни спортове. Интересно е, че тя е подхващала и мъжки спортове - самбо, в годините, когато още е нямало женско самбо в България. Но не се е състезавала, ходила по лагери и т.н. Трудно ми бе да обясня на родителите ми спортния дух и постоянството, но винаги съм получавала подкрепата им.

На какво те научи спортът?

- Дисциплина, спортът е начин на живот.

Твоята дисциплина 200 м едноместно кану ще влезе в олимпийската програма за Игрите в Токио през 2020 г. Смяташ ли да участваш в Япония?

- Такъв е планът засега, живот и здраве да стигнем дотам без контузии, това е единственото, което ме притеснява. Имам идея как да протече подготовката ми, за да се съхраня за тази Олимпиада. Няма да съм на пределна възраст, а на 32 г. - много подходяща в кану-каяка за разкриване на качества. Имам да уча още неща в моята дисциплина и да подобрявам карането.

Имаш 3 медала от световни първенства, но липсва златото. Това ли е основната цел дотогава?

- Разбира се, даже е основна цел за тазгодишния шампионат през август в Милано. Рамото ми е контузено и започвам възстановяване, постепенно ще навлизам в тренировъчни натоварвания. Имам скрити козове, които не показах на европейското в Чехия и с които ще смъкна още времето. Не смятам, че победата над сочената като фаворитка Лоранс Венсан-Лапоан (Кан) е непосилна. С формата от Чехия щях да бъда на половин лодка от канадката, а с оглед на развитието на формата на годината би трябвало да имам реални шансове да съм първа. Дори наши конкурентки ми се радват и ми казват „Ти си човекът, искаме да я победиш!“ Надявам се да удовлетворя и тях, и себе си.

Николай Бухалов трябваше да бъде твой личен треньор само за няколко месеца миналата година, но продължихте работата си. Как го убеди да остане и какъв човек е Ники?

- Той сам прецени да продължи. Има една мотивация при него - много силен характер е и иска винаги да побеждава, не може да губи. Ако миналата година бях станала световна шампионка, сега нямаше да се занимава с мен. Но тъй като завърших втора в Москва, остана, за да ме качи на световния връх. А и не само заради това - имаме прекрасни отношения и тренировъчният процес върви гладко, удоволствието е взаимно.

Планираш ли да се занимаваш с треньорска дейност след края на състезателната кариера?

- Завършила съм бакалавърска степен в НСА с профили „Учител по физическо възпитание“ и „Треньор по лека атлетика“, а сега завършвам магистратура „Спорт за високи постижения“, която дава възможност за работа с национални отбори и т.н. Животът ще покаже.

Отнема ли ти кануто свободното време? Вероятно плановете за семейство ги пазиш за след 2020 г.?

- Абсолютно, спортът ми взима личното време. Тъй като Бухалов е от Пловдив, ходя на лагери в хотел - спя сама, храня се сама - сутрин, обед, вечер. В последните 3 месеца съм била точно 4 дни в София, за да си видя семейството и да отпочина. Това е нещото, което ми липсва - да съм сред моите близки и приятели, но всяко нещо си има цена в този живот.

Имаш ли талисман, суеверна ли си?

- Не съм. Но в даден момент, когато е необходимо, дори да не си вярващ или суеверен, започваш да забелязваш знаците и да се молиш.

Изживяваш ли бурно победите, кой е първият човек, на когото се обаждаш след титла?

- О, да. След старт първо говоря пред медиите, най-напред се обаждам на майка ми и сестра ми.

Покрай спорта си имала възможност да пътуваш доста по света, кое е любимото ти кътче?

- Не пътувам толкова много по света, повечето състезания са в Европа, не съм посещавала екзотични места. Любимият ми град е Рим.

Произведено в България

Ангели от третата възраст

Иван ЧЕНЧЕВ

Покрай ерозията в душите и делата на човечеството и конкретно в Отечеството ни остава да се хващаме не за палците, а за знаците. Сигналите, които все още има, че и у нас живеят повече светли личности, отколкото си мислим. Онзи ден по една от телевизиите презентираха новата книга на Джони, Джеки и Чарли „А дано, ама надали/Надали, ама а дано“. Та с откъс наум от нея се събудих вчера. Авторите, простете, цитирам ви, но с перифрази по памет - преди промените мечтаехме за рай, след тях попаднахме в него, но видяхме, че ангелите вътре всъщност са бившите ни дяволи. Излиза, че населяващите нашия настоящ рай са по-блажени от пазителите. А стига бе, това вече ще ни дойде в повече. Да видим останаха ли ни ангели тук, на Земята. Демоните ги знаем и насън да ни бутнат. Пиша всичко това, за да покажа, че като българи все още предаваме добри хора на този рай. Затова не бива да се прехласваме излишно в хвалебствия по чуждото. Ето какво имам да ви кажа.

Англичанинът Тери Хендерсън е на 76 години и е уредник на футболния клуб Халън от Бристол. Човекът отказва да се даде на възрастта и с бастун в ръка продължава да работи по 12 часа на седмица за любимия отбор. Халън обаче е пред фалит (познато ви е, нали), което накара Тери, който след кончината на съпругата си се преместил да живее до стадиона, да дари спестяванията си на клуба. - Преди време загубих жена си - първото най-ценно нещо в живота ми. Няма да позволя да загубя и второто - ФК Халън“, затрогва достопочтеният мистър Хендерсън. Хвала ти, дядо Тери. Тук коментарът е излишен.

Само че сега ще ви разкажа за българския Тери Хендерсън - Александър Манов. Уредник на ЦСКА София. И той вдовец. На 86 години. Бат’Сашо не седмично, а ежедневно е по 12 часа на стадион „Българска армия“ и не се уморява да дарява знания и зарежда с живот посетителите на музея на клуба. Работи за без пари, защото заплата не помни откога не е взимал. Но е там. Даже и книги пише още. Хрумва ми, че можем да ги срещнем с този мистър Хендерсън от Англия. Общото между двамата ангели от третата възраст е, че са поданици. На футбола. Или пък той е поданик на тях. И двете са верни. Но съм сигурен, че нашият ангел има на какво да научи колегата британец - най-малкото е 10 години по-голям, а и ЦСКА не е ФК Халън. Поне досега така беше. Друг е въпросът, че заради настоящите дяволи в „обществото“ ни Бате Сашо Манов може да няма къде да отиде на работа още другата седмица. Познавам го достатъчно добре и знам, че няма да се предаде на болката, че музеят ще седи тъмен и заключен, а славата на стотици българи ще събира паяжини във витрините му. Поне има книги от него, та ЦСКА да живее и след предизвестената си смърт. В тях той не е описал хрониката, водеща към опело, а именно славата, довела до безсмъртието на този отбор.

Аналогията Манов/Хендерсън и съдбите на загиващите им клубове-работодатели е тъжна, трагична. Тя обаче отразява една действителност, част от която никой никъде не иска да бъде. Това наш’то отдавна не е съвремие, а безвремие. Май навсякъде по света стана така. Все повече и повече умира любовта на хората, което бавно убива страстта им. За живот в името на някакъв идеал, вместо такъв, поставен на личен пиедестал. Но ерозията, с която започнах, е вътре в душите заради Системата. Тя ни овълчи до степен сега да сме заобиколени от глутници, съставени от единаци.

Сто на сто има останали още много като дядо Тери и Бате Сашо. Знайни и незнайни пазители. Всеки в своята област. Които на преклонна възраст дават отпор на демоничното заради каноните на едничката си любов. Само тя им е останала, но те не си я дават. Не - няма да го направят нито тук, нито там, където ще отидат един ден. Но нека е ясно - в техния рай няма да има ангели, които са бивши дяволи. Господ няма да го допусне. Не и там. Винаги ще има ЦСКА. Винаги ще има ФК Халън. Заради Манов/Хендерсън. И всички други, които правят отборите си от всякакъв вид спорт непреходна величина. Дано са повече, отколкото предполагаме...

www.duma.bg

Любо Пенев иска разследване в БФС

Стр. 38

БОНЕВА ЧЕТВЪРТА НА СК В МЮНХЕН

Антоанета Бонева завърши 4-та на 25 метра пистолет на Световната купа по спортна стрелба в Мюнхен. Българката загуби спора за бронза от рускинята Юлия Алипова с 5:7 т. Златото заслужи световната шампионка Цзинцзин Чжан (Кит), която на финала победи Таняпорн Пруксакорн (Тайланд) със 7:1.
Мария Гроздева и Моника Костова не успяха да преодолеят квалификациите. Гроздева, която е президент на родната федерация, завърши 25-а в пресявките с 577 т. и остана на 6 т. от финала. Костова пък се нареди 53-а с 570 т.
Антон Ризов завърши на 10-и на 10 м пушка. Той постигна 626,7 т. и остана на 0,4 т. от място във финала, в който с последен осми резултат от 627,1 т. влезе Стеван Плетикошич (Сърб). Титлата спечели Цинан Чжу (Кит) с 206,0 т., пред Владимир Масленников (Рус) с 205,7, Олег Царков (Укр) със 184,2 и др.
На 50 м пистолет Самуил Донков се класира 14-и. Той постигна 559 т. в квалификациите и остана на 2 т. от финала. Титлата спечели португалецът Жоао Коща.

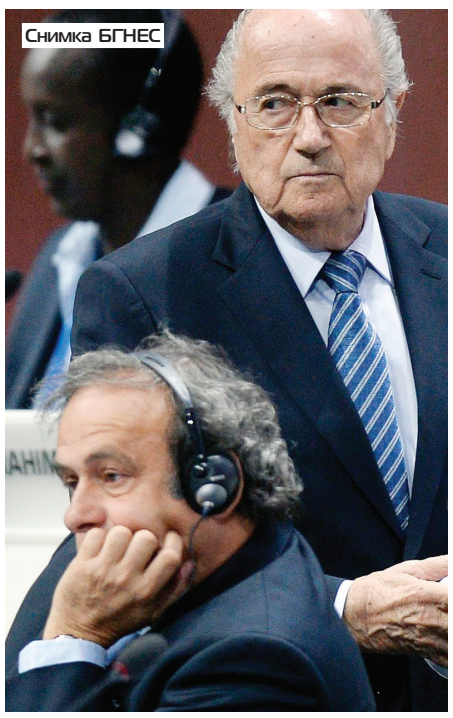

Шефът на федерацията по борба Валентин Йорданов дава автограф на пощенската марка, посветена на първите европейски игри в Баку 2015. Тя бе валидирана вчера в музея на съобщенията в присъствието на двукратния олимпийски шампион по борба Боян Радев (в средата), спортния министър Красен Кралев и др.

БЛАТЕР:

ЩЕШЕ ДА Е ДРУГО, АКО РУСИЯ И КАТАР НЕ БЯХА ДОМАКИНИ

Бомбена заплаха на Конгреса на ФИФА в Цюрих

Шефовете на ФИФА Сеп Блатер (вдясно) и на УЕФА Мишел Платини и вчера гледаха на различни страни на конгреса в Цюрих

Сеп Блатер обвини САЩ и Англия за масовите арести на ръководни органи на ФИФА два дни преди изборния конгрес. В обръщението си към делегатите швейцарецът запита риторично дали щяха да имат същите проблеми, ако бяха избрали други домакини на световните първенства през 2018 и 2022 г. Именно американците и англичаните искаха да вземат шампионатите, които обаче отидоха в Русия и Катар. Блатер намекна, че може би не са случайни арестите точно сега. Те бяха извършени по поръчка на САЩ по подозрение за корупционни схеми за $10 млрд.

"Ако на 2 декември 2010 г. две други страни бяха излезли от плика, сега нямаше да имаме проблемите. Но не можем да върнем времето назад. Не бих използвал думата съвпадение за арестите, но има въпросителни. ФИФА стана бизнес. Това не е вече клуб по смисъла на швейцарските закони. ФИФА е огромна компания, а делегатите са нейните акционери. Призовавам за обединение и силен отборен дух, за да правим правилните крачки заедно. Невинаги е лесно, така че само с пълно обединение можем да заличим проблемите, които бяха създадени в последно време. Ние сме тук, за да решаваме именно тях. Важно е да вървим напред и да го правим с прозрачност. Трябва да се борим срещу корупцията, манипулирането на резултати от мачове, расизма и дискриминацията. Нека покажем на света, че сме способни да управляваме институция като ФИФА", обяви Блатер.

Конгресът на ФИФА бе прекратен вчера заради бомбена заплаха. До полицията в Швейцария е пристигнал сигнал по телефона, че има заложена адска машина в зала "Халенщадион" в Цюрих, където са делегатите. Сред тях бе и президентът на БФС Борислав Михайлов. Оказа се, че сигналът е фалшив, след като залата и околностите бяха претърсени от спецполицаи и кучета. Преди това две жени нахлуха в залата и размахаха червени картони. Те скандираха "Израел вън". Оказа се, че те са палестински настроени и искаха изваждането на Израел от ФИФА. Друга група от около 150 палестинци се беше събрала пред "Халенщадион" и скандираше срещу Израел.

Изборът на нов президент бе снощи, а кандидати бяха настоящият такъв Сеп Блатер и йорданският принц Али бин ал Хюсейн.

Президентът на Английската Футболна асоциация (ФА) Грег Дайк пък призова Европа да бойкотира Мондиал 2018 ако Блатер бъде преизбран за пети мандат. "Ако волята на УЕФА е такава и всички страни отидат на подобна стъпка, ние смятаме, че ще бъде правилно. Не става дума, че една или две страни ще вземат такова решение да не участват на Световното. Защото на първо място ще пострадат техните фенове. Но УЕФА като организация, ако каже: да, ние ще бойкотираме и няма да отидем на това първенство, ние ще се присъединим", каза Дайк. Последните думи на шефа на УЕФА Мишел Платини са, че всички опции са отворени.

Гибона поиска в елита на Световната лига

Селекционерът на България Пламен Константинов поиска да се върнат в елита на Световната волейболна лига. Тази година "лъвовете" изпаднаха във Втора група, но пак могат да се върнат сред най-добрите в зависимост от представянето през лятото. България посреща финалите на най-добрите 4 тима на 10 и 11 юли във Варна, но преди това ще участва в груповата фаза. Гибона поиска повече победи, защото именно те носят точките. Днес и утре българите посрещат Канада в Ботевград. В група С са още Куба и Аржентина.

"Голямата ни цел е да спечелим финалните срещи във Варна и да се класираме отново в елитната група. Не се намираме в оптимална игрова форма, което е абсолютно нормално. Разпределителят Андрей Жеков ще се присъедини към отбора следващата седмица, за да могат останалите да се адаптират към неговата игра. Надявам се всички да са готови за финалите. Това е първи за нас игрови уикенд и ще видим в какво моментно състояние се намираме. Искам най-вече да видя как ще се представят момчетата, които ще играят за първи път в националния отбор, тъй като не са били в такава обстановка и в такива важни двубои", заяви Константинов.

гледайте

ПО БНТ 1
ВОЛЕЙБОЛ
17.25 България - Канада
ПО ДИЕМА СПОРТ
БОКС
22.30 Галавечер в Лондон
ПО ЕВРОСПОРТ
ТЕНИС
12.00 и 18.45 "Ролан Гарос"
КОЛОЕЗДЕНЕ
15.15 "Джиро д`Италия" (Сен-Венсан - Сестриере, XX етап)
ПО Ф+
ЛЕКА АТЛЕТИКА
23.00 Диамантена лига в Юджийн

УТРЕ

ПО БНТ 1
ВОЛЕЙБОЛ
20.45 България - Канада
ПО ЕВРОСПОРТ
ТЕНИС
12.00 и 18.45 "Ролан Гарос"
КОЛОЕЗДЕНЕ
15.15 "Джиро д`Италия" (Торино - Милано, XXI етап)
ПО Ф+
МОТОЦИКЛЕТИЗЪМ
14.30 Гран при на Италия

кратки

Слоун Стивънс стигна до мач с Пиронкова

Слоун Стивънс (САЩ, №45) е съперничката на Цветана Пиронкова (№49) в III кръг на Откритото първенство на Франция по тенис. Американката победи първата ракета на Великобритания Хедър Уотсън с 6:2, 6:4. Досега пловдивчанката има 2 загуби от 2 мача със Стивънс.

Ети падна от грузинка на европейското

Антоанета Стефанова загуби в IX кръг на европейското в Чакви, Грузия, от представителката на домакините Инга Чархалашвили. Българката се предаде на 49-и ход с белите фигури. Ети е с 4,5 т. и е извън първите 30 във временното класиране. Начело е Нино Батсиашвили (Груз) с 8,0 т.

Михайлов 36-и в 18-ия етап на Джирото

Николай Михайлов завърши 36-и 18-ия етап от колоездачната обиколка на Италия. Българинът измина 170-километровата дистанция от швейцарския град Мелиде до италианския Вербания за 4:18:59 часа, като финишира на 14:45 минути зад победителя Филип Жилбер (Бел). В генералното класиране Михайлов е 128-и с общо време от 76:13:52 часа, на 3:50:43 ч. зад водача Алберто Контадор (Исп).

Трима българи на 1/2-финал на ЕП по гребане

Трима българи се класираха на 1/2-финалите на европейското по гребане в Познан, Полша. Георги Божилов и Кристиан Василев продължават напред на двойка скул, след като завършиха 2-ри във втора предварителна серия с време 6:17:220 мин. На скиф лека категория Василев се класира 2-ри в 3-та серия със 7:06:620 мин., което също му отреди място в следващата фаза.